

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 45

82'nci Birleşim
15 Mart 2017 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	6
II.- GELEN KÂĞITLAR	10
III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	11,25
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, İngiltere Kraliyet Tıp Ödülü'ne layık görülen Profesör Doktor Mehmet Haberal'ı tebrik ettiğine ilişkin konuşması	11
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, terör saldırısında şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması	25
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	11
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	11:15
1.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in, "Nevroz" Bayramı'na ilişkin gündem dışı konuşması	11:12
2.- Kayseri Milletvekili Sami Dedeoğlu'nun, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 102'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	13:14

3.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 102'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

14:15

V.- AÇIKLAMALAR

15,30,43,46,68,74,77

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay ilinin Karaağaç ve Denizciler beldelerinin ilçe yapılması için vereceği kanun teklifine destek beklediğine ilişkin açıklaması

15

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 15-21 Mart Tüketici Koruma Haftası'na ilişkin açıklaması

15:16

3.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin, Avrupa Adalet Divanının başörtüsüyle ilgili olarak dinî simgelerin görünürlüğünü yasaklayıcı iç kuralların ayrımcılık teşkil etmeyeceğine dair kararının İslamofobiye besleyecek nitelikte olduğuna ilişkin açıklaması

16

4.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Kocaeli Gölcük Belediyesinde çalışan Yasin Alp'in odasındaki Atatürk fotoğrafının üzerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın fotoğrafını monte etmesine ve bu aymazlığı kınadığına ilişkin açıklaması

16

5.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in bazı ifadelerine, bir zamanlar FETÖ'ye methiyeler düzenlerin 15 Temmuzda dökülen kandan sorumlu olduklarına ve hesap vermeleri gerektiğine ilişkin açıklaması

17

6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, son günlerde Avrupa'da yaşanan olayların Batı'nın kendi değerlerine yabancılaştığını ve ayaklar altına alarak saldırganlaştığını gösterdiğine ilişkin açıklaması

17

7.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

17

8.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, bakanlar ile tarafsızlık yemini etmiş olan Cumhurbaşkanının devlet olanaklarıyla referandum propagandası yapmalarının suç ve gayriahlaki olduğuna ilişkin açıklaması

18

9.- Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2017 yılının Cumhurbaşkanının himayesinde düzenlenen bir kampanyayla "Türk Dili Yılı" olarak ilan edileceğine ilişkin açıklaması

18

10.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Gaziantep Şahinbey Belediyesine zabıta memuru olarak atanmayı hak etmiş 50 kişinin atamalarının yapılmamasıyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

18:19

11.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Hollanda ve bazı Avrupa ülkelerinin Türkiye'ye ve bakanlara karşı tavrının kabul edilemez olduğuna ve Avrupa Adalet Divanının kadınların çalışırken başörtüsü takıp takmamasına dair verdiği karara ilişkin açıklaması

19

12.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, URAYSİM Projesi'nin verimli tarım arazileri yerine daha kıraç ve kullanılmayan arazilerde uygulanmasının mümkün olup olmadığını ve pancar üreticilerine destekleme verilip verilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

19

- 13.- İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın, Hollanda makamlarınca Aile ve Sosyal Politikalar Bakanına karşı yapılan saygısızlığın asla kabul edilmeyeceğine ve bu davranışın kadın hakları çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 20
- 14.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, HDP Eş Genel Başkanları ile milletvekillerinin serbest bırakılması için Meclisin gereğini yapmak durumunda olduğuna ve tutuklu bulunan arkadaşlarının "Nevroz" Bayramı'nı kutladığına ilişkin açıklaması 20
- 15.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, meydana gelen deprem sonrasında Adıyaman'ın Samsat ilçesine devlet elinin daha fazla uzanması gerektiğine ilişkin açıklaması 20
- 16.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Diyarbakır-Mardin kara yolunda mayın taraması sırasında meydana gelen patlama sonucu şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine, Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörle mücadelenin sonuna kadar arkasında olduklarına, açıklanan istihdam verilerine ve alınan tedbirlerin hiçbir şekilde işsizliği çözecek yönde olmadığına ilişkin açıklaması 21:22
- 17.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, referandumda "evet" demeyenlerin yoğun baskı ve fiziki saldırılarla karşı karşıya olduğuna, sivil toplum örgütlerine Diyarbakır'da bir operasyon yapıldığına, "Nevroz" kutlamalarına yönelik baskıların söz konusu olduğuna, işsizlik rakamlarına ve KPSS giriş ücretinin çok yüksek olduğuna ilişkin açıklaması 22:23
- 18.- Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz'ün, Diyarbakır-Mardin kara yolunda mayın taraması sırasında meydana gelen patlama sonucu şehit olan 2 asker ile PKK tarafından yapılan saldırıda hayatını kaybeden Murat Ayhan'a Allah'tan rahmet dilediğine, terör örgütleri ve arkasındakilerle mücadelenin kararlı bir şekilde süreceğine, Fatih Belediye Başkanı ile Esenler Belediye Başkanının bazı uygulamalarına dair iddialara ilişkin açıklaması 23:24
- 19.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Adalet ve Kalkınma Partisinin belediyelerini "evet" propagandası ile "hayır" propagandası için aynı kolaylıkları göstermesi konusunda uyarmasını beklediğine ilişkin açıklaması 24:25
- 20.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İç Tüzük gereğince önergede ne yazıyorsa kâtip üyelerin de aynı şekilde okumaları gerektiğine ilişkin açıklaması 30
- 21.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 43
- 22.- Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz'ün, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 43
- 23.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 46:47

- 24.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 47
- 25.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 47:49
- 26.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın 354 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 68
- 27.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın bazı ifadeleri nedeniyle özür dilemesi taleplerinin yerine getirilmemesine ilişkin açıklaması 74
- 28.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın 354 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 77

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI 25

A) GENEL GÖRÜŞME ÖNERGELERİ 25:26

- 1.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Türkiye'nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/8) 25:26

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ 27:29

- 1.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 21 milletvekilinin, sokağa çıkma yasaklarında hayatını kaybedenlerin otopsi işlemleri ile sivil kayıplara dair yürütülen soruşturmaların uluslararası ilke ve standartlara uygunluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/501) 27:28
- 2.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, özel istihdam bürolarının işçilere ve çalışma koşullarına etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/502) 28:29

VII.- ÖNERİLER 30,44

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ 30:37,44:45

- 1.- HDP Grubunun, Şırnak Milletvekili Aycan İrmez ve arkadaşları tarafından, 20 Temmuz 2015 Suroç katliamından sonra şiddet ve çatışmayı esas alan politikalarıyla hukuksuz bir biçimde ilan ettiği sokağa çıkma yasakları esnasında başta yaşam hakkı olmak üzere yaşanan ağır hak ihlallerinin ve maddi manevi tahribatların araştırılması amacıyla 13/3/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 15 Mart 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 30:37,44:45

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

38,46

1.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında MHP Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

38

2.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

38:39

3.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy ile İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

39:40

4.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

40:41

5.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

41:42

6.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

46

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

49,69,75,77

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

49:68,69:74,75:76,77:82

1.- Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 354)

49:68,69:74,75:76,77:82

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

83

1.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, Türki cumhuriyetlerin vatandaşlarına vize uygulanmasının planlanıp planlanmadığına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/11599)

83:85

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak dört oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Kayseri Milletvekili İsmail Tamer,

Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul,

14 Mart Tıp Bayramı'na;

İstanbul Milletvekili Ali Özcan, İstanbul ilinin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Hatay Milletvekili Serkan Topal, etüt merkezlerinin kapatılma kararının tekrar gözden geçirilmesi gerektiğine,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına, cumhuriyet tarihinde hükümetlerin ömürlerinin kısa olduğuna ve “evet” denilecek Anayasa değişikliğiyle siyasi istikrarın kalıcı hâle geleceğine,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Türkiye'nin son on beş yılda her alanda büyük bir pozitif değişim süreci yaşadığına ve 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına, Uşak'ın Sivash ilçesinin Selçuk beldesinde tarımsal sulamada kullanılan trafonun çalışmadığına ve değiştirilmesi gerektiğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler, YGS sınavının başlamasına on beş dakika varken birkaç dakika geç kalanların alınmaması nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına ve ataması yapıldığı hâlde göreve başlatılmayan sağlık personelinin yaşadığı mağduriyete,

İzmir Milletvekili Kerem Ali Sürekli, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına ve AK PARTİ İzmir Kadın Kolları üyelerinin Bornova Küçükpark'ta çalışma yaparken saldırıya uğradığına,

Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına ve Adatepe nekropol alanının imara açılıp açılmayacağı konusunda açıklama yapılmasını talep ettiğine,

İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya, istihdam seferberliği kapsamında yeni işe gireceklerin primlerinin devlet tarafından ödeneceği ifade edilmesine rağmen bu primlerin İşsizlik Sigorta Fonu'ndan karşılanmasının hüküm altına alındığına ve bu fonun bu şekilde kullanılmasının doğru bir uygulama olmadığına,

Afyonkarahisar Milletvekili Hatice Dudu Özkal, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına,

Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın, Almanya ve Hollanda'yla yaşanan siyasi krize ve Türk vatandaşlarının onurunun böyle ucuz siyasi manevralara alet edilmemesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş, Esenyurt Belediye Başkanı Necmi Kadioğlu'nun bazı ifadelerine ve Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir'in Cumhuriyet Halk Partisinin referanduma ilişkin yapacağı çalışmaları yasa dışı bir şekilde engellediğine,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisar'ın İncehisar ilçesinin Alanyurt köyü ile Emirdağ ilçesinin Türkmen köyünde aylardır devam eden su sıkıntısının çözülmediğine ve Şuhut ilçesinin Balçıkhisar köyünde sulama göleti kooperatifinin devriyle ilgili işlemlerin tamamlanamamasının gerekçesini öğrenmek istediğine,

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına ve doktor olan Grup Başkan Vekili İdris Baluken'e selamlarını göndermek istediğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına, Almanya, Hollanda ve Belçika'nın Türk devletine ve Hükûmetine karşı uluslararası hukuku ve diplomatik teamülleri hiçe sayan tavrını kınadığına,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına ve hekim olan Grup Başkan Vekili İdris Baluken'e selam gönderdiğine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Almanya ve Hollanda'nın bakanlara ve oradaki vatandaşlara karşı hasmane tutumunu kınadığına, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına ve 12 Mart İstiklal Marşı'nın kabulünün 96'ncı yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dışişleri Komisyonu Başkanı Malatya Milletvekili Taha Özhan'ın, Güney Afrika ve ABD ziyaretlerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 7/2/2017 tarih ve 30 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen ve 22 milletvekilinin, elektrik dağıtım işletmesinin özelleştirilmesinden sonra yaşanan elektrik arıza ve kesintileri ile sayaç ve fatura bedellerinde yaşanan sorunların nedenlerinin (10/498),

Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 28 milletvekilinin, süt üreticilerinin sorunlarının (10/499),

HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği yerleşim yerlerinde kadınlara yönelik olayların (10/500),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

HDP Grubunun, 10/3/2017 tarihinde Muş Milletvekili Burcu Çelik ve arkadaşları tarafından, Türkiye genelinde cezaevlerinde siyasi tutuklu ve hükümlülere yönelik hak ihlallerinin tespiti, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin sivil ve bağımsız heyetlerin denetimine açılması ve yaşanan sorunlara çözüm yolları bulunabilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (4128 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 14 Mart 2017 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; bastırılarak dağıtılan 469 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 29'uncu sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; 466 ve 469 sıra sayılı Kanun Tasarılarının İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Muş Milletvekili Burcu Çelik, İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

İstanbul Milletvekili Fatma Benli, Muş Milletvekili Burcu Çelik'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Burcu Çelik, İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, “hayır” oyu vereceklere karşı yürütülen kampanyalara,

Muş Milletvekili Burcu Çelik, Genel Kurulda cezaevleri konusu konuşulurken TRT 3 yayınının kesilmesine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21 Mart 2017 Salı gününden başlamak üzere on beş gün süreyle çalışmalarına ara vermesinin; Genel Kurulun 5, 6, 11, 12 ve 13 Nisan 2017 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmamasının Genel Kurulun onayına sunulmasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in (2/1180) esas numaralı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İslam Ülkeleri Standardlar ve Metroloji Enstitüsü Arasında İslam Ülkeleri Standardlar ve Metroloji Enstitüsünün Türkiyede Kurulması Hakkında Anlaşmaya Ek Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/718) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 458) görüşmeleri tamamlanarak,

2'nci sırasına alınan, Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/636) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 322),

3'üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/658) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 323),

4'üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/665) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 333),

5'inci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/676) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 336),

6'ncı sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 315),

7'nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/675) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 335),

8'inci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/678) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 337),

9'uncu sırasına alınan, Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 224),

10'uncu sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arap Turizm Örgütü (ATÖ) Arasında Türkiye'de Bir Temsilcilik İhdas Edilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/732) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 462),

11'inci sırasına alınan, Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 344),

12'nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 342),

13'üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Türkiyedeki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/671) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 346),

14'üncü sırasına alınan, Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Çok Taraflı Temel Anlaşmasına Değişiklikler Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/679) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 347),

15'inci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gizlilik Dereceli Bilginin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/681) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 348),

16'ncı sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/408) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 349),

17'nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/608) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 351),

18'inci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/632) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 353),

Yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

19'uncu sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 354) görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 15 Mart 2017 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 20.16'da son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU

Hatay

Kâtip Üye

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 114

15 Mart 2017 Çarşamba

Genel Görüşme Önergesi

1.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Türkiye'nin Suriye politikası konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/8) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2016)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 21 Milletvekilinin, Cizre'de yaşandığı iddia edilen olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/501) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2016)

2.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, özel istihdam bürolarının işçilere ve çalışma koşullarına etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/502) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2016)

15 Mart 2017 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU (Hatay)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, İngiltere Kraliyet Tıp Ödülü’ne layık görülen Profesör Doktor Mehmet Haberal’ı tebrik ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündeme geçmeden önce, ülke gündeminin yoğunluğu nedeniyle dikkatlerinizden kaçmış olabileceğini düşündüğüm bir konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Kime verilmesi gerektiği konusunda tam yedi yıl süren bir araştırma yapıldıktan sonra, dünyada ilk kez verilen İngiltere Kraliyet Tıp Ödülü’ne Dünya Organ Nakli Derneği Başkanı Profesör Doktor Mehmet Haberal layık görülmüştür.

Bildiğiniz üzere, Sayın Mehmet Haberal, kumpas olduğu geç de olsa anlaşılmış olan bir dava nedeniyle dört yılı aşkın bir süre cezaevinde kalmıştır ve cezaevinde kaldığı bu süreçte Sayın Mehmet Haberal, tıptan, hastalardan, onlara organ nakli yapmak gibi kutsal bir hizmeti yerine getirmekten geri kalmıştır. Çok şükür ki bugün Sayın Mehmet Haberal, bu hizmetlerine yine devam etmektedir. Ancak bu ödül bize şunu gösterdi ki güçlükler, yalnızca başarının değerini artıran süslerdir.

Bu vesileyle, hem tıp dünyası hem de ülkemiz açısından bizi onurlandıran bu prestijli ödüle layık görülen Profesör Doktor Mehmet Haberal’ı tebrik ediyor, kendisine saygılarımı sunuyorum. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, “Nevroz” Bayramı Haftası münasebetiyle söz isteyen Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir’e aittir.

Buyurunuz Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir’in, “Nevroz” Bayramı’na ilişkin gündem dışı konuşması

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gündem dışı konuşmamda “Nevroz” Bayramı üzerine söz hakkı almış bulunmaktayım.

“Nevroz”, Mezopotamya halklarının eşitlik ve özgürlük bayramıdır; halkların zulme karşı birlikte direnişi yükselttikleri günün adıdır. “Nevroz” Bayramı’nın kökeni, dört bin üç yüz elli yıl önceye dayanır. Her halk farklı saiklerle kutlasa da Kürtler, bugünü Demirci Gâve Efsanesi’ne dayandırarak kutlarlar. Efsaneye göre Devrimci Gâve, dönemin zalim kralına karşı Mezopotamya halklarına öncülük ederek isyan ateşini yükseltir ve halklar Devrimci Gâve önderliğinde özgürlüklerini ateşlerle, her yerde ateş yakarak bu özgürlük mücadelesini kazanırlar. Dört bin üç yüz yıldır da bu kadim geleneği bütün Mezopotamya ve Orta Doğu halkları, Kürt halkı bir bayram günü, eşitlik ve özgürlük günü olarak kutlamaya başlamıştır.

2010 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, bu kadim günü Dünya Nevruz Günü ilan etti; aynı zamanda Dünya Manevi Kültür Mirası'na da dâhil etmiştir. Dünyanın kabul ettiği ve Dünya Manevi Kültür Mirası Listesi'nde yer alan bu güne, bu bayrama yaklaşım, maalesef, bu ülkede hep bir tahammülsüzlük, hep bir yasakçı zihniyet, hep bir yasaklamayla karşı karşıya kaldı "Nevroz". "Nevroz", bu ülkede ya yasaklandı ya da asimile edilmeye çalışıldı.

Kürtler, bu bayramı kutlamak için ağır bedeller ödedi. Halaya durmak için, bugün yan yana durdukları halklarla birlikte bu bayramda kol kola girmek için onlarca yıl cezaevlerinde yattılar. 1992'de Cizre'de, Nusaybin'de sadece "Nevroz"u kutlamak istediği için sokaklara çıkan, bayramını kutlamak isteyen halkın üzerine ateş edildi, onlarca kişi katledildi ve sırf bayramı kutlamak istediği için yaşamını yitirdi. Ama bizler şunu da biliyoruz ki eğer yasakçı bu tutum olmazsa halklar, bugünü bayram tadında her zaman kutlamak istemişlerdir ve kutlamışlardır.

En yakın tarih 2013. 2013, Diyarbakır "Nevroz" meydanında bir yönelim olmadı, bir yasaklama olmadı; binlerce insan, milyonlarca insan o alanlara döküldü; özgürlüğü, barışı ve demokrasiyi haykırdı ama ne zaman bir yasakçı zihniyet bu "Nevroz"u, bu bayramı yasaklamaya kalkışsa bizler, hiç de hoş olmayan görüntülerle karşı karşıya kalıyoruz. Ya insanlar yaşamını yitiriyor ya da sırf "Nevroz" kutlamalarına katıldığı için -işte bugün eş genel başkanlarımızda, milletvekillerimizde olduğu gibi- mahkeme salonlarında yargılanıyorlar.

Elbette ki "Nevroz"u yasaklama nedenleri, dönemlere, iktidarlara göre hep farklılık arz etmiştir ama bir gelenek olarak, bir miras olarak her iktidardan bir diğerine devredilmiştir. Daha önce "Nevroz"u yasaklama gerekçeleri "Nevroz"un Kürtçe yazılış biçimiyle ilgiliydi. İşte, "w" harfi yazılsın mı yazılmasın mı, "Nevroz" mu yazılır, Nevruz mu yazılır gibi suni, inkârcı ve asimilasyoncu politikalarla "Nevroz" yasaklanmaya çalışıldı.

Bugün bu yasakçı zihniyeti sürdüren AKP iktidarı, bir kez daha "Nevroz"a yasakçı bir siyasetle, bir zihniyetle yaklaşmaktadır. Birçok ilde "Nevroz"u kutlamak isteyen tertip komitelerine "Nevroz'u sadece bir gün kutlayabilirsiniz." diye başvurular reddedildi. "Nevroz", aslında bu kadim bayram, bir hafta içerisinde kutlanır. Yani bu dayatma, "Sadece bir gün kutlayacaksınız." dayatması, aslında son dönemlerde çokça konuştuğunuz faşizmin adıdır. Faşizmin anlamı aslında dayatmadır. Dolayısıyla, 21 Mart "Nevroz" Bayramı'nı halk, o hafta içerisinde hangi gün kutlamak isterse o gün kutlamalıdır. Onun için de bizler, halklar, Mezopotamya halkı ve Kürt halkı, bir kez daha bu yasakçı zihniyete karşı 21 Mart "Nevroz" günü alanlarda, sokaklarda olacaktır.

Bakın, daha iki gün önce Urfa ve Ağrı'da bizler halkın "Nevroz" Bayramı'nı kutlamak için billboardlarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Taşdemir, mikrofonunuzu açıyorum.

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) – ...halkın "Nevroz"unu kutlamak istediğimize dair afişler astık ama Ağrı'da özellikle belediyeyi gasbeden kayyum bunu yasakladı. Onun için de halklarımız bilsin ki 21 Mart "Nevroz" günü hep birlikte barışı, özgürlüğü bir kez daha haykıracağız ve "hayır"la aslında "Nevroz"u özgürleştireceğiz. Bir kez daha "Nevroz" için bizler, halklar, Mezopotamya halkları "hayır" diyecek.

Bir kez daha bütün Mezopotamya halklarının "Nevroz" Bayramı'nı kutluyorum. "..."(x) (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Taşdemir.

Gündem dışı ikinci söz, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi münasebetiyle söz isteyen Kayseri Milletvekili Sami Dedeoğlu'na aittir.

Buyurunuz Sayın Dedeoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

2.- Kayseri Milletvekili Sami Dedeoğlu'nun, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 102'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

SAMİ DEDEOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerini ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Çanakkale Savaşı'nın dünya tarihinde ülkemiz için ne kadar önem arz ettiğini hepimiz bilmekteyiz. Bundan yüz iki yıl önce Çanakkale'de yazılan destanı, o destanın tüm kahramanlarını bir kez daha hürmetle, minnetle yâd ediyorum.

Çanakkale, bin yıllık tarihimizin her anına damga vuran istiklal ve istikbalimiz konusunda kararlılığımızın, iman gücünün çok büyük fedakârlıklarla bir kez daha teyit edildiği yerdir. Dünya tarihinde örneğine pek az rastlanan savaşlardan biri olan Çanakkale Savaşı, siyasi ve askeri açıdan pek çok hesapların hüsrana uğratıldığı bir savaştır. On binlerce şehit ve gazi veren Türk milleti, bu savaşlar sonucunda bağımsızlık mücadelesini kazanıp Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun yolunu açmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir Çanakkale şehidinin torunu olarak yaklaşık otuz yıldan beri her yıl senenin önemli bir bölümünü yaşadığım Çanakkale, benim ikinci ikametgâhımdır. Şehitler diyarı olan bu kentte, bu manevi atmosferi âdetâ kılcal damarlarımıza kadar hissederek yaşamak, herhâlde hazların en büyüğü ve yücesi olsa gerek. Bu haz, ancak yaşayarak hissedilebilir, tatmayan bilemez.

Buradan bir kez daha, bu vatan toprağı için canını veren aziz şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, gazilerimize şifalar diliyorum.

Ben de bir Çanakkale şehidi torunu olarak dedem Mustafa Dedeoğlu'nun Çanakkale'de şehit olması ve onun aziz hatırasına yazmış olduğum bir şiiri sizlere takdim etmek istiyorum:

Dedem Ahmet Oğlu Mustafa

Çanakkale geçilmez, diyen ruh vardı, o gün,

Yaşamak değil; ölmek, en büyük kârdı o gün,

Ufukları ilahi olan nur sardı o gün,

Ne dönmeyi düşündü ne sılayı

Şehadete yürüdü, Dedem Ahmet oğlu Mustafa.

Ayak yalın, baş çıplak, günde bir tayın,

Hava soğuk, kurşun az, düşman hayın mı hayın!

Yüzünü karartmadın, gözü yaşlı anayın,

Meleklerle dururken, omuz omuza safa,

Şehit oluyordu, Dedem Ahmet oğlu Mustafa.

Yer şahit, gök şahitti, unutulmaz zafere,

Yurduma göz dikmişti, yedi koldan kefare,

Yüzünde tebessümle, giderken huzur-ı Hakk'a,

Dedem destanlar yazıyordu, Ahmet oğlu Mustafa.

Millet döktü düşmanlarını, Çanakkale’de denize

İnandım bir daha; “Su uyur düşman uyumaz”a

Yüzüncü yılda çıktı, 15 Temmuz hainleri karşımıza,

Kükreyip tükürdü milletim, alçakların suratına,

Rahat uyu sen dedem Ahmet oğlu Mustafa.

Hepinizi saygı, sevgi, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dedeoğlu.

Gündem dışı üçüncü söz, yine aynı konuda söz isteyen Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek’e aittir.

Buyurunuz Sayın Erkek. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek’in, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi’nin 102’nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 18 Mart Çanakkale zaferinin 102’nci yıl dönümü nedeniyle söz aldım. Yüce Meclisi ve bizi izleyen tüm yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Kurucu Cumhurbaşkanımız ve Çanakkale zaferinin başkahramanı Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere tüm şehitlerimizi ve bugün yitirdiğimiz 2 şehidimizi rahmetle, minnetle anıyorum, hepsinin aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

Değerli milletvekilleri, bir vatan kalbinin attığı yerdir Çanakkale ve Çanakkale’de deniz ve kara savaşları on dört ay altı gün sürmüştür ve tarihin akışı Çanakkale’de 1915’te değişmiştir.

Çanakkale, Goliath zırhlısını Boğaz’ın sularına gömerek deniz savaşına son veren Muavenetimilliyedir. Nusrat’tır, Seyit Onbaşı’dır Çanakkale. Yaralı Anzak askerini kucağında taşıyan Mehmetçik’tir, centilmenler savaşıdır Çanakkale. Ezineli Yahya Çavuş’tur, “Ölmeden mezara koydular beni.” diyen bir askerin türküsüdür Çanakkale. Türk, Kürt, Alevi, Sünni, vatanın her köşesinden Çanakkale’ye koşan kahramanların Boğaz’ın sularında, Anafartalar’da bağımsızlık ve özgürlük için, Türkiye Cumhuriyeti için verdiği mücadeledir Çanakkale. Conkbayırı’nda kalbinden vurulan Mustafa Kemal Atatürk’tür Çanakkale ve bu yüzden Çanakkale geçilmez ve hiçbir zaman da geçilmeyecektir değerli milletvekilleri.

Bugün, büyük savaşlardan barışı çıkarmayı bilmiş ve özgürlüklerin ve barışın kenti Çanakkale’nin bir milletvekili olmaktan her zaman büyük onur ve gurur duyduğumu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Neden özgürlüklerin ve barışın kenti oldu Çanakkale? Çünkü, o topraklarda çarpıştığımız, savaştığımız düşman askerlerinin annelerine seslendi Mustafa Kemal Atatürk ve genç cumhuriyetten bütün dünyaya tarihin en anlamlı barış mesajı haykırıldı: “Onlar, bu topraklarda canlarını verdikten sonra artık, bizim evlatlarımız olmuşlardır.” dendi. Evet, Çanakkale’de koyun koyuna birlikte yatanlar kardeş oldular. Çünkü, bir garipti Çanakkale Savaşı: “Bir garip savaştı Çanakkale Savaşı/ Kızıştıkça kızgınlığı dindiren/ Ara verdikçe ateşe düşmanı kardeşe/ Döndüren bir savaştı/ Kıyasıya bir savaştı/ Ama saygı üreten bir savaştı/ Yaklaştıkça birbirine/ Karşılıklı siperler/ Gönüller de yakınlıktı/ Düşükçe vuruşanlar toprağa/ Dostlar gibi kaynaştı.” Evet, onun için “özgürlüklerin ve barışın kenti” oldu Çanakkale.

Değerli milletvekilleri, 1915’te Çanakkale destanını yazarlar Çanakkale ruhuyla Kuvayimilliyeye destanını da yazdılar ve milletin saltanat ve hâkimiyet makamını Türkiye Büyük Millet Meclisi yaptılar, Türkiye Büyük Millet Meclisi dışında da hiçbir makam tanımadılar ve milletimizin sevgisi, saygısı, bağlılığı da tarih boyunca hep Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı oldu.

Evet, Anafartalar Kahramanı Gazi Mustafa Kemal, Çanakkale ruhuyla Kuvayımilliye destanını arkadaşlarıyla birlikte yazdı, Çanakkale, Türkiye Cumhuriyeti'nin ön sözü oldu ve cumhuriyetimizin kurucusu Kurucu Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, kendisine başkanlık teklifleri getirildiğinde şöyle seslendi arkadaşlarına, dedi ki: “Şaşarım o efendilerin akliperişanına. Hep biliyoruz ki memleketimizin başına gelen felaketlerin çoğu, şahsi idarenden gelmiştir. Bu kadar geri kalmamızın başlıca amillerinden biri de budur. Biz öteden beri böyle bir idareyi bertaraf etmek için mücadele ettik. Şimdi nasıl olur da benim aynı yola gitmekliğim, yeniden devlet hayatında tarafımdan böyle bir çıkış açılması istenebilir.” Evet, onun için Türkiye Büyük Millet Meclisinde bugün hâlâ “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” yazıyor değerli milletvekilleri.

Ben bu vesileyle tüm Çanakkale'ye tüm Türkiye'ye hayırlı, güzel günler diliyor ve saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erkek.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 59'uncu maddesine göre yapılan gündem dışı konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi, elektronik sisteme girerek söz talep eden milletvekillerine söz vereceğim.

Sayın Topal...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay ilinin Karaağaç ve Denizciler beldelerinin ilçe yapılması için vereceği kanun teklifine destek beklediğine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hatay ili Karaçay, Karaağaç ve Denizciler beldeleri, büyükşehir kanunu yaklaşırken Karaağaç Arsuz'a ve Denizciler de İskenderun'a mahalle olarak bağlanmışlardı. Denizciler ve Karaağaç, Hatay'ın büyük mahallelerindendir. Karaağaç Mahallesi, bağlı olduğu Arsuz ilçemize 30 kilometre; Denizciler Mahallesi, İskenderun'a 10 kilometre uzaklıktadır. İki mahallenin nüfusu da 20 binin üzerindedir. Kamu hizmetlerinin etkin yürütülmesi ve Denizciler ile Karaağaç mahallelerinin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmişliği de göz önünde bulundurularak iki mahallenin çevresindeki mahallelerin de içerisinde olacağı Denizciler ve Karaağaç adında iki yeni ilçe kurulması yerinde olacaktır. Denizciler ve Karaağaç'ın ilçe yapılması için vereceğim kanun teklifine destek olmanız, orada yaşayan insanlarımızı sevindirecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer.

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 15-21 Mart Tüketici Koruma Haftası'na ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

15 Mart, Dünya Tüketici Haklar Günü. Ülkemizde 15-21 Mart, Tüketiciyi Koruma Haftası olarak kutlanmaktadır. 2014-2016 yılları arasında ülkemizde tüketici hakem heyetlerine yapılan toplam 9 milyon 722 bin 457 başvurudan 8 milyon 117 bin 996'sı tüketici lehine sonuçlanmış, söz konusu başvuruların bankacılık sektörü, ayıplı mal ve hizmetler, abonelik ve mesafeli sözleşmeler, taksitli satışlar ve iş yeri dışında kurulan sözleşmeler, devre tatil ve paket turlar gibi uygulamalarda yoğunlaştığı görülmektedir. Sorunun, bu bağlamda rakamlara bakıldığında ne kadar büyük olduğu da bir göstergedir.

Ayrıca tüketici, gıdayla ilgili başta tatlandırıcıyla, sağlıksız koşullarda üretimler konusunda yeterli bilgiye sahip değildir. Yokluk ve yoksulluk, ürünün içeriğine bakacak hâl bırakmamıştır. Bu bağlamda tüketicinin korunması adına yapılması gereken çok iş vardır. Her gün yapılan zamlarla beli bükülen vatandaşın parasını ödediği ürünün olsun güvenceli olması sağlanmalıdır. Daha çok tedbir alınmalıdır. Tüketici başvurusuna gerek kalmayacak kalitede ürünler üretilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Benli...

3.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin, Avrupa Adalet Divanının başörtüsüyle ilgili olarak dinî simgelerin görünürliğini yasaklayıcı iç kuralların ayrımcılık teşkil etmeyeceğine dair kararının İslamofobiyi besleyecek nitelikte olduğuna ilişkin açıklaması

FATMA BENLİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Avrupa Adalet Divanı, başörtüleri nedeniyle işten çıkartılan 2 kadın hakkında dinî simgelerin görünürliğini yasaklayıcı iç kuralların, doğrudan ayrımcılık teşkil etmeyeceğine karar vermiştir. Bu karar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni ve evrensel hukuku hiçe saymak anlamına gelmektedir. Bu kararlar, toplumsal zenginliğe karşı hoşgörünün “nötrlük” adı altında yok edilmesinin yolu açılmakta ve eşitlik ilkesi hiçe sayılmaktadır. İslamofobiyi besleyecek nitelikteki bu karar, işverenlerin ayrımcılık yapmasına zemin kazandırmaya matuftur.

Bir kadına kendi yararı için ne giymesinin ya da ne giymemesinin söylenmesinin, bağnazlıktan başka bir tanımı yoktur. Kararı, Avrupa'da yükselen İslam karşıtlığı, yabancı düşmanlığı ve ayrımcılıktan bağımsız değerlendirmek mümkün değildir. Bu durumu en net Bakanımıza karşı gerçekleştirdikleri çirkin davranışla ortaya koymuşlardır. Bu noktada Avrupa, artık çifte standarttan ya da insan hakları söyleminden vazgeçmelidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Kaplan Hürriyet...

4.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Kocaeli Gölcük Belediyesinde çalışan Yasin Alp'in odasındaki Atatürk fotoğrafının üzerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın fotoğrafını monte etmesine ve bu aymazlığı kınadığına ilişkin açıklaması

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kocaeli Gölcük Belediyesinde çalışan AKP ilçe başkanının kardeşi Yasin Alp'in odasındaki Atatürk fotoğrafının üzerine Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın fotoğrafını monte ederek “Efendiler, yarın başkanlık sistemini ilan edeceğiz.” yazması, nasıl bir aymazlıktır ve bu cesaret nereden alınmıştır? Cibilliyetinde Atatürk ve cumhuriyet düşmanlığı olan bu aymazlığı şiddetle kınıyorum.

Ne yazık ki, AKP'liler, sistematik şekilde bu tarz çirkinlikleri karşımıza çıkarmaktadır. Ne zaman Mustafa Kemal Atatürk'e bir hakaret olayı duysak altından AKP'nin çıkması tesadüf müdür diye buradan sormak istiyorum.

Siz tek bir kişiyi bu vatandan fazla sevmeye devam ettiğiniz sürece bu olayların ardı arkası kesilmeyecektir. Mustafa Kemal Atatürk'ün sözlerini çalarak ve değiştirerek Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sureti altına koyacağınıza Cumhurbaşkanının gerçek sözlerini hatırlayın da onları duvarlarınıza çerçeveletin diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Ne diyor Sayın Cumhurbaşkanı? “Başkanlık sistemi bir özentinin sonucudur.” diyor, bunları çerçeveletin.

BAŞKAN – Sayın Nurlu...

5.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in bazı ifadelerine, bir zamanlar FETÖ'ye methiyeler düzenlerin 15 Temmuzda dökülen kandan sorumlu olduklarına ve hesap vermeleri gerektiğine ilişkin açıklaması

MAZLUM NURLU (Manisa) – Sayın Başkan, yine, bazı AKP'li belediye başkanları ile eski bakanların parsel parsel birbirine düştüklerini görüyoruz. Aslında bu hesaplaşma, darbe girişimi sonrası bir kısım AKP'lilerin ne kadar FETÖ düşmanıymış gibi görünme çabasından başka bir şey değildir. Melih Gökçek'in basına yansıyan “Gezi olaylarından sonra Bülent Arınç'ı başbakan yapacaklardı, bundan yüzde 100 eminim.” ifadesinin mutlaka açıklığa kavuşturulması ve ispatlanması gerekmektedir.

Melih Gökçek, KHK'yle kapatılan ilk FETÖ okullarından birisinin önceki isminin, eşinin adı olan “Nevin Gökçek Özel Lisesi” olduğunu unutturmak için yol arkadaşlarını bile suçlamaktan geri durmamaktadır. Bir zamanlar FETÖ'ye methiyeler düzenlerin, 15 Temmuzda dökülen kandan sorumlu olduğunu ve hesap vermeleri gerektiğini belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, son günlerde Avrupa'da yaşanan olayların Batı'nın kendi değerlerine yabancılaştığını ve ayaklar altına alarak saldırganlaştığını gösterdiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Son günlerde Avrupa'da yaşanan olaylar, Batı'nın kendi değerlerine yabancılaştığını ve ayaklar altına alarak saldırganlaştığını hepimize göstermektedir. Dört asır Bosna'da Sırları, Hırvatları, Boşnakları; Kudüs'te ise Hristiyan ve Yahudileri bir arada adalet ve merhametle yönetmiş bir ecdadın torunları olarak Avrupa için endişeleniyoruz. Siyonizm ve emperyalizmin insan hak ve özgürlüklerini ortadan kaldıran ekonomik sömürüye dayalı köle düzeni yerine, “Dünya, beşten büyüktür.” anlayışıyla bütün insanlığın huzur ve güvenliğini, refah ve özgürlüğünü temin edecek yeni bir adalet ve merhamet düzenine ihtiyacımız olduğu muhakkaktır. İşte, bu sebeple, 16 Nisanda yeni bir dünya için “evet” diyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın İlyas Şeker...

7.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

16 Nisanda “evet” diyeceğimiz Anayasa değişikliğiyle milletvekili seçilme yaşı 25'ten 18'e düşürülmektedir. AK PARTİ, gençlere “Gençler geleceğimizdir.” ifadesini sadece sözde değil, uygulamada da göstermektedir.

Sayın Kılıçdaroğlu “18 yaşında milletvekili olacaklar, sonra da iki yılda emekli olacaklar, ayda da 15-20 bin lira emekli aylığı alacaklar.” diyerek hem gençlere güvenmemekte hem de Meclisin itibarını zedelemektedir.

Sayın Kılıçdaroğlu'na soruyorum: CHP Grubunda 1986 doğumlu milletvekili arkadaşlarımız var. Bunlar, 1 Kasım 2017'de emekli maaşı almaya başlayacaklar mı, yoksa 60 yaşına kadar bekleyecekler mi? Yine, Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Müdürüken acaba kaç kişiyi 20 yaşında emekli ettiniz? Doğru olmayan bu ifadelerinizle millî iradenin temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisini ve milletvekillerini zan altında bıraktığınızın farkında mısınız?

Çocukken bize söylerlerdi, doğru söylemezsen burnun uzar.

BAŞKAN – Sayın Akaydın...

8.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, bakanlar ile tarafsızlık yemini etmiş olan Cumhurbaşkanının devlet olanaklarıyla referandum propagandası yapmalarının suç ve gayriahlaki olduğuna ilişkin açıklaması

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son günlerde Türk demokrasi tarihinin önemli bir ayıbı yeniden tezgâhlaniyor. İktidar partisinin bakanları, devlet bütçesi olanaklarıyla siyasi referandum propagandası yapıyorlar. Mevcut Anayasa'ya göre hâlen tarafsız olması gereken, 2014 yılında tarafsızlık yemini etmiş olan Cumhurbaşkanı, gene devlet olanaklarıyla taraflı mitingler yapıyor.

Değerli milletvekilleri, iktidarın milletvekilleri; sizlere sesleniyorum: Bu tavır, hem kanunsuzdur yani suçtur hem de gayriahlakidir. Yüksek Seçim Kuruluna sesleniyorum: Bu konuda hâlâ mı sessiz kalacaksınız?

Uçakların, helikopterlerin bedeli, yakıt bedeli, makam otomobilleri halkın verdiği vergilerden sağlanmaktadır. Bunu siyasi çıkar için kullanmanız büyük bir ayıptır. Bir gün iktidar değişirse hesabı sorulacaktır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdağ...

9.- Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2017 yılının Cumhurbaşkanının himayesinde düzenlenen bir kampanyayla “Türk Dili Yılı” olarak ilan edileceğine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Dün, Türkçemiz adına mühim bir gündü. 2017, Cumhurbaşkanımızın himayesinde düzenlenen bir kampanyayla “Türk Dili Yılı” ilan edilecek. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumundan konuyla ilgili yapılan açıklamada “...Türk dilinin, yerinde, doğru, güzel ve kurallarına uygun şekilde kullanımının önemi konusunda bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.” denilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı, eğitim dilinin sadece Türkçe olmasıyla ilgili bir adım atar mı? Bunu söyleyince “yabancı dil karşıtlığı” olarak anlayanlar var. Yabancı dil öğretimi ayrı şey, eğitim dilinin İngilizce olması ayrı şey; ikincisi utanç verici. Bu bile yeterince ayıpken, İngilizce, anaokullarına kadar indi; acilen tedbir alınması lazım. Türkçe, ağzımızda annemizin ak sütüdür, anne sütü varken hazır mama kullanılmaz.

Her zaman Sultan Abdülhamid Han örneğini verenler, Gök Sultan'ın Türkçe hassasiyetini biliyorlar mı acaba? Yabancı mekteplerin memleketin her yerini sardığını ve çocuklarını okutmak isteyen akıllı başında münevverlerin bile bu okullara mecbur kaldığını gören Sultan, Türkçe eğitim yapan erkek ve kız liseleri açarak Türkçe sevgisini göstermişti. Türkçe adına yapılacak bu seferberliğe hepimizin katılması lazım. Güzel dilimizi güzel konuşup yazmak millî bir vazife.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

10.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Gaziantep Şahinbey Belediyesine zabıta memuru olarak atanmayı hak etmiş 50 kişinin atamalarının yapılmamasıyla ilgili bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 4 Temmuz 2016 KPSS tercihleri sonucunda Gaziantep Şahinbey Belediyesine 50 zabıta memuru atanması sonucu, söz konusu kişilerin evraklarını tamamlaması için 29 Temmuz'a kadar süre tanınmıştı. Bu süre tamamlanmadan, maalesef, 22/07/2016 tarihinde belediyenin internet sitesinden bu çağrı kaldırılmıştı. Daha sonra ise ataması yapılan kişilerin BİMER üzerinden yapmış olduğu başvuru, güvenlik gerekçesiyle hâlâ bekletiliyor.

Şahinbey Belediyesi tarafından, atanmayı hak etmiş kişilerin atamasının bugüne kadar yapılmamış olmasının nedeni nedir? 50 zabıta memurunun güvenlik soruşturmasının yaklaşık beş aydır tamamlanamamasının gerekçesi nedir? Söz konusu atamanın yapılmamasının 15 Temmuz darbe girişimiyle bir bağlantısı var mıdır? Bu söz konusu kişiler ne zaman atanacaktır?

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

11.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Hollanda ve bazı Avrupa ülkelerinin Türkiye'ye ve bakanlara karşı tavrının kabul edilemez olduğuna ve Avrupa Adalet Divanının kadınların çalışırken başörtüsü takıp takmamasına dair verdiği karara ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hollanda makamlarının Türk toplumu üyelerinin yapacağı barışçıl bir toplantıyı kamu düzeninin bozulabileceği gibi sudan bir bahaneyle engellemek istemesi, hemen ardından da bazı Avrupa ülkelerinin bu tarihî skandalı destekler mahiyetteki açıklamaları, ne kadar aciz bir tutum içinde olduklarının net bir göstergesidir. “Demokrasi ve ifade özgürlüğü” adı altında Türkiye'ye karşı bir araya gelen tüm teröristleri ülkelerinde barındıranların gerçek yüzleri artık tamamen ortaya çıkmıştır. Avrupa, yeni bir utanç gecesine sahne olmuştur. Tüm bunlar yaşanırken Avrupa Birliği'nin üst mahkemesi Avrupa Adalet Divanının kadınların çalışırken başörtüsü takıp takmamasına dair verdiği karar da Batı'nın asıl niyetiyle ilgili önemli bir örnek olmuştur.

Hollanda'yla diplomatik ilişkileri dört yüz beş yıldır kesintisiz süren dost ve müttefik Türkiye'ye ve bakanlarımıza yapılanlar kesinlikle kabul edilemez. Yurt dışındaki vatandaşlarımızla aramızdaki hukuki ve insani gönül bağı hiçbir güç koparamayacaktır. Büyük milletimiz bu tezgâhı bozacak güçtedir; 16 Nisanda cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine “evet” demek için sandıklara giderek gereğini yapacak, mazlumların umudu, zalimlerin korkulu rüyası olarak yoluna devam edecektir.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer...

12.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, URAYSİM Projesi'nin verimli tarım arazileri yerine daha kıraç ve kullanılmayan arazilerde uygulanmasının mümkün olup olmadığını ve pancar üreticilerine destekleme verilip verilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz günlerde Alpu Ovamız “büyük ova” yani tarımsal sit alanı ilan edildi. Ancak, diğer taraftan, Eskişehir ilimizin kalkınması için gerekli olan Ulusal Raylı Sistemler Projemiz de Alpu'nun Bozan, Çardakbaşı, Yeşildon Mahallelerini kapsayacak şekilde geliştirilmekte. Bu kapsamda, verimli binlerce dönüm tarım arazisi kullanılmaz hâle gelecektir. Bu projenin, URAYSİM Projesi'nin, verimli tarım arazileri yerine, daha kıraç, kullanılmayan arazilere dönüştürülmesi mümkün müdür? Bu konuda, Bozan, Çardakbaşı, Yeşildon Mahallelerimiz, köylülerimiz, çiftçilerimiz Hükûmetten yanıt beklemektedir.

Bir de 2015 yılından 2016 yılına hiç artırılmayan pancar alım fiyatları konusunda, sayısı yaklaşık 70 bini bulan pancar çiftçilerimize yeni bir destekleme verilecek midir? İki yıldır ürün fiyatı artmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kavakcı...

13.- İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın, Hollanda makamlarınca Aile ve Sosyal Politikalar Bakanına karşı yapılan saygısızlığın asla kabul edilmeyeceğine ve bu davranışın kadın hakları çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta sonu, Sayın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımızın şahsında yapılan hareketin milletimize ve ayrıca, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün birkaç gün akabinde, kadınlara özel olarak yapıldığını buradan ifade etmek istiyorum. Bu çirkin davranışla bizim 16 Nisanda gelecek olan halk oylamasının evvelinde taraf belirlemek yerine, Hollanda'daki sayın vatandaşları, bütün Hollanda halkını Türkiye'ye davet etmek istiyorum bu vesileyle ve 15 Temmuzda bizim güzel halkımız demokrasi için mücadele gerçekte nasıl yapılır bunu gösterdilerse, kendilerine de güzel örnekler bulabileceklerini düşünüyorum.

Bu vesileyle, yapılan saygısızlığı asla kabul etmeyeceğimizi ve bunun kadın hakları çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Müslüm Doğan...

14.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, HDP Eş Genel Başkanları ile milletvekillerinin serbest bırakılması için Meclisin gereğini yapmak durumundaki olduğuna ve tutuklu bulunan arkadaşlarının “Nevroz” Bayramı'nı kutladığına ilişkin açıklaması

MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Sayın Başkan, Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ; grup başkan vekillerimiz ve milletvekillerimizin tutuklanması kabul edilemez bir durumdur. Bu arkadaşlarımızın derhâl serbest bırakılması için Meclis gereğini yapmak durumundadır.

Şu anda tutuklu bulunan arkadaşlarımızın “Nevroz” Bayramı'nı kutluyor, çok yakında özgürleşmelerini ve demokratik siyaset alanında yerlerini almalarını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

15.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, meydana gelen deprem sonrasında Adıyaman'ın Samsat ilçesine devlet elinin daha fazla uzanması gerektiğine ilişkin açıklaması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz haftalarda Adıyaman Samsat'ta, biliyorsunuz, bir deprem meydana geldi. Samsat maalesef Adıyaman'ın en yoksul ilçelerinden birisi, hatta o bölgenin en yoksul ilçelerinden birisi. Erkeklerin tamamına yakını gurbetçi, inşaat işlerinde çalışıp daha sonra Samsat'a geliyorlar.

Bu depremde neredeyse Samsat'ın bütün evleri yıkılmış durumda. Orada başarılı bir kaymakam var, AFAD hakikaten çalışıyor orada ama orada bulunan bütün insanlar Samsat'ın yerinin değiştirilmesini talep ediyorlar çünkü Samsat'ın çöktüğü söyleniyor, böyle bir tedirginlik var.

Samsat'ın bu konuda sesini duyurması gerektiğini düşünüyoruz, yerinin taşınması gerektiğini düşünüyoruz. Mutlaka orada yaşayan insanların düşünceleri alınmalı, Adıyaman'ın en yoksul ilçesi Samsat'a daha fazla devlet eli gitmelidir diye düşünüyorum.

Tekrar ben geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ağbaba.

Şimdi sayın grup başkan vekillerine söz vereceğim.

İlk söz Sayın Usta'nın.

Buyurunuz Sayın Usta.

16.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Diyarbakır-Mardin kara yolunda mayın taraması sırasında meydana gelen patlama sonucu şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine, Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörle mücadelenin sonuna kadar arkasında olduklarına, açıklanan istihdam verilerine ve alınan tedbirlerin hiçbir şekilde işsizliği çözecek yönde olmadığına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün sabahleyin yine üzücü bir haber aldık, maalesef Diyarbakır-Mardin kara yolunda bir mayın taraması sırasında meydana gelen patlama sonucu 2 askerimiz şehit oldu. Ben hem bu şehitlerimize hem de bugüne kadar verdiğimiz bütün şehitlere Allah'tan rahmet diliyorum.

Terörle mücadelenin en keskin şekilde, hiçbir şekilde bir sapma göstermeden, yılma göstermeden devam etmesi gerektiğini de ifade etmek istiyorum. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörle mücadelenin sonuna kadar arkasındayız.

Sayın Başkan, bugün işsizlik, daha doğrusu istihdam verileri açıklandı. Bir süredir, sürekli ifade ediyoruz, maalesef Türkiye ekonomisi tıkanma noktasına doğru hızla ilerliyor. Bugün gelen veriler de işsizlikle ilgili son derece kötü veriler. Şöyle ifade edebiliriz: Geçen yılın aralık ayında yüzde 10,8 olan işsizlik oranı bu yıl yüzde 12,7'ye çıktı; artış oranı 1,9. Bu muhteşem, yani çok kötü, çok yüksek bir artış. Bazen, belki bu işe yakınlığı olmayanların “Ya, 1 puandan, 2 puandan ne olur?” filan gibi ifadelerini ben duyuyorum. Yani bu 1 puanı indirmek için ülkeler yıllarca mücadele ediyorlar işsizlikle, istihdam politikaları uyguluyorlar. 1,9 puanlık artış yüksek bir artış.

İşsiz sayısı açısından baktığımızda, geçen yılın aralık ayına göre işsiz sayımızda 668 bin artış var. Yani toplam iş gücü sayısı 888 bin artıyor, 888 bin kişi “Ben iş arıyorum.” diye piyasaya giriyor, ekonomimiz bunların sadece 221 binine iş veriyor, 668 binine iş veremiyor; bunlar son derece kötü oranlar.

Burada sıklıkla şu söyleniyor: “Efendim, işte, iş gücüne katılım oranları artıyor da o yüzden işsizlik oranında bir artış var, aslında normalde artmasa olmaz.” şeklinde, bazen böyle bir savunma getiriliyor. Bu yanlış bir savunmadır, o düzeltmeyi yapabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - İş gücüne katılım oranı geçen yılki aynı seviyede kalmış olsaydı dahi yine de işsizlik oranı yüzde 11,4'e çıkıyordu ve işsiz sayısı artıyordu ki böyle bir varsayımda bulunamayız. Yani yüzde 49'larda, 50'lerde bir iş gücüne katılım oranınız olacak, on beş yıllık bir iktidar olacak, “Bu aynı kalsaydı.” diye bir varsayım ayıp bir varsayım olur. Bu varsayımı yapsak bile işsizlik oranı ve işsiz sayısı ciddi şekilde artıyor.

Niteliğine baktığımızda niteliğinde de bozulma var. Mesela genç nüfusta işsizlik oranındaki artış yüzde 4,8 yani yüzde 19,2'den yüzde 24'e çıkıyor gençlerdeki işsizlik oranı. Ne eğitimde ne istihdamda olmayanların oranı da yüzde 25'e çıkıyor. Bunlar son derece yüksek oranlar. Hatta bunların içerisinde iş aramayıp “İş bulsam çalışırım.” diyen ve ümidi kırık olduğu için iş aramayanlar var, onları da kattığımızda işsizlik oranı yüzde 19,4'e çıkıyor, sayı da 6 milyon 400 bin kişiye çıkıyor.

Şimdi, bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan, konu hakikaten önemli.

Yani her şeyde 2002 mukayesesi yaparken AKP, burada bir 2002 mukayesesi yapalım. Yüzde 10,3’le aldılar işsizliği, yani bugün yüzde 12’lere gelmiş bir işsizlik var. Bakın, ben hep şunu söylüyorum: AKP kendi rekorlarını kırıyor işsizlik oranlarında. 2009 krizindeki seviyeye doğru işsizliğimiz çok hızlı gidiyor ve alınan tedbirleri de ben hiçbir şekilde işsizliği çözecek yönde görmüyorum, en önemli şey de belki burası. Bütçeye çok ciddi maliyet getirecek ancak bir defalık tedbirlerle, böyle, işte “Hadi, bir yılını alalım, hatır için alalım, korkuyla alalım.” şeklindeki tedbirlerle işsizlikle mücadele olmaz, daha sağlıklı bir şekilde politika üretme ihtiyacı vardır.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Usta.

Sayın Kerestecioğlu...

17.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, referandumda “evet” demeyenlerin yoğun baskı ve fiziki saldırılarla karşı karşıya olduğuna, sivil toplum örgütlerine Diyarbakır’da bir operasyon yapıldığına, “Nevroz” kutlamalarına yönelik baskıların söz konusu olduğuna, işsizlik rakamlarına ve KPSS giriş ücretinin çok yüksek olduğuna ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, maalesef, yine, referandumda “evet” demeyen herkese yoğun baskı ve fiziki saldırılarla karşı karşıyayız. Dün yine, “hayır” çalışması yapan farklı kesimlerden kişilere yönelik ciddi saldırılar gerçekleşti. İstanbul’da partimiz temsilciliklerinden biri ve parti üyelerimiz “hayır” çalışmaları için toplantı hâlindeyken araçla gelen bir grubun silahlı saldırısına uğradı ve partililerimizin ifadelerine göre saldırganlar 23-28 yaş civarında. Onların kullanıldığını ve bu saldırının ardında da karanlık odaklar olduğunu düşünüyoruz.

Yine, benzer biçimde, CHP’li milletvekilleri de CHP’nin “hayır” kampanyası yürüten otobüsünün AKP Esenler ilçe yöneticileri tarafından saldırıya uğradığını ve yöneticilerinin darbedildiğini ifade ettiler. Bu saldırıları önlemekten Hükümet sorumludur. Gerçekten, seçenekleri olan bir referandumla, seçimle karşı karşıyaysak o zaman bu seçenekleri herkes özgürce savunabilmelidir. Bunu sağlayacak olan da Hükümettir ve onların talimat vereceği emniyet güçleridir. Her gösteriyi dağıtmakta mahir olduğu kadar aynı zamanda gösteri yapma hakkını korumakta da mahir olunması gerekmektedir.

Aynı şekilde, bugün örneğin sivil toplum örgütlerine de Diyarbakır’da bir operasyon var ve İHD Diyarbakır Şube Başkanı Mehmet Raci Bilici’nin de bu kapsamda gözaltına alındığını, KESK’e bağlı sendikalarda yönetici olan 11 kişinin de gözaltına alındığını biliyoruz.

“Nevroz” kutlamalarına yönelik de aynı şey söz konusu, aynı baskılar. Adana’da da “Nevroz” operasyonuyla 38 gözaltı var, bunların 18’i de çocuk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, tamamlayınız lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yani böyle bir ortamda, gerçekten, hani, demokrasi, özgürlük vesaire deyip de bazı kavramları ağza almak çok yakışan bir şey olmuyor.

Bugün, evet, işsizlik rakamları da açıklandı ve Türkiye genelinde geçen yıla göre işsiz sayısı 668 bin kişi artarak 3 milyon 872 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 1,9 puanlık artışla yüzde 12,7’ye yükseldi. Ve buraya, bir de iş aramaktan umudunu kesenleri, aslında hani istese de iş bulamayanları ekleyince bu rakam çok ciddi boyutlara ulaşıyor.

İşsiz gençler devletin KPSS sınavına girip iş bulmak istiyorlar ancak sınav ücreti de geçen yıla göre yüzde 120 artış göstermiş ve tüm sınavlara girecek kişinin 480 lira ödemesi gerekiyor. Bu, bir ailenin mutfak masrafı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bazıları için, devletten milyon dolarlık ihaleler alanlar için çok küçük bir rakam olabilir ama bazıları için ve halkımızın geneli için çok önemli rakamlar bunlar. O nedenle, biz istihdamı artıracamız diye reklamlar yapıp o reklamlara da milyonlarca lira para vermek yerine, gerçeklerle konuşulsun ve halkın işsizlik, ekonomik kriz gibi sorunları halledilmeye, çözüm bulunmaya çalışılsın diyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

Sayın İnceöz...

18.- Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz'ün, Diyarbakır-Mardin kara yolunda mayın taraması sırasında meydana gelen patlama sonucu şehit olan 2 asker ile PKK tarafından yapılan saldırıda hayatını kaybeden Murat Ayhan'a Allah'tan rahmet dilediğine, terör örgütleri ve arkasındakilerle mücadelenin kararlı bir şekilde süreceğine, Fatih Belediye Başkanı ile Esenler Belediye Başkanının bazı uygulamalarına dair iddialara ilişkin açıklaması

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sabah saatlerinde Mardin-Diyarbakır kara yolunun Mazıdağı yol ayrımında güvenlik güçlerimizin mayın taraması yaptığı sırada, PKK'lı teröristlerce önceden yerleştirilen patlayıcının infilak etmesi sonucu 2 askerimiz şehit olmuştur. Kendilerine Allah'tan rahmet diliyorum, acılı ailelerine başsağlığı diliyorum.

Ülkemizin bekası ve milletimizin birliği ve kardeşliği için canını hiçe sayarak gece ve gündüz demeden ülkemizin güvenliğini sağlayan tüm güvenlik güçlerimize de buradan dualarımızı, yanlarında olduğumuzu özellikle belirtmek istiyorum.

Geçtiğimiz hafta perşembe günü yine bir terör olayı gerçekleştirildi. Terör örgütü PKK tarafından Hakkâri Yüksekova'da Esendere Belde Başkanımız Tayfun Ayhan ile ağabeyi Murat Ayhan'a yönelik bir hain saldırı gerçekleştirildi ve bu kalş saldırıda Murat Ayhan, İlçe Başkanımızın ağabeyi yaşamını yitirmiştir. Ben, Allah'tan rahmet, acılı ailelerine başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Orada İlçe Başkanımız, kardeşi -teşkilatlarımızın da başı sağ olsun dilerken- çalışmalarını sürdürmektelerdi önümüzdeki referandum süreciyle alakalı. İşte “baskı” diyorsak baskının nasıl olduğunu burada görüyoruz. Burada, iradesini ortaya koymak suretiyle özgürce seçim çalışmalarını gerçekleştirdiği sırada, PKK tarafından haince, kalşçe bir saldırıya maruz kalmıştır ama ne yaparlarsa yapsınlar, bilinmelidir ki ülkemizden PKK ve terörün bütün türevleri sonuna kadar temizleninceye kadar, burada millî bir duruşla, bu mücadele sonuna kadar kararlı bir şekilde, artık mücadelenin ötesinde taarruz dediğimiz şekilde -ne yaparlarsa yapsınlar, görüntüde bu terör örgütleri ve arkasındakilerle mücadele kararlı bir şekilde- sürecektir, bunun bilinmesi gerekmektedir. Ben tekrar kendilerine şükranlarımı arz ediyorum, bu mücadelede katkı veren, destek veren, millî ve yerli duruşu sergileyen herkese.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın İnceöz.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – İkinci olarak, dün burada Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Engin Bey konuşmasında, kürsüde yaptığı konuşmada iki konuyu gündeme getirmişti. Fatih Belediye Başkanımızın bir uygulamasından bahsetti, Eminönü’de seçim araçlarının meydana alınmamasıyla alakalı. Ben kendileriyle görüştüm, konuyu net olarak şöyle ifade ettiler: Meydanın kapalı olduğunu, 10.00 ile 18.00 arasında araç trafiğine kapatıldıklarını, aracın daha sonra geldiğini ama sonrasında aracın meydana alındığını, bugün de yine 10.00’den sonra gelinmesine rağmen aracın geçişine izin verdiklerini... Dünkü tartışma, herhangi bir şekilde, bir tartışma vesairesinin ötesinde, bir kural. Bu, birçok ilde uygulanan kuraldır; trafiğe kapalı yerler vardır, buraların giriş ve çıkış saatleri vardır. Burada, herhangi bir şekilde çalışmaları engelleyici bir düzenleme değil, herkes için genelgeçer bir kural. Bugün saat 10.00’den sonra gelmesine rağmen de özellikle izin verildiği... Öyle zannediyorum ki burada da bu saatlere uymama konusunda bir dirayet gösterilmekte ve bir kasıt olduğu kanaatindeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız, açıyorum mikrofonunuzu.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Üçüncü olarak da Esenler Belediye Başkanımızın bir uygulamasından bahsedildi. Kendileriyle görüştük, sayın grup başkan vekiliyle de kendilerini görüştürdük. Buradaki iddiaların da doğru olmadığını, bu şekilde bir uygulamalarının söz konusu olmadığını, Belediye Başkanımızın makam aracına, özellikle Cumhuriyet Halk Partisinin seçim aracının önünü kesmek suretiyle, araca doğru saldıran kişiler olduğunu, polisin olaya el koyduğunu ama kendilerinden şikâyetçi olmadığını da Başkanımız özellikle belirtti, konudan da grup başkan vekili bilgilendirilmiştir. Kamuoyuna bunun farklı bir şekilde anlatılması... Aksettirenler adına özellikle söylüyorum, burada bir art niyetli yaklaşım olduğunu da özellikle belirtmek istiyorum. Burada belediyelerimizin uyguladığı genelgeçer kural herkes için -orada bulunan esnaf da dâhil olmak üzere- bağlayıcıdır.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İnceöz.

Sayın Altay...

19.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Adalet ve Kalkınma Partisinin belediyelerini “evet” propagandası ile “hayır” propagandası için aynı kolaylıkları göstermesi konusunda uyarmasını beklediğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın İnceöz’ün iyi niyetli ve samimi yaklaşımına teşekkür ederim. Ancak gerek Sayın İnceöz gerek ben, ikimiz de İstanbul’daki teşkilatlarımızdan ve belediye başkanlarından aldığımız bilgilerle Genel Kurulda bu konuları konuşuyoruz. Dolayısıyla, herkes olayı kendi penceresinden naklettiği için Sayın İnceöz’e ve bize, böyle tatsız, yaşanmaması gereken olayların da yaşandığı bir vaka.

Biz parti teşkilatlarımızı da, belediye başkanlarımızı da, parti olarak bu kampanya süresince “evet” propagandası yapanlara karşı maksimum hoşgörüyü, katkıyı ve kolaylığı göstermeleri konusunda uyarıyoruz. Aynı uyarının Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından yapılmasının özellikle İstanbul’daki çalışmalar bakımından gerekli olduğunu düşünüyoruz. Yoksa, Esenler Belediye Başkanımızın... Şimdi arkadaşım görüntüyü de gösteriyor, belediye personelinin ilçe sekreterimizi darbettığı çok açık. Ben bu darp emrini belediye başkanı verdi demem, diyemem ama belediye personelinin bir işgüzarlık yapmak için böyle bir hamlede bulundukları bir vaka, görüntüler elimizde.

Bunun, bu tür olayların, bu üzücü olayların bir daha İstanbul'da özellikle tekrerrür etmemesi açısından şuna ihtiyaç var Sayın Başkanım: İstanbul'daki belediyelerin büyük çoğunluğu Adalet ve Kalkınma Partisi menşeli olduğu için iktidar partisinin bu konuda belediye başkanlarına “‘evet’ ile ‘hayır’ ı aynı görün. Belediye hizmetleri bakımından, belediye olanakları bakımından ‘evet’ propagandası için ne veriyorsanız ‘hayır’ propagandası için de o kolaylıkları gösterin.” demelerini bekliyoruz. Zira, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak 14 belediyemize bu konuda Parti Genel Merkezimizden bir genelge, talimat gönderdik.

İstanbul'da başta olmak üzere, bir daha bu kabıl olayların yaşanmamasının demokrasimize katkı sağlayacağı muhakkak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hepimizin burada, en azından millete ifade ettiği daha yüksek demokrasi standartlarıysa, Hollanda'nın Türkiye'ye uyguladığı muamelenin benzerinin İstanbul'da “‘hayır” propagandası yapan –parti ayrımı yapmaksızın- insanlara gösteriliyor olması –sade belediye kısmı yok bu işin, Emniyet kısmı da var- tabii ki hoş olmayan ve kabul edilebilir olmaktan çok uzak bir tablodur. Hem Genel Kurulun hem ilgililerin bilgi ve takdirine arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Altay.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, terör saldırısında şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Terör saldırısında şehit olan askerlerimize ve hayatını kaybeden sivil vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Genel görüşme açılmasına ilişkin bir, Meclis araştırması açılmasına ilişkin iki önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GENEL GÖRÜŞME ÖNERGELERİ

1.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Türkiye'nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/8)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında Anayasa'nın 98 ve İç Tüzük'ün 101, 102, 103'üncü maddeleri uyarınca HDP Grubu adına genel görüşme açılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel

İdris Baluken

Diyarbakır

Diyarbakır

HDP Grup Başkan Vekili

HDP Grup Başkan Vekili

Gerekçe:

AKP Hükümeti, yüz yıllık statükocu düzenlere karşı yeni tahayyüllerle kıvılcımı atılan halk başkaldırılarını ve Orta Doğu'da Suriye iç savaşının başlamasını siyaseten okuyamamış, süreç boyunca geliştirdiği mezhepçi tutumlarla dış politikayı iflasa götürmüştür.

AKP'nin yol ayrımına geldiği dönemlerde siyasi tercihi Suriye halkları olmak yerine IŞİD, El Nusra, Ahrar el-Şam gibi örgütler olmuştur. Bu politikasını sınır aşırı entegre hâle getirmek ve siyasal amaçlarını birleştirerek iflastan kurtulmak için de Türkiye içerisinde abluka siyaseti izleyerek sokağa çıkma yasakları ilan etmiştir. 16 Ağustos 2015 tarihinden beri çeşitli kentlerde uygulanan sokağa çıkma yasakları her anlamda yıkımı Türkiye halklarının gündemine sokarken, AKP iktidarı böylesi bir dönemde Suriye ve Rojava'ya askerî müdahale seçeneğini Türkiye'nin diğer siyasal ve sosyal paydaşlarıyla ortaklaştırmadan defakto bir şekilde uygulamaya çalışmaktadır. Riskleri ve maliyetleri itibarıyla böylesi bir uygulamaya AKP Hükümetinin tek başına karar vermeye çalışmasının izahı yoktur.

Askerî müdahaleyi öncülleyen başka bir ülkenin toprak bütünlüğüne müdahale, uluslararası hukuka açık bir şekilde aykırıdır. Bu hukuki aykırılığın yanı sıra, siyaseten de Tunus ve Libya'da başlayan yanlış dış politikada ısrardır. Dolayısıyla, AKP Hükümetinin yanlışta ısrarının Türkiye halklarına büyük bir fatura getirmesini öngörmek zor değildir. Nitekim yıkımın derinleşmesi ve yanlışta ısrarın daha büyük bir toplumsal maliyetle yüklenilmesine götüren temel AKP iflası, Kürtlerin siyasi statüsüne karşı olan tavrıdır. Türkiye'de Kürt sorununun demokratik çözümünü öngören çözüm sürecini baltalayan AKP Hükümeti, Rojava'da da Kürtlerin statü ve topraklarına kavuşmasını engellemeye çalışmaktadır.

Rojava politikasının özünde Kürtlerin statü kazanmasının önüne geçme gerçekliği yatarken AKP temsilcilerinin kamuoyuna sunduğu gerekçeler ise temelsiz iddiaların ve gerçek dışı ifadelerin toplamıdır. Bu durumun kristalize edilmiş gerçekliği AKP Hükümeti temsilcilerinin iki cümlesinin birleştirilmesinden görülebilir. Kobane'ye yönelik IŞİD saldırısı esnasında "Kobane düştü düşecek." diyen dönemin Başbakanı ile 2016 yılının ikinci haftasında Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun "Azez'in düşmesine izin vermeyeceğiz." cümleleridir.

Azez'in yakınlarında bulunan Tel Rifat mevkinde Demokratik Suriye Güçleri ile El Nusra ve Ahrar el-Şam çeteleri arasında çatışmalar sürerken TSK'yı devreye sokan AKP Hükümeti, Demokratik Suriye Güçlerine yönelik obüs saldırısı yaptırmıştır. Bu saldırının gerekçesi olarak da mülteci akınının önüne geçilmesi, Türkiye'nin güvenliği ve Suriye muhalefeti koruma bahaneleri öne sürülmüştür. Hâlbuki AKP Hükümetinin yakın geçmiş pratiklerine baktığımızda ortada bu bahaneleri gerekçe hâline dönüştürecek hiçbir deneyim bulunmamaktadır. 2014 yılının Ekim ayında IŞİD çeteleri Kobane'ye saldırdığında Türkiye sınırı içerisindeki köylere IŞİD mensuplarınca saldırılar yapılmış ve birçok yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. Buna rağmen AKP Hükümeti IŞİD'e angajman kuralları uygulamamıştır. Yine Azez'e yönelik obüs saldırılarına gerekçe gösterilen "Türkiye'ye saldırı oldu." iddiası ilgili taraflarca kesin bir dille reddedilmiş ve AKP Hükümeti saldırı olduğuna dair tek bir kanıt sunamamıştır. Son olarak ise AKP Hükümeti ılımlı muhalefeti korumayı kendine amaç edindiğini ifade etmiştir. Oysaki Azez ve Cerablus'ta hâkim olan çeteler El Nusra, Ahrar el-Şam ve IŞİD'dir. Bununla birlikte AKP Hükümetinin Suriye iç savaşında taraf olanlar arasında uluslararası hukuk çerçevesinde tercih yapma şansı bulunmamaktadır.

Nihayetinde AKP Hükümetinin Azez yakınlarındaki Tel Rifat'a yönelik saldırıları, bu saldırıda kimlerin korunmaya çalışıldığı, hangi çıkarların gözetildiği, Suriye ve Rojava'ya asker gönderilip gönderilmediği ve Suriye iç savaşına dâhil olma çabalarıyla ilgili TBMM'nin ve Türkiye kamuoyunun karar alma süreçlerine katılmaması ve bilgilendirilmemesi kabul edilemezdir.

Bu itibarla, Türkiye'nin başta Azez ve Cerablus olmak üzere Rojava ve Suriye politikaları hakkında Anayasa'nın 98 ve İç Tüzük'ün 101, 102, 103'üncü maddeleri uyarınca HDP Grubu adına genel görüşme açılmasını arz ve teklif ederiz.

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 21 milletvekilinin, sokağa çıkma yasaklarında hayatını kaybedenlerin otopsi işlemleri ile sivil kayıplara dair yürütülen soruşturmaların uluslararası ilke ve standartlara uygunluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/501)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Özellikle Cizre’de olmak üzere, Ağustos 2015’ten beri ilan edilen sokağa çıkma yasaklarında hayatını kaybedenlerin otopsi işlemleri ile sivil kayıplara dair yürütülen soruşturmaların uluslararası ilke ve standartlara uygunluğunun araştırılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İç Tüzük’ün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

1) Bedia Özgökçe Ertan	(Van)
2) İdris Baluken	(Diyarbakır)
3) Filiz Kerestecioğlu Demir	(İstanbul)
4) Garo Paylan	(İstanbul)
5) Hüda Kaya	(İstanbul)
6) Müslüm Doğan	(İzmir)
7) Ali Atalan	(Mardin)
8) Erol Dora	(Mardin)
9) Mithat Sancar	(Mardin)
10) Ahmet Yıldırım	(Muş)
11) Burcu Çelik	(Muş)
12) Besime Konca	(Siirt)
13) Kadri Yıldırım	(Siirt)
14) Aycan İrmez	(Şırnak)
15) Ferhat Encu	(Şırnak)
16) Leyla Birlik	(Şırnak)
17) Dilek Öcalan	(Şanlıurfa)
18) İbrahim Ayhan	(Şanlıurfa)
19) Osman Baydemir	(Şanlıurfa)
20) Alican Önlü	(Tunceli)
21) Nadir Yıldırım	(Van)
22) Tuğba Hezer Öztürk	(Van)

Gerekece:

Diyarbakır’ın Sur ilçesinde 2 Aralık 2015, Şırnak’ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 tarihinden itibaren devam eden sokağa çıkma yasaklarında birçok insan hakları ihlali meydana gelmektedir. Maalesef yasaklı bölgelerde yaşayan sivillerin kurtarılması için Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurular sonuç vermemiş ve çok sayıda sivil hayatını kaybetmiştir. Bugüne kadar 7 şehrin 20 ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasaklarında 300’ü aşkın yurttaşımız yaşamını yitirdi. Özellikle ocak sonundan itibaren sıklıkla TBMM gündemine getirmeye çalıştığımız üç bodrumda bulunan yaralılardan gelen ölüm haberleriyle bilanço daha da ağırlaşmıştır.

Bu kadar ölümün gerçekleştiği bir dönemde yapılması gereken, etkili bir soruşturma yürüterek sivil kayıplardan sorumlu olanları tespit etmek ve yargılamaktır. Bu gibi durumlar için hem Avrupa Konseyi hem de Birleşmiş Milletler düzeyinde çeşitli ilkeler belirlenmiştir. AİHM, 2001 yılında M. ve Diğerleri v. Birleşik Krallık Davası'nda verdiği kararlar özellikle kamu görevlilerinin sebep olduğu yaşam hakkı ihlallerine dair etkin soruşturmanın şartlarını belirlemiştir. "Jordan Prensipleri" olarak bilinen bu ilkelere göre soruşturma makamları yaşam hakkı ihlali hakkında bilgi alır almaz resen harekete geçmeli, olayla ilgili tüm deliller mümkün olan en iyi şekilde ve kısa sürede toplanmalı, soruşturmayı yürüten görevli bağımsız olmalı ve soruşturma en kısa sürede devam etmelidir.

Öte yandan, insan hakları ihlalleri ve işkence sonucu meydana geldiği düşünülen ölümlerde otopsi sırasında uyulması gereken kuralları ayrıntılı bir şekilde açıklayan BM Hukuk Dışı, Keyfi ve Yargısız İnfazların Önlenmesine ve Soruşturulmasına İlişkin El Kılavuzu (Minnesota Protokolü) 13 Aralık 1989 tarihinde kabul edilmiştir. Minnesota Protokolü'ne göre, her şüpheli ölüm için soruşturma açılması ve bağımsız bir komisyon tarafından yürütülecek bu soruşturmanın yeterli bir otopsiyi içermesi, otopsinin uzman kişilerce yapılması, otopsiye bağımsız hukukçuların da refakat etmesi ve otopsi raporu da dâhil olmak üzere soruşturma sonuçlarının kamuoyuna sunulması gerekmektedir. HSYK da 18 Ekim 2011 tarihinde yayınladığı 9 no.lu Genelge'yle yaşam hakkı ihlallerinde bu protokolün uygulanması talimatını vermiştir.

Özellikle geçtiğimiz hafta Cizre'de üç bodrumdan çıkarılan cenazelere dair gerek milletvekillerimiz gerekse yereldeki insan hakları örgütleri ve avukatlardan gelen haberler bu düzenlemelere uyulmadığı şüphelerini güçlendirmektedir. Öyle ki cenazelerin otopsi için birden fazla şehre gönderilmesi çok sayıda soruna yol açmıştır. Kaç cenazenin mahallelerden çıkarıldığı ve illere nakledildiği bilinmediği için yakınlarından haber almayan ailelerin belirsizliği devam etmektedir. Aileler teşhis için hangi ile gideceğini bilemeyerek şehir şehir dolaşmak zorunda bırakılmıştır. Ayrıca, Cizre'de alınan kan örneklerinin bütün hastanelere dağıtılıp dağıtılmadığı da bilinmemektedir. En önemlisi de İçişleri Bakanlığı tarafından operasyonların bittiği duyurulmasına rağmen ilçenin henüz açılmaması delillerin karartıldığı şüphelerini uyandırmaktadır.

Yaşam hakkı ihlallerinde işletilmesi gereken süreç ve özellikle Cizre'de olmak üzere hayatını kaybedenlerin otopsi işlemlerine ilişkin şikâyetler yukarıda özetlenmeye çalışılmıştır. Sokağa çıkma yasaklarında hayatını kaybedenlerin otopsi işlemleri de dâhil olmak üzere bütün bir soruşturma sürecinin uluslararası insan hakları ilkeleri ve standartlarına uygunluğunun araştırılması amacıyla TBMM tarafından irade gösterilerek bir Meclis araştırması açılmasını talep ederim.

2.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, özel istihdam bürolarının işçilere ve çalışma koşullarına etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/502)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Özel istihdam bürolarının dünyadaki deneyimlerinde işçilere ve çalışma koşullarına etkilerinin araştırılması, Türkiye'de kadın istihdamının durumu, cinsiyetçi iş bölümü ve kadınların omuzlarında olan bakım hizmetleri gibi yüklerin kamusal olarak karşılanması, mevcutta sözleşmeli personel ve taşeron uygulamalarının sonuçlarının ve özel istihdam bürolarıyla kiralık işçiliğin yasallaşması durumunda emekçiler adına olası etkilerinin emekçiler, kadın örgütleri ve sendikaların katkılarıyla araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Çağlar Demirel

Diyarbakır

HDP Grup Başkan Vekili

Gerekçe:

AKP Hükümetinin Onuncu Kalkınma Planı ve 2014-2023 Ulusal İstihdam Stratejisi gibi politik belgeleri kadın istihdamı, kadının ailenin bir parçası olması yaklaşımıyla ele alınmıştır. Bu bakış açısıyla özel istihdam büroları, kadın istihdamının artırılması ve iş gücü piyasasının esnekleştirilmesinin yanı sıra kadınlar için iş-aile yaşamını uyumlaştırma gerekçeleriyle ele alınmıştır. 2003 yılında yasal mevzuata kavuşturulan ÖİB'lerin işçi kiralama yetkisi yeni bir yasa tasarısıyla düzenlenmek istenmektedir. Ancak istihdam devlet gibi kâr amacı gütmeyen bir kurum tarafından yerine getirilmesi gereken bir yükümlülük olması gerekirken iş gücü piyasasının özel sektöre teslim edilmesi emekçiler açısından büyük bir hak kaybına sebep olabilmektedir.

ÖİB'lerle iş güvencesi değil, istihdam güvencesi sağlanmaktadır. Daha açarsak, insanlara iş güvencesi vermeyip esasında istihdam edilebilirliği, potansiyeli içermektedir. Dolayısıyla iş bulmayı kişilerin kendi yeteneklerine ve rekabetçi bir anlayışa bırakmaktadır. Mevcut iş gücü piyasasında eşitsiz bir durumda olan kadınlar daha da olumsuz etkilenmektedir. Hele ki sendikalaşma oranının yüzde 10 gibi çok düşük olduğu, kadınların yüzde 47'sinin kayıtsız olarak çalıştığı düşünüldüğünde götürüleri çok daha büyük olacaktır. Geçici istihdam arttıkça güvenceli kadrolu çalışma da giderek azalıyor. Kiralık işçi alan firmalar ya da kamu sektörü kadrolu çalışanlarını işten çıkarıyor. Almanya'da 2010 yılında yapılan bir araştırmaya göre yeni istihdamın yüzde 53'ü geçici istihdam bürolarıyla yapılmaktadır ve geçici istihdamla şirketler kadrolu çalışanları işten çıkarmaktadır. Geçici istihdamla çalışanlar aynı işi yapıyor olsalar da daha düşük ücret alıyorlar. KEİG raporuna göre, İngiltere'de esnek çalışanlar aynı işi yapan tam zamanlı çalışanlara göre saat ücretinin yüzde 68'ini alıyor. Türkiye gibi zaten kadınların aynı işi yapan erkeklerle göre düşük ücret aldığı ülkelerde geçici esnek istihdam, ücretleri daha da düşürecektir. Ayrıca ÖİB'ler iddia edildiği gibi yeni istihdam yaratmıyor. Mevcut iş gücü piyasasındaki boşluklara, örneğin askere giden çalışanın, doğum yaptığı için işten ayrılan kadının yerine istihdam edildiği için yeni bir istihdam alanı oluşturmuyor. Dolayısıyla istihdamı garantilemiyor.

Yine, bir diğer nokta, geçici istihdamın, esnek çalışmanın, başta kadınlar için tercih edilebilir olduğudur. Evet, kadınlar hayatlarının belli dönemlerinde yarı zamanlı ya da daha esnek çalışma içinde olmak isteyebilir. Ancak, esnek çalışma daha az çalışma saatiyle mevcut tüm sosyal ve çalışma haklarının korunması olmadığı için, yetersiz ücretler ek işe itmektedir. Geçici işçilerle yapılan görüşmelerde, işçilerin tamamı, geçici istihdamı biraz daha seçeneksizlikten kabul ettiklerini, yakın zamanda tam zamanlı bir işe geçme ümidiyle devam ettiklerini belirtmekte. Örneğin, 2012'de Avustralya'da yapılan bir çalışmada taşeron işçilerin en büyük kaygısının güvencesizlik olduğu ve bu işçilerin yüzde 80'inin tam zamanlı, güvenceli bir işe girmek istediklerini ortaya koymuştur. Dolayısıyla, geçici istihdamda, tercih etmekten ziyade işsizlik baskısıyla zorunlu bir durum oluşmaktadır. Kadın istihdamının düşük olduğu, kadın işsizliğinin yüksek olduğu Türkiye'de kadınlar için çok daha büyük bir baskı olacaktır.

Özel istihdam bürolarıyla getirilmek istenen geçici istihdam, kiralık işçi uygulamalarına dair dünyada yapılan araştırmalar işçilerin ve özellikle kadın işçilerin büyük oranda koşullarının gerilediği yönündedir. Dolayısıyla, özellikle sermaye kesimlerinin belirttiği üzere, istihdamı artırıcı, iş-yaşam uyumluluğunu sağlayıcı olduğu iddiaları gerçekçi durmamaktadır. Bu anlamda, özel istihdam bürolarının dünyadaki deneyimlerinde işçilere ve çalışma koşullarına etkilerinin araştırılması, Türkiye'de kadın istihdamının durumu, cinsiyetçi iş bölümü ve kadınların omuzlarında olan bakım hizmetleri gibi yüklerin kamusal olarak karşılanması, mevcutta sözleşmeli personel ve taşeron uygulamalarının sonuçlarını ve özel istihdam büroları ile kiralık işçiliğin yasallaşması durumunda emekçiler adına olası etkilerinin emekçiler, kadın örgütleri ve sendikaların katkılarıyla araştırılması için bir araştırma komisyonu kurulmasını önermekteyiz.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve genel görüşme ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir 'in, İç Tüzük gereğince önergede ne yazıyorsa kâtip üyelerin de aynı şekilde okumaları gerektiğine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Özellikle kâtip üyelerinizin görevi, o önergede ne yazılıyorsa o şekilde okunmasıdır. O nedenle, önergede “AKP” yazarken “AK PARTİ” olarak okunması aslında kendilerinin yapmaması gereken bir şeydir. Böyle bir düzeltme hakları olduğunu düşünmüyoruz. Aynı şekilde, “HDP” yazan bir şeyi de herhâlde “Halkların Demokratik Partisi” olarak okumayacaklardı. Buna özellikle dikkat çekmek istedim. Önergede ne yazıyorsa, İç Tüzük gereğince kâtip üyelerin de aynı şekilde okumaları gerekmektedir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Hatırlattığınız için teşekkür ediyorum Sayın Kerestecioğlu.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- HDP Grubunun, Şırnak Milletvekili Aycan İrmez ve arkadaşları tarafından, 20 Temmuz 2015 Suruç katliamından sonra şiddet ve çatışmayı esas alan politikalarıyla hukuksuz bir biçimde ilan ettiği sokağa çıkma yasakları esnasında başta yaşam hakkı olmak üzere yaşanan ağır hak ihlallerinin ve maddi manevi tahribatların araştırılması amacıyla 13/3/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 15 Mart 2017 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/03/2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/03/2017 Çarşamba günü (Bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu Demir

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

13 Mart 2017 tarihinde Şırnak Milletvekili Sayın Aycan İrmez ve arkadaşları tarafından verilen (4134 sıra numaralı) 20 Temmuz 2015 Suruç katliamından sonra şiddet ve çatışmayı esas alan politikalarıyla hukuksuz bir biçimde ilan ettiği sokağa çıkma yasakları esnasında, başta yaşam hakkı olmak üzere yaşanan ağır hak ihlallerinin ve maddi, manevi tahribatların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 15/3/2017 Çarşamba günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

Önerinin lehinde ilk konuşmacı Ertuğrul Kürkcü, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Kürkcü. (HDP sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; bu önergemiz, esasen, 2015 Temmuzundan beri süregelen güvenlik operasyonları sırasında ortaya çıkan hak ihlalleri konusunda peş peşe verdiğimiz ve hepsi reddedilen araştırma önergelerimizden daha farklı bir başka araştırma önergesi; konusu aynı fakat bu kez önümüzdeki, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği bürosunun geçen hafta başında yayınladığı raporunun, bugüne kadar ileri sürdüğümüz bütün tez ve önerileri, bütün ihlal iddialarını neredeyse birebir doğrulayan raporunu esas alarak bir araştırma yapılmasını istemekle ilgilidir.

Türkiye, ihtilaf hâlinde olduğu çeşitli uluslararası kuruluşların raporlarını görmezden gelebilir. Türkiye, saygın olmakla birlikte resmî hüviyetleri olmadığı için çeşitli saygın insan hakları kuruluşlarının raporlarını ciddiye almamaya tevessül edebilir fakat Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliğinin raporunu ciddiye almadan edemez. O nedenle, Meclisin ve Hükümet partisinin bunu ciddiye almasını ve gereğini yapmasını isteriz ama öyle görüyorum ki karşımızda bunu ciddiye almayan bir Hükümet partisi var. Sözlerimizi o yüzden halka, tarihe, insan hakları savunucularına ve bütün bu saldırılar, insan hakları ihlalleri sırasında hayatlarını kaybeden sevgili yurttaşlarımıza, Kürt halkına, onun kadın ve erkek evlatlarına söylüyoruz.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliğinin raporu şu bakımdan son derece ciddidir: Bir devletin yurttaşlarına karşı yerine getirmekle yükümlü olduğu bütün görevlerin yerine getirilmeyip ihlal edildiğini 2015 Temmuz ile 2016 Aralığı arasında söylemektedir.

Yaşam hakkı ihlalleri: 2 bin can kaybı.

Mülkiyet ve barınma hakkı ihlalleri: Sadece Nusaybin ilçesinde 1.786 binanın yerle bir edilmesi. Bunu Diyarbakır'ın Sur, Lice, Mardin'in Dargeçit ve diğer ilçeleri, bütün bunlara yayabilirsiniz.

Sağlık hakkının ihlali: Bütün bu operasyonlar sırasında yaralanan, şu ya da bu şekilde sağlık desteğine ihtiyacı olan yurttaşların sağlık hakkından ve tıbbi yardımdan yoksun kılınmaları.

Zorla kaybettirmeler: 3 yurttaşımızın gözaltına alındıktan sonra kaybedilmesi ve ne olduğunun bilinmemesi.

Yerinden etmeler: 355 bin ile 500 bin arasındaki yurttaşımızın artık eskiden yaşadıkları evleri yoktur, nereye gittikleri bilinmemektedir, nerede yaşadıkları Hükümetin bilgisi dâhilinde değildir.

Ruh ve beden bütünlüğünün korunması: Bütün bu uygulamalar sırasında gerçekleşen işkenceler, bununla karşı karşıya kalan ya da bunun gerçekleştiği her yerde yurttaşlarımızın ruh ve beden bütünlüğünü elinden almıştır.

Özgürlük ve güvenlik hakkı ihlal edilmiştir. Uzun süreli gözaltılar, şikâyetlerin reddedilmesi, yurttaşların yaşadıkları evlere, kentlere girip çıkmalarının önlenmesi, kadına karşı şiddetle mücadelenin bırakılması, tam tersine, kadına karşı şiddetin kural hâline gelmesi, adalete erişim dâhil adli yargılama ve etkin önlemlerin inkâr edilmesi, ifade ve örgütlenme özgürlüğünün ortadan kaldırılmış olması, nefret ve şiddetin kışkırtılması, yönetim ve kararlara katılma hakkının ortadan kaldırılması, milletvekillerine ve belediye başkanlarına yönelik ihlaller, emek ve çalışma hakkının ihlali...

Bu rapor, aslında, bir devletin yurttaşlarına karşı yapamayacağı ne varsa bunların hepsinin gerçekleştirildiğini ortaya koyuyor. Peki, Türkiye Büyük Millet Meclisi bunun için ne yapacaktır? Örneğin, Nusaybin ilçemizin 2015'teki şu fotoğrafı ile 2016'daki şu fotoğrafını kıyasladığında, bütün bu binaların içinde yaşayanlarla birlikte nereye gittiğini sormayacak mı? Türkiye Büyük Millet Meclisi, Diyarbakır'ın Sur ilçesinin 2015 Mayıs'da çekilmiş şu fotoğrafı ile 2016'da çekilmiş şu fotoğrafları arasındaki farkı merak etmeyecek mi? Bu evler nereye gitti, buradaki insanlar nereye gitti? Bunları kim yıktı, kim yerle bir etti ve kim yerlerinden edilenlere destek sağlamadı?

Türkiye övünüyor “Biz 3 milyon Suriyeli göçmen bakıyoruz.” diye. Bravo, alkışlıyoruz. Bakıp bakmadığınızı bilmiyoruz ama en azından Türkiye’de bulunuyorlar. Peki, 355 bin ile 500 bin arasındaki yurttaşımızın evini başına kimlerin yıktığını, kimlerin onların barınma hakkını ihlal ettiğini, 2 bin yurttaşımızın hayatını kimin elinden aldığını merak etmiyor musunuz? Bunun merak edilmediği bir devlet ve hükûmet olabilir mi? Ondan sonra diyorsunuz ki: “Srebrenitsa katliamında Hollandalılar şu kadar insanı öldürdü.” Hollandalılar hiç kimseyi öldürmedi Srebrenitsa’da ama kendi Birleşmiş Milletler Güvenlik Gücü askerlerinin Srebrenitsa katliamının önlenmesiyle yükümlü birliği görevini yerine getirmediği için hükûmeti mahkûm eden bir mahkemeleri olmakla, böyle bir cibilliyetleri olmakla övünebilirler. Aynı cibilliyetten istiyoruz, aynı cibilliyetten biz de istiyoruz, Hollandalılarda ne varsa bizde de onun olmasını istiyoruz ve bunun için bir soruşturma istiyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bu konuda hiçbir soruşturmanın altına girmede, hiçbir yargı makamı bu soruşturmaların altına girmede ve burada büyük tartışmalarla karşı çıktığımız ama Adalet ve Kalkınma Partisi çoğunluğunun âlâyıvalayla tayin ettiği ombudsman, bu konuda kendisine yapılan başvuruya, bütün bu yapılanların, şu raporda anlatılan ve benim kısaca özetlediğim her şeyin usulüne uygun, adil, orantılı olduğuna dair bir rapor vermekten utanmadı. Biz böyle bir ombudsmanımızın olmasından utanıyoruz ve Meclisin nasıl bunu göreve tayin ettiyse o şekilde görevden alması için de Hükûmete çağrıda bulunmasını istiyoruz, istemek hakkımızdır.

Hükûmetin aslında bunları bilmediğini düşüneyiz, ben şahsen düşünmüyorum. Hepinizin önünde, yetkili ve görevli bakanların önünde kendilerine o sıralarda medyaya düşen “çöktürme harekât planı” hakkında ne düşündüklerini sordum. Bu harekât planı, bu raporda gerçekleşmiş olan her şeyin gerçekleştirileceğini yazıyordu. Bu konuda bir tek cevap alamadım. Sadece eski İçişleri Bakanı Efkân Ala “Böyle bir rapor, böyle bir hazırlık yoktur.” dedi. Peki, o zaman, böyle bir hazırlığı yoktuysa Hükûmetin, bütün bunları kim yaptı? Başka bir hükûmet yapmış olabilir mi? Türkiye’de bizim bildiğimizden başka bir hükûmet, mesela bir Ergenekon hükûmeti var mı acaba? Ben bunu çok merak ediyorum.

Nihayet, bütün bunların, bu raporların karşımıza geldiği... Dünyanın bütün uluslararası kurum ve kuruluşlarında, Türkiye’nin yurttaşlarına karşı hak ve sorumluluklarını yerine getiremediğiyle ya da bunları ihlal ettiğiyle ilgili raporlar peş peşe yayınlanırken yeni bir haber daha sitelere düştü. Geçen gün sordum, Naci Bostancı müdahale etti ama hâlâ bununla ilgili bize bir bilgi vermedi. Gerçek midir “üç hilal operasyonu” diye bir şeyin olacağı? Gerçek midir 16 ilimizin ve 81 ilimizin de bütün yurttaşlarının dolaysızca etkileneceği bir yok etme operasyonu ve 5 bin güvenlik görevlisinin fedasının öngörüldüğü bir güvenlik operasyonu söz konusu mudur?

Bir kere daha söylüyorum: 5 bin güvenlik gücünün feda edilmesinin öngörüldüğü yerde, bizim eski deneyimize göre yani düşük yoğunluklu savaş döneminin istatistiklerine göre, en az 5 bin sivilin ve en az 8 bin silahlı militanın ortadan kaldırılması, hatta bunun 8 katına varacak kadar sayıda militanın ortadan kaldırılması gerekir.

Şimdi, bütün bu soruşturma talepleri karşısında eğer biz bir üç hilal operasyonu ile ödüllendirileceksek hiç olmasın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, tamamlayınız, mikrofonunuzu açıyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – ...hiç güvenliğimiz olmasın daha iyidir çünkü yurttaşlar, devlet araya girmeden, kendi güvenliklerini birbirleriyle yardımlaşarak, birbirleriyle kardeşleşerek, birbirleriyle ortaklaşarak sağlayabiliyorlar. Devletin güvenlik operasyonlarını geriye çektiği, sınırladığı dönemde yani 2013 Martı ile 2015 arasında geçen iki buçuk yıl içinde Türkiye’de bir tek yurttaşımız silahlı çatışmada hayatını kaybetmedi, bir tek Kürt ya da Türk hayatını bir çatışmada kaybetmedi. Ne zaman güvenlik operasyonları başladı, o zamandan beri Türkler ve Kürtler kitleler hâlinde hayatlarını kaybediyorlar.

Sonuç olarak: Türkiye'nin Birleşmiş Milletler raporu kapsamındaki il ve ilçelerinde gerçekleşmiş bulunan bütün bu yok etme operasyonları karşısında Hükümetin tutumu bakımından bir Meclis araştırması yapılması artık hayati bir ihtiyaç hâline gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Türkiye’de giderek toplumun kendisini koruması gereken biricik şiddet örgütünün devlet olduğu noktasına doğru gidiyoruz.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kürcü.

Önerinin aleyhinde Ruhi Ersoy, Osmaniye Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, demokrasi ve güvenlik önemli iki kavram ve birbiriyle münasebetleri, toplumların temel sorunlarla karşılaşmalarına göre değişkenlik arz eden hususlardır. Ülkemizin içerisinde bulunduğu ve ciddi anlamda güvenliği riske eden gelişmeler göz önüne alındığında -demokrasi, hukuk ve güvenliği birbirini tamamlayıcı unsur olarak- kamu vicdanı ve kamu bürokrasisinin elinden geleni yaparak mücadele verdiğini görüyoruz. Bu konuda evrensel kaide, insanların fizyolojik ihtiyaçları dışındaki ihtiyaçlarını karşılamak için öncelikle güvenlik duygusunun sağlanması gerekiyor. Bu konuyu hesaba kattığımızda, özellikle iddia edilen, devletin bölgede birtakım olağanüstü katliamlar yaptığına dair söylemleri biz kabul etmiyoruz. Kamu vicdanı, kamu bürokrasisi ve devlet otoritesi hukukun içerisinde elinden gelen mücadeleyi vermekte ve bu konuda özellikle Genelkurmay Başkanlığının ve MİT raporlarının ortaya koyduğu çalışmalarda, terör örgütlerine yönelik operasyonlar sürecinde sivil vatandaşlarımızın zarar görmemesi için güvenlik güçlerinin en üst düzeyde hassasiyet gösterdikleri de hatta kayıt altına alınarak ilgililere gösterilmekte ve ifadesi verilmekte.

Sayın milletvekilleri, arzu edilen, Türkiye Cumhuriyeti devletinin içerisinde PKK terör örgütüne dayalı bir hukuk sistemini inşa edip PKK'nın temel mantalitesi olan Marksist Leninist anlayışla bir devlet inşası, federasyon hayali gören ya da buna benzer birtakım hayallerle şehirlerin içerisine bombalar yerleştirerek milletin huzurunu bozan, başta kendi bölge halkına, bölgede yaşayan vatandaşlarımıza zulmederek bazı dayatmaları yapan terör örgütüyle mücadele ise kastedilenler, bu Türk devletinin sonsuza kadar görevi, bu terör örgütünü ayıklamak ve temizlemektir; vatandaşıyla kucaklaşıp gönül köprülerini kurarken son terörist ortadan kaldırılıncaya kadar, hukuka teslim edilinceye kadar teröristlerle mücadele etme kararlılığıdır. Aksi durumda bu vatanın, bu coğrafyanın vatanlaşması söz konusu olamayacaktır. Elbette, temel insan hakları hususundaki kriterlere göre meselelerini değerlendiren kurum ve kuruluşlar üzerine düşen sorumluluğu yerine getirecektir.

Bugün, biz ombudsmanlık kurumu ile kamu bürokrasisinin ortak bir çalışmasına Mecliste ortak komisyon olarak, karma komisyon olarak şahitlik yaptık ve çok büyük haz aldığım toplantılardan bir tanesi oldu. Problemlerine çözüm üretemeyenlerin ombudsmanlık kurumuna şikâyetleri ve ilgili kamu kurumu ve bürokrasisiyle bir araya gelmesine Türkiye Büyük Millet Meclisi hakemlik yaptı. Bugün üzerine söz söylenen ombudsmanlık kurumunu ve ombudsmanını da o Mecliste bulunan komisyon üyeleri seçti. Ona oy verenlerden birisi de benim. Ombudsmanlık görevini yapan Sayın Şeref Malkoç'un da bu manada yerli, millî, evrensel kriterlere göre hareket ettiğini düşünüyorum. Onu savunmak burada bize düşmez ama vicdan sahibi olan bu manada üzerine düşeni yapar. Biz memleketle, milletle hesaplaşma sürecine girenlere hesabını sorarken son tahlilde, devletin son iki yıl içerisinde gösterdiği azim ve kararlılıkla yaptığı terörle mücadeleden sonra terörist örgütlere katılım oranında çok

kayda değer bir düşüşün olduğu gözlemlenmekte. Bu konuda, 18 yaş altı, kırsala bir şekliyle kaçırılan, kaldırılan, tehdit edilen ya da ikna edilerek oranın cazip hâle getirildiği, bölge vatandaşlarımızdan 336 olan 2014'teki sayının 2015'te 254'e düştüğünü ve özellikle 2016'nın ilk çeyreğinde bu rakamların tek rakamlara doğru düştüğünü gözlemliyoruz; bu çok sevindirici bir şey. Siz devlet otoritesini teröre ve teröriste karşı gösterirseniz, vatandaşınızı yanınıza alırsınız. Bölgedeki insanı ikilem arasında bırakarak "O bölgeyi tamamen alın aman."; bu açılım safatasının olduğu yıllardaki gibi taviz taviz üzerine olarak kendi yargısını, kendi bürokrasisini, kendi vergi dairesini kurduğu, neredeyse ayrı bir devlet olmaya doğru gideceği havasını verirsiniz, cazibe merkezi Kandil olur, PKK olur. Cazibe merkezinin Türkiye Cumhuriyeti devleti ve vatandaşlık hukuku olduğunu gösterdiğiniz andan itibaren bu yapı elbette ki değişecek. Bugün rahatsız olanlar terör örgütünün insan kaynakları temininde sıkıntı çektiğini görenler, bugün rahatsız olanlar Türkiye Cumhuriyeti devletinin duruma el attığını görenlerdir.

Öte yandan, üç hilal kavramı, hakkı, hukuku, adaleti temsil eder ve üç kıtaya Türkistan medeniyetinin mührünü vurmak ve insanlığın evrensel kriterlerini temsil etmekle ilgili bir medeniyet nişanesi olarak hizmet eder. Üç hilal kavramını birtakım olumsuzluklarla yan yana almak hiç kimsenin hakkı da haddi de olmamalıdır. Bu manada, değerli vatandaşların devletine karşı olan sadakatini ve samimiyetini her geçen gün görmek –Kandil dâhil- terör örgütleri üzerinden hesap yapmaya kalkanları çılgına çeviriyor.

Bugün, dünya standartlarına baktığımızda, Fransa kendisindeki bir patlamadan sonra neleri askıya aldı, birazcık hukuktan nasipleneler ve dünya kamuoyunu takip edenlerden bunu çok rahatlıkla görürler. Öte yandan, 11 Eylül saldırısından sonra Amerika'nın takındığı güvenlik tavrının neler olduğu ve neleri yapabildiği ortada.

Değerli milletvekilleri, Trump'lı bir Amerika'yla başlayan, türbülansa giren bir dünyada, Avrupa Birliğinden ayrılan İngiltere'nin, NATO'yu tartışma zeminine çağıran Fransa'nın başta olmak üzere, dünya standartlarındaki geldiği noktada neoliberal politikaların sonuç vermediğini, her ulus devletin kendi güvenlik politikasını kendi vatandaşlarını mutlu etmek üzerine kurguladığını çok rahatlıkla görürsünüz.

Bu kapsamda, Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz, devletimizin, milletimizin, kamu bürokrasimizin ve sonuna kadar vatandaşımızın yanındayız. Vatandaşımızın gündelik yaşam içerisindeki her türlü probleminin yerinde çözülmesini, huzurlu, güvenli bir şekilde, memleketine, milletine bağlı bir şekilde, mutlu ve refah düzeyi yüksek bir şekilde yaşamasını istiyoruz. Bu kapsamda, dağa kaçırılan askerlerin hesabını ve bugün tehdit edilen bölgedeki farklı siyasi partilerin durumunu ayrı bir dosya olarak açabiliriz. Bugün itibarıyla bölgede hâkimiyet kaybeden terör örgütünün yeniden hâkimiyet kurmak üzere birtakım dayatmaları ortaya koyarak farklı siyasi parti mensuplarının yöneticilerine ne tür zulümler yaptığı ortada.

Sayın milletvekilleri, işin daha acı tarafı, bugün, daha büyük bir katliama sebebiyet verecek bir patlamanın önüne geçmek için kara yoluna döşenmiş bir mayını temizlerken 2 askerimiz, Mehmet'imiz, Muhammedcik'imiz şehadet şerbetini içti. Bu kadar ki terör azmış ve bölgeye hâkimiyet kurmaya çalışırken terörle mücadeleyi tavsatacak, terörle mücadelenin azim ve kararlılığını yok edecek bazı teklifleri ortaya koymayı Milliyetçi Hareket Partisi olarak hiç de uygun bulmuyoruz.

Diğer taraftan, bu kapsamda, mallarının ve temel anlamda ihtiyaçlarının yerine gelmediğini ya da mal kayıplarının olduğunu söyleyen vatandaşlarımıza devletimizin harcamış olduğu rakamları buradan ifade ederek vatandaşı, malı mülkü ve canı parayla ölçmek istemiyorum ama devlet, çok ciddi anlamda, maddi kaynaklarını bölgeyi yeniden inşa etmek ve devletiyle, milletiyle huzurlu bir şekilde yaşamak isteyen bölgedeki vatandaşlarımızı mutlu etmek için oraya yeni şehirler kurmakta ve insanlara her

türlü desteği vermektedir. Hâl böyle olduğu için, Türkiye Cumhuriyeti devletinin azim ve kararlılığıyla, milli birlik ve beraberlik kavramı içerisinde, vatandaşlık hukukunu temele alan, vatandaşlık hukukunun temelinden çıkış noktası evrensel insan haklarına kadar giden bir anlayışı bu memlekette el birliğiyle kurgulayabilecek güce ve iradeye büyük Türk milleti sahiptir. Bu kapsamda yapılan tartışmaların önüne arkasına bakarken tartışmaları gündeme taşıyanların da ellerini vicdanlarına koyarak kendi müktesebatları üzerinden, kendi varlıkları üzerinden değil, hakikatler üzerinden, evrensel insan hakları üzerinden ve devlet-millet bütünleşmesi üzerinden meselelere yaklaşması gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ersoy.

Önerinin lehinde Veli Ağbaba, Malatya Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, malum, gündem Hollanda’yla yaşanan referandum krizi. Ben HDP’nin grup önerisine girmeden önce, bu konuyla ilgili düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum: Bakan sınır dışı edildi, insanlarımız saldırıya uğradı, AKP daha önce karşılaşmadığı görüntülerle karşı karşıya kaldı. Bunların tamamını şiddetle kınadığımızı ve kabul edilemez bulduğumuzu buradan belirtmek istiyorum. Belki tarihimizde ilk kez böyle bir durumla karşı karşıyayız, bunun da altını çizelim.

Tabii, bu yaşananlar iktidar partisinin “evet” propagandası için kullanılıyor ve bıyık altından AKP milletvekilleri gülüyor, bazı milletvekilleri “evet” oyunun arttığını söylüyor. Türkiye rezil rüsva olmuş, 5’inci sınıf kabile devleti durumuna düşürülmüş; kimsenin umurunda değil. Tarihimizde ilk kez bakanlar sınır dışı ediliyor, tarihimizde ilk kez başbakan ve bakanlar Avrupa ülkelerinde istenmiyor. Ne uğruna? “Evet” propagandası uğruna, başkanlık uğruna. Bu yapılanlara yazıklar olsun dediğimi buradan bir kez daha haykırmak istiyorum.

AKP Türkiye’de mağduriyet bulamadı. Her seçimde mağduriyetten beslenen bu siyasi hareket, şimdi, mağduriyet ithal etmeye çalışıyor, mağduriyeti dışarıda arıyor. İmdatına Avrupa yetiştii, Hollanda yetiştii. Tabii, burada bir kazan-kazan ilişkisi var. Burada yaşanan iğrençlikler, Türkiye Cumhuriyeti’ne yapılan hakaretler “evet” oyları için bir propaganda malzemesi olmuş durumda. Hollanda’da da Türk ve yabancı düşmanlığı, hükümet için bulunmaz bir fırsata dönüştü. Bakın, iktidar partisinin milletvekili sayısı anketlere göre 23 iken, bugün 26’ya çıkmış durumda.

Aslında, Hollanda’nın yaptığı olayların benzerini Türkiye’ye daha önce AKP hükümeti yaşatmıştı. 4 Aralık 2012’de Enerji Bakanının uçağı Irak’a giderken Irak’a gitmesine izin verilmedi, bir baktık ki uçak Kayseri’de, Bakan Kayseri’de Kayseri mantısı yiyor. Tabii, o zaman, bunlarda, bu kahramanlarda tıs yok, tepki yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Seçim yoktu.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Yine, 4 Temmuzda 11 askerimizin başına çuval geçirildi değerli arkadaşlar. Çanakkale destanını yazmış, Kurtuluş Savaşı’nda yedi düvele meydan okumuş askerlerin başına çuval geçirildi, tepki verilmedi, “Verelim.” diyenler de firçalandı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kırmızı çizgileri vardı.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sordular dönemin Başbakanına “Nota verecek misin?” diye, “Ne notası kardeşim, müzik notası mı veriyorsunuz?” dedi. Aslında, AKP, müzikte yedi notayı sekize yükseltti; do, re, mi, fa, sol, la, si notalarından sonra bir de nota olarak “ey” notasını ekledi.

AKP ilginç bir parti değerli arkadaşlar. Bir bakıyorsunuz ki Öcalan'a "teröristbaşı" diyorlar, daha sonra, aynı insanlarla aynı masada müzakere ediyorlar. Bir bakıyorsunuz, "Kandil'i başınıza yıkacağız PKK." diyorlar, bir bakıyorsunuz ki Kandil Dağı'nda masanın ardında Murat Karayılan, Sabri Ok, Cemil Bayık bir basın toplantısı yapıyorlar, o basın toplantısını devletin kuruluşu TRT ve Anadolu Ajansı canlı yayında dünyaya duyuruyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kandil'i boşaltmışlar.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Buna itiraz edenlere de, geçmişte en çok MHP itiraz ediyordu, MHP'ye de "Kanla besleniyorsunuz." diyorlar. Bir bakıyorsunuz, HDP'yi, hatta HDP'nin yanından geçenleri "terörist" diye suçluyorlar; geçmişte hatırlıyoruz ki aynı masa etrafında mutabakat imzalıyorlar, Mecliste birbirleriyle kucaklaşıyorlardı. Barzani'ye "aşiret lideri" diyorlardı, sonra bir baktık ki Diyarbakır meydanında Barzani'yle birlikte "..."(x)yi söylediler, gözyaşı döktüler. Bir gün PKK militanlarını üniformalarıyla ve meşhur, bej renkli MEKAP ayakkabılarıyla yüz binlerce insana karşılatıyorlar; bir bakıyorsunuz ki HDP'li milletvekillerini söylediklerinden dolayı cezaevine atıyorlar. Her gün bir türlü. Bir gün "Milliyetçiliği ayaklar altına aldı." diyorlar, bir bakıyorsunuz ki milliyetçiliğin bayraktarlığını yapıyorlar. Mavi Marmara'da İsrail'e "katil" diyorlardı, o katillere mazlumların kanını 20 milyon dolara sattılar. Bir gün "Hoca Efendi hazretleri", "Ne istedin de vermedik?", "büyük Türk büyüğü" diyorlardı, okyanus ötesine, Hoca Efendi hazretlerine selam, saygı gönderiyorlardı, beraber aynı fotoğraf karesinde türban bağlayarak önünde secde ediyorlardı; bir bakıyorsunuz ki FETÖ oluyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kâbe yapmışlar orayı, Kâbe.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, AKP gerçekten çok ilginç bir parti; bir taraftan Sayın Bahçeli'yle "evet" kampanyası sürdürülüyor, diğer taraftan Barzani'yle. Bakın, geçtiğimiz hafta Barzani Türkiye'ye, İstanbul'a, Ankara'ya geldi, Türk askerleri Barzani'nin bayrağına selam durdu. MHP rest çekti, bağırdı, Meclisi birbirine kattı "Ey AKP tercihini yap." dedi AKP'ye...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Yaptırdı.

VELİ AĞBABA (Devamla) – ...cevabı AKP değil, cevabı Barzani verdi, dedi ki: "Referandumda MHP'yle beraber 'evet' kampanyası yapacağız."

Değerli arkadaşlar, hakikaten, AKP'yi takdir etmek lazım. AKP hakikaten çok ilginç bir parti. Bakın, bunu bir halaya benzetin, halayın da ortasında AKP'nin olduğunu düşünün. AKP halay çekiyor, AKP ortada, halayın bir ucunda Sayın Bahçeli, bir ucunda Barzani, sağ eli Bahçeli'de, sol eli Barzani'de, ortada AKP. Şimdi, AKP aradan çıksa, AKP halayı bıraksa, "Yorulдум." dese Barzani ile Bahçeli bir bakmışsınız, el ele, kol kola halay çekiyorlar değerli arkadaşlar. Bunu sağlamak hakikaten her siyasi partinin mahareti değil. Düşünün ki Barzani ile MHP'yi aynı halayda buluşturuyor ve beraber halay çekiyorlar.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Başka kapıya Veli Bey, hadi hadi! Ekmek çıkmaz buradan sana.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Öyle bir şey yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İkisini de idare ediyor.

VELİ AĞBABA (Devamla) – İkisini de idare ediyor.

Değerli arkadaşlar, MHP meydan okuyor ama sonra konuştuklarını unutuyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, Hollanda polisi geçtiğimiz günlerde kabul edilemez alçaklıkla Türklere saldırdı -bakın, bir örnek size- ve buna herkes tepki gösterdi. Aslında, bu olaya biz daha önce çok şahit olduk değerli arkadaşlar. AKP ilk kez böyle bir olaya şahit oluyor ama üzülmek söylemek isterim ki Türkiye bunca olaya çokça şahit oldu. Hollanda Hükûmetinin Türklere yaptığını AKP yıllardan beri kendi yurttaşlarına yapmaya devam ediyor.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Bakın, değerli milletvekilleri, Berkin Elvan, 14 yaşında, 15 yaşında 16 kilo olarak mezara gömüldü. Ethem Sarısülük, Ankara'nın göbeğinde, Meclise birkaç yüz metre kala polis kurşunuyla katledildi, polis tahliye edildi. Ali İsmail Korkmaz, emir verenler tarafından tekmeyle katledildi, katilleri geziyor.

Değerli arkadaşlar, bakın Dilek Doğan, evine giren polisler “Galoş giy.” dediği için katledildi, hakkında sadece ve sadece iki yıl ceza isteniyor. Burası Cerattepe; Artvin’de eylem yapmaya çalışan, toprağına, doğasına, namusuna sahip çıkmak isteyenlere saldırıyor.

Hocaların hocası dediğimiz, 80 yaşını aşmış hocaya polis şiddeti uygulanıyor Korkut Boratav’a. Değerli arkadaşlar, ilk kez tarihimizde Siyasal Bilgiler Fakültesinde üniversite hocalarının cübbeleri AKP’nin emriyle çiğneniyor. Bir bakın bakalım şu görüntüye değerli arkadaşlar, bir kız çocuğu, üniversitede okuyan bir öğretim üyesi köpeklerin saldırısına uğruyor. Köpeğin cinsi yok ama mantık aynı, Hollanda’da da mantık aynı, Türkiye’de de mantık aynı. Belki köpeğin biri Hollanda’da, köpeğin biri Türkiye’de ama mantık aynı değerli arkadaşlar.

Bir bakın, -belki utanırsınız- şu bir milletvekili, birlikte Parlamentoda görev yaptığınız Ramis Topal, Gezi eylemleri sırasında darbedildi, burnu kırıldı değerli arkadaşlar. Yine, geçtiğimiz günlerde bakın, Onursal Adıgüzel, İbrahim Özdiş, Ömer Fethi Gürer, Tahsin Tarhan, Zeynel Emre’ye, polis şiddeti uygulandı daha bundan iki hafta önce değerli arkadaşlar.

Yine, bir kamu emekçisi hakkını arıyor değerli arkadaşlar. Gezi eylemlerinde bir polis tarafından bir kız çocuğuna yapılan muameleye bir bakın değerli milletvekilleri. Belki çok hoşunuza gitmeyecek ama Başbakanın başkanışmanı alçakça bir tekme atıyor bir çocuğa, alçakça, hayasızca, utanmadan. Ne oluyor? Görevden alınması beklenirken ne yapıyor? Yükseltiyor değerli milletvekilleri.

Örnek çok, gazeteci Ahmet Şık. Siz “Fetullah Hoca Efendi hazretleri” derken, onun önünde secde ederken, onun eteğini öperken bu adam kitap yazıyordu onların hakkında. Değerli arkadaşlar, şimdi sormak isteriz, kim faşist? Ne diyor AKP Hükümeti, Başbakan? Hollandalıların yaptığını Nazizme benzetiyor, Hollandalıların yaptığını Nazizm olarak nitelendiriyor. Peki, değerli milletvekilleri, Hollanda’nın, Almanya’nın yaptığı Nazizmse, Nazilikse AKP’nin yıllardan beri kendi yurttaşlarına yaptığı nedir? En ufak hak arama eylemlerinde, en ufak sözlerde AKP maalesef saldırmaya devam ediyor; kendi yandaş, kendi haram medyasıyla da bu saldırıları sanki kendine yapılmış gibi göstermeye devam ediyor. Bir gün bunların hesabı sorulacak. Bakın, tarih bir gün yazılacak ve geçmişte Nazilerin tarihi yazıldığı gibi, geçmişte kendi halkına işkence edenler, katledenler yazıldığı gibi bir gün AKP’nin de kendi insanlarını, kendi yurttaşlarını katlettiğini, onları gazla, polis copuyla copladığını tarih yazacaktır.

Ben hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ağbaba.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ersoy...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Efendim, satışmadan, grubumuza yapılan satışmadan...

BAŞKAN – Hangi satışma, hangi cümleleriyle satışı?

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Genel Başkanımızı PKK’yla, HDP’yle veyahut da Barzani’yle yan yana durmakla itham eden satışmalarından dolayı...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ersoy sizden önce sisteme girmişti Sayın Kürcü, sizi de dinleyeceğim.

Buyurunuz Sayın Ersoy, iki dakika süreyle söz veriyorum.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında MHP Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi kırk sekiz yıllık mücadele dolu tarihinin her aşamasında hesap veremeyeceği hiçbir işin altında olmamıştır. Dolayısıyla, bugünkü aldığı inisiyatifle Anayasa'nın ilk 4 maddesini teminat altına almış, millî üniter Türk devlet yapısının Ankara başkentli, ay yıldızlı al bayrağıyla ilelebet yaşaması için bir inisiyatif almıştır. Milliyetçi Hareket Partisinin aldığı bu inisiyatif, 2009'lu, 2010'lu yıllarda Anayasa'dan Türklüğü çıkartmak için pazarlıklar yapanları, Anayasa'nın 3'üncü maddesini tartışma zeminine açanları, Anayasa'nın temel umdelerini, özellikle millî üniter yapısını tahribat altına alabilecek “Yerel yönetimlere özerklik şartnamesini tartışalım.” diye kurultaylarında konuşanları; öte yandan, PKK'lı teröristlerin cenazelerine el tutanları, onlarla birlikte paçavralarla gösteri yapanları ciddi anlamda rahatsız etmiş benziyor. Cumhuriyet Halk Partisinin içerisindeki çok değerli, millî üniter devlet yapısıyla barışık, ulusalcı, vatansever insanları ayrı tutmakla beraber partilerinin netleşmesini, alınan bu inisiyatiften Türk devletinin geleceğini yönetmeye dair yeni siyaset üretmeleri gerektiğini tavsiye ediyorum. Milliyetçi Hareket Partisinin sayın liderinin ve partinin aldığı bu inisiyatifi, millet ve devlet bekasıyla ilgili yapmış olduğu hizmeti önemli şekilde tarih de yazacaktır, yaşanarak bunlar da görülecektir. Ve bugün iktidar partisinin millî rotaya dönüşmesinin temel çıkış noktası milliyetçi, ülkücü hareketin almış olduğu inisiyatifle doğru orantılıdır diyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ersoy.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Sayın Başkan...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kürkü...

Sayın Ağbaba, bir saniye, sizden önce Sayın Kürkü vardı.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Sayın Ağbaba konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisinin Hükümet partisiyle kucaklaştığını yani kendi ilkelerine aykırı hareket ettiğini söyleyerek sataştı.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kürkü.

İki dakika süreyle söz veriyorum.

2.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkü'nün, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Şimdi, sevgili arkadaşlar, Sayın Ağbaba'nın aslında bu araştırma önergesiyle ilgili konuşmasını çok isterdim çünkü ortada son derece ağır, vahim ihlallerden söz ediyoruz. Bir tek rakam vereyim: Tüm bu operasyonlar sırasında 144'ü çocuk, 113'ü kadın, 1.689 sivilin hayatını kaybettiğine dair hem bizim tespitlerimiz var hem de Birleşmiş Milletler raporu bunu söylüyor. Merak ediyorum, acaba Cumhuriyet Halk Partisi bu konuda ne diyor, soruşturma yapılmasını, bu araştırma önergesinin gerçekleşmesini, bu hesabın sorulmasını istiyor mu, istemiyor mu; tartışma bu. Vele ki -öyle olmadığımı söyleyeceğim ama- geçmişte şöyle ya da böyle davranmış olalım, yükselttiğimiz bu soru bir karşılık hak etmiyor mu? Yurttaşlarımıza yapılan bu muamele herhangi bir araştırmayı, soruşturmayı ve bir cezayı gerektirmiyor mu? Cezasızlıkla ödüllendirilecekler mi bu işleri yapanlar? Soru budur, bu soruya cevap istedik ama bu cevabı alamadık. Karşılığında ne aldık? Halkların Demokratik Partisinin bu çatışma dolayısıyla bugüne kadar gerçekleşmiş ölümlerin minimize edildiği, hemen hemen sıfır hayat kaybıyla geçen bir iki buçuk, üç yıllık sürenin gerçek

kılınabilmesi için Hükümetle giriştiği müzakerenin burada karalandığına tanık olduk. Kim Hükümetse onunla konuşuruz, çatışmayı kim yönetiyorsa onunla konuşmak zorundasınız ve ister istemez bu toplumun tamamını ilgilendirdiği için bu meselenin Mecliste ele alınması gerektiğini hem biz istedik hem İmralı'dan -yapılan konuşmaların tutanakları var- istendiğini biliyorsunuz. Bunları bile bile, sırf kendini öteki partilerin üstüne çıkarmak kaygısıyla hakikatleri bu şekilde çığnemeyi ben kabul etmiyorum, Veli arkadaşımıza da hiç yakıştırmıyorum doğrusu. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kürkcü.

Sayın Ağbaba, dinliyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, MHP sözcüsü, HDP sözcüsü satışmada bulundular. MHP sözcüsü, netleşmediğimizi, PKK'yla el ele tutuştuğumuzu ifade etti; onunla ilgili satışmadan söz istiyorum. Bir de Sayın Kürkcü'den dolayı...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Tespitti kardeşim, satışma değil. Sen satışmanın ne olduğunu bil, satışmanın ne olduğunu göster.

BAŞKAN – “Netleşme” derken neyi kastettiniz Sayın Ağbaba? Yani Sayın Ersoy'un neyi söylediğini kastettiniz?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Terörle ilgili düşüncemizin netleşmediğini, PKK'yla cenazelere gittiğimizi söyledi.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- *Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy ile İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün satışma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması*

VELİ AĞBABA (Malatya) – Değerli arkadaşlar, tabii ben söyledikçe MHP sözcülerinin zoruna gidecek; doğaldır da çünkü bir travma yaşıyorlar.

Değerli arkadaşlar, şimdi, ben eğer geçmişte PKK militanlarını Türkiye'ye getirip, silahlı olarak Türkiye'ye getirip alkışlatmış bir partiyle iş birliği yapsaydım üzerime alınırdım. Bakın size bir resim göstereceğim; bu, şimdi beraber yürüdüğünüz, beraber yol yürüdüğünüz AKP'nin açılım sürecinde, bakın ayaklarında Mekap ayakkabı, üzerlerinde avcı yelekleriyle PKK'lı militanlar ülkeye giriş yapıyor; bunu alkışlayan yüz binlerce insan var.

Şimdi, o süreci unuttu AKP, bugün sizinle beraber iş birliği yapıyor. Bakın sizin... Barzani diyoruz ya, kızılıyorsunuz ya, bakın Barzani'nin önünde askerler selam veriyor, Türk askerleri. Sizin çok kıymet verdiğiniz bakın Barzani... Şu anda beraber iş birliği yaptığınızı söylüyorum. Bir elinde Cumhurbaşkanı, bir elinde Şivan Perwer, Barzani; iş birliği yaptığını söylüyor.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın biz “Hodri meydan.” diyoruz. Bizim bir üyemiz, bir milletvekilimizle ilgili böyle bir iddianız varsa ortaya koyarsınız. Biz şimdiye kadar bu iddialara cevap verdik. Bu iddiaları kim yapıyor Sayın Ersoy biliyor musunuz? Bu iddiaları AKP'nin 3.500 lira para verdiği ak troller yapıyor. Size sadece şunu söyleyebilirim: MHP'nin, sizin içinize ak trol kaçmış. Artık AKP bu ak trollere para da vermez. Niye? O trollüğü yapacak siz varsınız. Böyle şey olur mu? Bir siyasi partinin böyle bir iddiayla çıkması mümkün mü? Bakın, bu iddiayı AKP sözcüleri bile yapamıyor. Kim yapıyor bu iddiaları? AKP'nin para verdiği, beslediği ak troller yapıyor. Sizin içinize ak trol kaçmış diyebilirim sadece.

Yine, değerli arkadaşlar, bakın Tuğrul Türkeş bakan oldu, siz dünyanın hakaretini ettiniz, Türkeş'in mezarına gitti diye gittiniz zemzem suyuyla yıkadınız. Şimdi sizi zemzem kuyusuna atsak çıkmazsınız. Türkeş bari bakanlık aldı, siz bir şey almadan gittiniz AKP'yle iş birliği yaptınız. Belediyenin itfaiyesiyle zemzem suyu fişkırtsanız Türkeş'in mezarında aklanamazsınız.

Teşekkür ederim.

ERKAN HABERAL (Ankara) – Ayıp oluyor. Yakışıyor mu sana? Ayıp!

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ağbaba.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, Sayın Ağbaba açıktan partimize sataşmıştır, travma geçirdiğimizi, ak trol kaçtığını...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Kamil Aydın...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Aydın...

Sayın Aydın, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz. Bu konuyu burada kapatalım isterim.

4.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekili arkadaşlar, Sevgili Başkanım; öncelikle, ben Yüce Divanınızdan sataşmanın, “sataşma” kelimesinin bir tanımını yapmanızı arz ediyorum.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Tanımı yapılacak. Bu sözlere çok izin veriliyor.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Yani hakikaten bu sözler... Biraz önce gerçekten diğer partideki arkadaşlar seviyeli bir şekilde çıktılar. Kendilerinin verdiği önerge şu. Biz de dedik ki: “Arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisinin duruşu budur.” Yani böyle bir pandomim izliyoruz. Ta yirmi yıl öncesinden bugüne kadar bir ekol olmuş...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Altı ay önce, altı ay önce...

KAMİL AYDIN (Devamla) – Resimlerle konuş...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Altı ay önce, altı ay önce...

KAMİL AYDIN (Devamla) – Biz ders anlatırken “resim konuşması” diye bir şey söyleriz ama çocuğu bir an önce derse kanalize edelim diye yaparız onu...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben de öyle yaptım işte!

KAMİL AYDIN (Devamla) – ...önce resimden harekete geçsin de belki bir fikir üretir diye.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben de öyle yaptım!

KAMİL AYDIN (Devamla) – Şimdi, kardeşim, bak, Allah aşkına, şu demagojiden vazgeç. Bakın, burası yüce bir Meclis, ülkemizin her partiden seçilmiş burada temsil yeteneği olan 550 insandan oluştuğu sanılan bir heyetle beraberiz. Burada şimdi geliyorsun, Allah'tan kork ya, Barzani'nin, efendim, dün şunu dedi... Dün ne dediyse Milliyetçi Hareket Partisi bugün onu söyledi. Geçen hafta bir “paçavra” söylemi geliştirdi. Tutanakları aç bak. Bak, siyaset böyle yapılır, sebep-sonuç ilişkisi kurulur..

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tamam.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Dinle, otur dinle.

Şunu söyledik, dedik ki: Bu bayrak paçavradır. Çünkü niye? Bu paçavranın sahibinin elinde bizim ordumuzun, milletimizin kanı vardır. Karşı taraftan bir ses geldi, itiraz edenler oldu. Cumhuriyet Halk Partisinden bir tanesi demedi ki “Evet, burada kan vardır, bu paçavradır.” Şimdi, herhangi bir konuda Türkiye'nin bekasıyla ilgili dün, bugün, gelecekte gerek Anayasa bağlamında gerek terörle mücadele bağlamında net bir tavır sergilememişsiniz. Burada olağanüstü hâller oylandığında bile net bir tavır sergilememişsiniz, şimdi çıkmışsınız koskocaman bir partiyi temsilen -Allah aşkına- böyle bir sataşma olabilir mi ya. Olmayan bir şeyi, el ele tutacakmışız, ortadaki elini çekecekmiş, öbür...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Valla öyle.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Bu, ne halay kültüründe var tamam mı...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Var, var.

KAMİL AYDIN (Devamla) - ...ne şemmame kültüründe var, bu Veli Ağbaba kültüründe var. Seni bir an önce...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Halayda var, halayda var. Bak, Ruhi Beye sor, o halk kültürü uzmanı, bak ona sor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL AYDIN (Devamla) – Biz sokakta ne söylüyorsak burada onu söylüyoruz, tamam mı?

BAŞKAN – Sayın Aydın teşekkür ederim.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Başkanım, böyle bir usul yok ya.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, hem demagoji yapmakla hem de net tavır almamakla ilgili söyledi. İki dakika sataşmadan dolayı söz istiyorum.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Ya biz burayı Meclis sanıyoruz. Burası slogan atılacak yer değil.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, söz vereceğim ama bir şey rica ediyorum. Lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz. Rica ediyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Devam ettirirse devam ederiz.

BAŞKAN - Buyurunuz.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) - Yeni sataşmaya zemin açtınız Başkanım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Önce, bir sataşma nedir söyleyin Başkanım, öğreysin sataşma nedir.

5.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Aslında ben en çok AKP'ye sataşıyorum ama cevap oradan geliyor, onu da anlayabilmiş değilim.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) - Söylediğin hiçbir söz doğru değil.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Seni hizmet içi eğitime almak lazım.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Şimdi diyorum ki arkadaşlar, geçtiğimiz hafta olanları anlatıyorum ben size. Geçtiğimiz günlerde Sayın Bahçeli'nin başkanlıkla ilgili söylediklerini hatırlatıyorum ben size. Sizin ne söylediğinizi hatırlatıyorum. Cevap veriyorsunuz. Bakın, biraz önce dedim ki ben, eleştirilerim saklı: Bu bayraklara Türk askerleri selam durmadı mı? Türk askerlerini selam durdurmadın mı? Kimin ortağı? Senin ortağın. Onun cevabını ver.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Ne söyledik burada? Söylediğimizi söylese! Erkeksen söyle söyledikimizi!

VELİ AĞBABA (Devamla) - Türk askerleri selam durdu mu durmadı mı o bez parçası dediğin şeye? Bakın ben biraz önce sataştım. İçimde kalmasin, bunu, bu resmi göstermek istiyorum. Geçtiğimiz gün de isim vererek sataştım. AKP'liler alınıyor. Alının arkadaşlar. Bakın burada bir resim var. Bu resmi günlerdir saklıyorum. Geçtiğimiz günlerde burada bulunan kadın milletvekilleri Fetullah Gülen'in huzurunda türban takmışlar.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Muhatabını tanı.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Burası türbe mi? Bu kutsal bir adam mı? Kim? Bunun cevabını verin. Özellikle sataşıyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Grup Başkan Vekili İlknur İnceöz'e sataşıyorum. Burası kim? Bu kim? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bakın neredeyse MYK üyelerinin tamamı var. Alınacaksınız, utanacaksınız!

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Senin çok utanacak şeyin var, çok.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Söyleyecek bir şey yok. Bir tek CHP'li milletvekilinin böyle bir resmini bulabilir misin? Bulamazsın çünkü biz orada yokuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH BAŞCI (İstanbul) – Önce, Genel Başkanınız ne şekilde geldi, kasetler nasıl servis edildi, FETÖ'yle nasıl iş tutuldu, onu anlat!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ya, bu kadar bağıracaksan, kalk cevabını ver.

AKP'nin sözcüsü, grup başkan vekilleri...

ABDULLAH BAŞCI (İstanbul) – Genel Başkanınızın danışmanı olanlar neden tutuklandı?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bakın, buna siz cevap vermeyin, burada olanlar cevap versin değerli arkadaşlar.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hah, muhatabını tanı işte!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Biz doğruları söylemeye devam edeceğiz, biz her zaman gerçekleri yüksek sesle ifade etmeye çalışacağız.

ABDULLAH BAŞCI (İstanbul) – Çok çamur atıyorsun, çamursun! Otur yerine!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Öyle, bağırmadan korkacak hâlimiz yok. Senin gibi... Iraklılara tısın çıkmıyor, tısın! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH BAŞCI (İstanbul) – PKK'lıların cenazesini sizler taşıdınız, teröristleri sizler savundunuz, utanmadan konuşuyorsunuz!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bakın, Türk askerinin başına çuval geçirdiler, tıs çıkmadı. Veli Ağbaba'ya bağırarak kolay.

ABDULLAH BAŞCI (İstanbul) – Aklınıza ne gelirse konuşuyorsunuz. İnsanda ar olur, ar!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bağırısanız da, ne yaparsanız yapın susmayacağız, gerçekleri haykırmaya, geçmişte Fetullah'la ilişkinizi ortaya çıkarmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Marifet yaptım zannediyorsun değil mi, iş yaptım zannediyorsun, senin bu yaptığın marifet mi, övünüyor musun şimdi bu yaptığınla, iş mi yani bu? Böyle bir üslup mu olur ya?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ağbaba.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın İnceöz, söz vereceğim.

Sayın Kerestecioğlu, buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- *İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben, öncelikle, şu anda çok erkekçe ve seviyesiz bir tartışma diyemeyeceğim, bir konuşmanın karşılıklı olarak yürüdüğünü düşünüyorum.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Çok seviyesiz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Şunu ifade etmek isterim: Oradaki siyasi iradedен bağımsız olarak halkların iradesini temsil eden hiçbir bayrağa “paçavra” denmez. Bu ülkede Sudan’ın katil Devlet Başkanı El Beşir ağırlandı ve bütün dünya onu lanetlerken bayrağı çekilmiştir ama kimse o bayrağa “paçavra” dememiştir ve hiçbir ülkenin bayrağı da “paçavra” denmeyi hak etmez. Öncelikle bunu söylemek istiyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Biz kimse değiliz, biz deriz kardeşim: Paçavradır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ve bütün Meclisteki özellikle erkek milletvekillerini birbirlerine karşı da, buraya karşı da, bu makama karşı da daha seviyeli bir tartışma yürütmeye davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Seviye tespit bürosu başkanı!

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

Sayın İnceöz, buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

22.- *Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz'ün, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Veli Ağbaba, bundan evvel yaptığı Meclisteki konuşmalar gibi, gene kendisine, kendi seviyesine uygun bir konuşma yapmıştır.

Biraz evvel gösterdiği fotoğrafla ilgili ben cevap vermeyeceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ver sen, ver! Bırak seviyeyi falan da ver o fotoğrafın cevabını.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Şu anlamda cevap vermeyeceğim: Kendisini bu konuda muhatap bile almıyorum. 2012’de çekilmiş bir fotoğrafla... Biz bunun o dönemde 17-25 Aralıktan sonra ne dedik: “Bunlar paralel devlet yapılanması olmuştur.” Siz neredeydiniz, nerede durdunuz? Biz “Paralel devlet yapılanması” derken siz başka yerlerde duruyordunuz. Biz orada tavrımızı net olarak koyduk.

2013 17-25 Aralıktan önce çekilmiş bir fotoğrafla ilzam, itham etmek ancak Veli Ağbaba gibi şahsiyatla uğraşan kişilere yakışır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İnceöz.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.51

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU (Hatay)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, Şırnak Milletvekili Aycaan İrmez ve arkadaşları tarafından, 20 Temmuz 2015 Suruç katliamından sonra şiddet ve çatışmayı esas alan politikalarıyla hukuksuz bir biçimde ilan ettiği sokağa çıkma yasakları esnasında başta yaşam hakkı olmak üzere yaşanan ağır hak ihlallerinin ve maddi manevi tahribatların araştırılması amacıyla 13/3/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 15 Mart 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin görüşmelerine devam ediyoruz.

Öneri aleyhinde son konuşmacı, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız.

Buyurunuz Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP’nin vermiş olduğu Suruç saldırısından sonra güvenlik politikalarıyla ilgili öneri üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’de DEAŞ, PKK, FETÖ’nün çeşitli saldırılarda bulunduğu, ülke gündemini çok rahat takip edebildiğimiz bu süreçte, ülkenin içinde bulunduğu durumu göz önüne aldığımızda; yollara döşenen bombaları, Ankara, İstanbul, Kayseri, Suruç, birçok yerdeki patlamaları da göz önüne aldığımızda HDP’nin verdiği bu grup önerisinin ne kadar yersiz olduğunu rahatlıkla görebiliyoruz.

20 Temmuz 2015 tarihinde Suruç ilçemizde meydana gelen saldırı bizleri derinden yaralamıştır. Barışı baltalayan, bölge insanımızı birbirine düşüren terör örgütleri, dış kaynaklardan yardım alan bu kişiler, daha önce olduğu gibi bundan sonra da başarılı olamayacaklardır. Malumunuz, 20 Temmuzda Suruç’un hedef alınmasının terör örgütlerinin ortaklaşa bir kararı olduğunu düşünüyorum hem PKK’nın hem DEAŞ’ın; özellikle Suruç’ta 200 bin Kobanilinin Suruç’ta kardeşlerimizle bir arada yaşaması o sırada, bu ülkede bulunan herkesin Suruç’u ziyaret etmesi o vesileyle.

Olay günü yaklaşık 19 farklı ilden 400 kişilik grup yardım malzemeleri ve oyuncak getirip Kobani’ye götüreceklerini söylemişlerdi. Grup ilçemize gelmeden bir gün önce, ilçe kaymakamı, Jandarma komutanı, ilçe emniyet müdürü, HDP, DBP ilçe başkanları ve grubun Suruç’taki muhataplarıyla bir toplantı yapılmıştı. 400 kişinin güvenlik gerekçesiyle karşıya yani Kobani’ye geçmelerinin uygun olmadığı kaymakamlıkça iletilmiştir. Her bir ilden birer temsilcinin karşıya geçebilecekleri ve bu yardım malzemelerini götürebilecekleri kaymakamlıkça kendilerine iletilmiştir. Patlamadan bir gün önce, Şanlıurfa’dan Suruç ilçemize güvenlik tedbirleri alınması için takviye kuvvetler gönderilmiştir. İlçe girişinde yapılan aramalarda 2 kişi hakkında arama kararı olduğu tespit edilmiş ve bu 2 kişi

gözüne alınmıştı. Fakat diğerleri Suruç Belediyesi ve HDP'nin yetkilileri kontrolünde Amara Kültür Merkezi'ne götürülmüşlerdi. Amara Kültür Merkezi'nde bu 400 kişi kahvaltı yaptıktan sonra Çaykara köyüne gidip basın açıklaması yapacaklardı fakat oraya gelenler, bir anlık bir kararla kahvaltı yaptıktan sonra orada basın açıklaması yapıyorlar, oysaki basın açıklaması Kobani sınırında olan Çaykara köyünde yapılacaktı. Tabii, bu, aynı zamanda bizi düşündürmüştü.

Olay günü HDP yetkililerinin patlamanın olduğu anda orada olmaması manidardır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ayıp be! Ayıp be! Manidarmış!

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Yani, biz, tabii ki hiç kimsenin ölümüne razı değiliz, hiç kimsenin yaralanmasına razı değiliz. Fakat olay günü HDP Belediye Başkanı olaydan yedi dakika önce Kobani'ye geçiş yapıyor, patlamadan yarım saat sonra Kobani'den giriş yapıyor ve akşama doğru tekrar çıkış yapıyor. Bunlar olay günü gerçekleşiyor, bunların hepsi düşündürücü.

Aynı zamanda HDP yetkililerinden biri, patlamadan hemen birkaç saat sonra bir tane kimlik getiriyor, Emniyet güçlerine teslim ediyor, Emniyet güçlerine patlamayı yapan şahsın bu olduğunu söylüyor. Her nasılsa, nasıl öğrenmişse, daha ortada cenazeler varken böyle bir kimliğin gelmesi hakikaten düşündürücüdür. Yani daha Kriminale hiçbir şey gitmeden o kimliğin bulunması, patlamayı yapanın bile küçük parçalarının olmaması, bulunmaması bile...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – O patlamada kimin parmağının olduğunu biliyoruz. O patlamada sizin iktidarınızın parmağı var.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Dinle! Dinle!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyiniz efendim.

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Şimdi, bunu...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Böyle terbiyesizlikler yapmayın!

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Herkes haddini bilsin. Terbiyesiz olan sensin, tamam mı!

BAŞKAN – Sayın Hatip, Sayın Yıldız... Lütfen efendim, lütfen...

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Devamla) – Bu işin içinde farklı eller olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Türkiye'de yapılan saldırıları, Ankara'da yapılan saldırıyı, işte DEAŞ, PKK... İstanbul'da farklı, Ankara'da farklı, Kayseri'de farklı ama kontrol aynı noktada, aynı kişiler yönetiyor bunları. Bu Suruç saldırısı aslında bunu net olarak ortaya koyuyor.

Tabii, bundan sonraki süreçte biz ülkemizin birliğini ve bütünlüğünü koruyacağız, mücadelemize devam edeceğiz. 15 Temmuzda yeniden bir tarih yazıldı. Elbette ki herkes tarihe hesap verecektir ama tarih kazananları yazar.

Buradan hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldız.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkanım, açık bir şekilde partimize bir sataşma vardır.

BAŞKAN – Hangi cümlelerle sataştı Sayın Toğrul?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Orada parti yetkililerimizin olmamasının manidar olduğu... Açık bir şekilde ima ettiği şey şu: Suruç patlamasını HDP'nin yaptığını söyleyen bir konuşma dinledik.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Toğrul.

Lütfen bir sataşmaya meydan vermeyiniz.

VIII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suruç'taki patlamanın neden ve nasıl yapıldığını çok iyi biliyoruz, Ankara Gar patlamasını da yapanların kim olduğunu çok iyi biliyoruz. “Kokteyl bir örgüt tarafından yapılmıştır.” diyenler bundan utanmalıdır, sorumluları ortaya çıktı. Bugün kim yargılanıyor? Sizin hâlâ “kokteyl” dediğiniz şeylerin arkasında IŞİD'in olduğunu ve IŞİD'in tüm faaliyetlerinin kontrolünüz altında olmasına rağmen engellenmediğini biliyoruz. Suruç katliamını yapan sanık... Doğrudan Antep topraklarını kullanarak gelen DEAŞ çetelerinin yaptığını biliyoruz.

Yine 5 Haziranda Diyarbakır'da İstasyon Meydanı'nda kendini patlatan caninin, yine aynı şekilde daha aynı gece gözaltına alındığını ve serbest bırakıldığını biliyoruz. IŞİD'le, DAİŞ'le olan iş birliğiniz dünyanın ağzında, dünya bunu biliyor. Bunun tek sebebinin ne olduğunu biz biliyoruz: “Kürtlerle dayanışılmasın, Kürtler düşman edilsin.” Ve Kürt karşıtlığı politikanızın bunda etkisi olduğunu çok iyi biliyoruz. Bunu, “HDP oradaydı, değildi”, “Manıdardı.” gibi cümlelerle IŞİD'le girdiğiniz o iş birliğini kapatamazsınız. IŞİD'le nasıl iş tuttuğunuz sadece Türkiye halklarının gündeminde değil, tüm dünyanın gündeminde. Bu dili kullanmak ayıptır; bu dili kullanmak, bu tavırları sergilemek hakikaten, dediğim gibi, sadece var olan gerçeği kapatmaya çalışmaktır. Güneşi balçıkla sıvayamazsınız. Hâlâ bugün Suriye'de kimlerle iş tuttuğunuz herkesin gündeminde, herkesin bilgisi dâhilindedir.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sahi siz kiminle tutuyorsunuz, siz?

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Siz iktidarsınız, bu patlamaların sorumlularını bugün hâlâ ortaya çıkarmamış olmanız sizin sorumluluğunuzdadır, bunların sorumlusu sizlersiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Kendi sorumluluğunuzu asla dışarıda tutamazsınız. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Sayın Yıldız, 60'ıncı maddeye göre bir dakika süreyle söz veriyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bizim DEAŞ'a karşı duruşumuzu bütün dünya görüyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Görüyoruz! Görüyoruz!

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Şu anda samimiyetle DEAŞ'a karşı mücadele eden tek ülke Türkiye'dir, bunu herkes bilsin öncelikle.

“Saldırıyı HDP yaptı.” demiyorum, “Ortadaki donelerden bilgilerinin olma ihtimali var.” dedim. Saldırıyı DEAŞ'ın yaptığını biliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Terbiyesizliktir ya!

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Her bomba patlayan yere bir vekil mi göndereceğiz?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, ben kesinlikle bu konuşmadan dolayı özür dilenmesi gerektiğini düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından “Hayda!” sesleri)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kesinlikle, tabii...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Böyle bir şey asla olamaz.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu Demir, mikrofonunuzu açıyorum.

24.- *İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Emareler var.” gibi bu konuşmadan dolayı, kesinlikle özür dilenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Şu anda Genel Kurulda olduğum için daha telefonunu açamadım Hatice Ezgi Sadet’in babası Ali Sadet arıyordu. Bütün o ölenlerin, gençlerin oraya niye gittiklerini herkes biliyor. Asıl yapılmak istenen şeydi: “Hiçbir şekilde Kürtler ile Batı’nın el ele tutuşması mümkün olmasın, bu engellensin; onlar birlikte yaşamasınlar, birlikte kardeşçe mücadele etmesinler.”

İŞİD’e karşı mücadele eden oradaki gençlerdir. Rojava’da, Kobani’de olanları biliyoruz. Kaldı ki bunun arkasından yapıldı bu Suroç katliamı, gencecik insanlar öldü. Biz basın açıklamasıyla onları uğurlamıştık. Orada ölenlerin çoğu HDP’li olan insanlardır.

Bunun için, gerçekten nefretle kınıyorum bu konuşmayı çünkü içimizin çok büyük bir yarasıdır bu, derhâl özür dilenmesi gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

Sayın Yıldız, söz talebiniz var mı?

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Var efendim.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya ne diyebilir ki?

BAŞKAN – Açıyorum mikrofonunuzu.

25.- *Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız’ın, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Ben konuşmamda “Bu patlamayı HDP yaptı.” demedim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yok bir de deseydiniz yani!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne diyorsun ya? Ne dedin ya?

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Ama sizin de açıklamalarınız o şekildeydi. Ben öyle bir şey söylemedim.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ne diyorsun sen ya?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bakın, hâlâ konuşuyor!

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – “Demedim.” diyor ama “Demedim.” diyor.

BAŞKAN – Bir saniye dinleyelim sayın milletvekilleri.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne demek “Demedim.”, sen dinlemedin mi Doğan Bey?

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – “Demedim.” diyor, düzeltme yapıyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Böyle şey mi olur ya! Ayıptır ya!

BAŞKAN - Siz devam edin Sayın Yıldız.

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Evet, burada patlamayı yapanın DEAŞ olduğunu hepimiz biliyoruz.

BAŞKAN – Evet, peki, teşekkür ederim Sayın Yıldız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) - Peki, niye, HDP’nin orada olmaması niye manidar?

BAŞKAN – Konu açıklığa kavuşmuştur.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Özür dilesin.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) - Özür dilesin Başkanım, özür dilesin. Öyle şey mi olur?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tutanaklara geçmesi lazım, “HDP’lilerin orada olmaması” diye bir şey söz konusu değil. Orada ölebilirdi arkadaşlarımız. Eş genel başkanımız da oradaydı. Yani, az biraz daha olsa, ben Ankara katliamında beş dakika geç gitmesem ölmüş olabilirdim. Bu nasıl bir üsluptur?

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, şimdi, Sayın Yıldız patlamayı DEAŞ’ın yaptığını çok açık bir şekilde ifade etmek suretiyle...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Orada olmaması” demek ne demektir, bunu açıklasın.

BAŞKAN – Pardon?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Orada olmamaları” demek ne demektir? Bunu açıklamasını ve bununla ilgili özür...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Kerestecioğlu, kişilerin... Bakınız, ben şimdi...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Efendim, gülümseyerek oturuyor kendisi.

BAŞKAN – Ama izin verir misiniz ben cümlemi bitireyim, siz... Herhâlde konuşacağım değil mi Sayın Kerestecioğlu?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Buyurun, konuşun. Sakin olmamın zor olduğu bir konu, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Kerestecioğlu, ben milletvekillerinin cümlelerini, kelimelerini kendilerine dikte edemem ama bir yanlışlık var ise, karşı tarafı rencide eden, üzen bir cümle var ise elbette bunun düzeltilmesini arzu ederim. Bu çerçevede Sayın Yıldız’a söz verdim sizin bu konudaki rahatsızlığınızı, üzüntünüzü dikkate alarak. Kendisi de bir cümle kullandı “Patlamayı DEAŞ yapmıştır.” demek suretiyle HDP’yle ilgili olarak oluşan, onun konuşmasında olduğu ifade edilen o tereddüdü ortadan kaldırmıştır diye düşünüyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, patlamayı DAES’in yaptığını cümle alem, yedi cihan biliyor zaten.

BAŞKAN – Evet.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “HDP’lilerin orada olmaması manidar.” ne demek? Ben bundan bahsediyorum. Bu ne demek? Siz orada değildiniz mesela Sayın Akif Hamzaçebi, neden orada değildiniz? Böyle bir şey var mı?

BAŞKAN – Bir saniye... Sayın Kerestecioğlu, siz bundan dolayı bir sataşma var talebiyle bana söz talebinde bulunursanız bunu veririm.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sataşma demedim, özür dilenmesi gerekiyor. Böyle bir şey kullanılamaz diyorum. Ben bunu sataşma olarak falan almıyorum, ne sataşması? Orada olmamak...

BAŞKAN – Şöyle yapalım Sayın Kerestecioğlu: Ben Sayın Yıldız'ın konuşmasının tutanağını alacağım, bakacağım, inceleyeceğim, gerekirse tekrar konuyu gündeme getireceğim.

Teşekkür ederim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İsteyin lütfen.

BAŞKAN – Alınan karar gereğince sözlü soru önerelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 354) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

Komisyon Raporu 354 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tüm üzerinde söz isteyen siyasi parti grup temsilcilerine söz vereceğim.

İlk konuşmacı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Saffet Sancaklı, Kocaeli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Sancaklı.

MHP GRUBU ADINA SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugünkü yapacağım konuşmaya Malul Sayılmayan Gaziler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Başkanı Sayın Mesut Kılıçaslan'ın bana yazmış olduğu bir mektupla başlayacağım, daha sonrasında bununla ilgili birkaç tane cümle söyleyeceğim.

Yazdığı mektup aynen şöyle: “Bizler, vatani görevlerini yerine getirirken yaralanıp sakatlanan askerleriz. Askerlik ve kamu görevlerini yerine getirirken yaralanan ancak mevcut herhangi bir kanun kapsamında değerlendirilmeyip o kanunlarca verilen herhangi bir haktan yararlanamayan kişiler olarak bizler ‘malul sayılmayan gaziler’ olarak adlandırılmaktayız. Gazi ve şehit aileleriyle ilgili kanun, kanun hükmünde kararname, yönetmelik ve tüzükler kapsamında değerlendirilmeyip bu kanunların verdiği haklardan yararlanamıyoruz.

Temelde askerlik görevini yerine getirirken düzenlenen operasyonlar neticesinde sağlığını yitirmiş olan bizlere, askerî kurumlar tarafından ‘Askerliğe elverişlidir.’ kararlı ‘olay tutanağı’, ‘kati rapor’ ve ‘yaralı personel bilgileri’ başlıklı belgeler verilmektedir.

(x) 354 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bizler, bölücü terör örgütüyle verdiğimiz mücadeleler sonucu yaralandık. Sakatlık ve uzuv kaybı derecemizin TSK Sağlık Yeteneği Yönetmeliği'nde ve SGK Vazife Malullüğü Nizamnamesi'nde belirtilen değerler altında olması sebebiyle 'gazi' statüsünde kabul edilmemekte, hem fiziksel hem de psikolojik hasar eşliğinde yaşamımıza devam etmek mecburiyetinde bırakılmaktayız. Böylece, gün geçtikçe sayımız artmakta ve toplumda hatırı sayılır seviyede psikolojik problemleri bulunan insanlar yer almaya başlamıştır.

Bizler, askerlik ve kamu görevlerini yerine getirirken aldığımız fiziki ve psikolojik yaralanmalar neticesinde sağlığımızı yitirdik ve askerlik sonrasında sosyal yaşantımızda birçok olumsuzlukla karşı karşıya geldik. Bunların başında işsizlik, iletişim sorunları, yalnızlık, psikolojik bunalım, travma sonrası stres bozukluğu gibi sorunlar gelmektedir.

Askerde yaralanmış ve bu yaralanmaların etkisiyle sağlık sorunları ilerlemiş bir şekilde hayat mücadelesi veren bizler, şu anda 'terör mağduru', 'malul sayılmayan' veya 'terör yaralı' gibi ifadelerle adlandırıyoruz.

Resmî Gazete'de 23 Ocak 2017 Pazartesi günü 29957 sayı ve KHK/684 karar sayısıyla yayımlanan Olağanüstü Hâl Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'yle malul sayılmayan gaziler için şart koşulan yüzde 60 engel şartı kaldırılmıştır. Ancak, SGK tarafından 13/7/1953 tarihli ve 4/1053 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla yürürlüğe konulan Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre derece tespiti yapılarak malullük durumuna karar verilecektir. Derneğimiz bünyesinde bulunan yaklaşık 10.500 malul sayılmayan gazinin neredeyse hiçbiri, Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre belirtilen derecelere dâhil olmamakta; dolayısıyla, KHK/684 karar sayısıyla yayımlanan Olağanüstü Hâl Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin getirdiği haklardan faydalanamamaktadır. Faydalanılmış olursa bile diğer gazilerin aldığı gazilik kart ve madalyası, sosyal haklar gibi hiçbir haktan yararlanılamamakta, sadece malullük maaşı bağlanacağından bahsedilmektedir. Bu gaziler hakkında kanun hükmünde kararnamenin getirdiği haklardan faydalanabilmeleri için derece tespitinin hükümlerine göre yapacağı Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname'ye malul sayılmayan gazileri de kapsayacak ek maddeler eklenmesi ya da bulunan maddelerin genişletilmesi, yapılacak olan düzenlemelerde Malul Sayılmayan Gaziler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği yönetiminin de fikirlerinin alınmasıdır.

Yıllardır beklediğimiz malul-gazilik onurumuzu kazanmamız ve mağduriyetimizin giderilmesi yolunda atılacak adımlara destek verilmesini tüm yetkililerden talep ediyorum.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ediyorum.”

Şimdi, arkadaşlar, bu arkadaşlar benim yanıma geldiler, bu konuları anlattılar ve inanın içim parçalandı; şu anda sayıları bu dernekte 10.500 ama 23 bin kişi. Dedim ki: Sizin yaralılarından birkaç tane fotoğraf getirin bana bir göreyim tam anlamak için. Dediler ki: “Sayın Başbakanımız şöyle bir şey söyledi: ‘Tırnağını kaybedeni bile gazi sayacağız artık bu vatan mücadelesinde.’” Ve gidip Sayın Başbakanla görüşmüşler, Millî Savunma Bakanı Fikri Işık ve Bakan Yardımcısı Şuay Alpay'la görüşmüşler; hep bu işin halledileceği söylenmiş ama bir türlü halledilmemiş.

Şimdi, ben size birkaç tane resim göstereceğim: Bu arkadaşlar vücutlarının belli bir kısmını kaybetmişler, uzuvlarını kaybetmişler fakat 1953'te yapılan Türk Silahlı Kuvvetlerindeki nizamnameye göre bu arkadaşlarımız gazi sayılmamış. Mesela, kim bu? Parmakları kopmuş ama parmağın şu kadarı koptuğu için gazi sayılmıyor, bir santim daha kopsa gazi sayılacak ve gazi rütbesine erişecek. Arkadaşlar, bu arkadaşımız kimse, ismini bilmiyorum ama bu babasının toprağı için bu uzuvlarını kaybetmedi. Burada birkaç tane daha resim göstereyim. Çıkan çatışmada roketli saldırı sonucu yaralanmış -görüyorsunuz şeyini- bunlar da gazi değil. Çıkan çatışmada roketli saldırı sonucu yaralanmış, bunlar

da gazi değil. Çıkan çatışmada kurşunla yaralandı, kurşun içeride hâlâ, çıkarılmamış ama bunlar da gazi değil. Çatışmada kafasından yaralandı, şarapnel çıkarılamamakta, kafasında şarapnel parçası var, bu arkadaş da gazi değil. 5 kurşunla yaralandı ama gazi değil. Roketli saldırı sonucu yaralandı ama gazi değil. Böyle sürüp gidiyor bunlar.

Şimdi, bunlar babasının tarlası için gidip oralarda gazi olmadılar. Biz bu konularda Türk milleti olarak çok hassas bir milletiz. Bu arkadaşlarımızın sayısı şu anda 23 bin ve bu sayı gittikçe artıyor. Düşünün ki şu anda herhangi birimizin çocuğu güneydoğuda terörle mücadele ediyor ve bir şarapnel parçası geliyor, yaralanıyor. Bu, bizim için onurdur. Vatan için şehit olmak, gazi olmak bizim en büyük hayalimizdir zaten. Ama o gelen çocuk normal hayatına döndükten sonra, hastaneden çıktıktan sonra eğer onlara bir gazi kartı bile verilemiyorsa, onlara gazi muamelesi yapılmıyorsa ve bu hakları verilmiyorsa o zaman bu işte bir terslik var ve hayatları boyunca bu travmayı yaşayacaklar. Dedim ki sayın başkan, direkt ne istiyorsunuz, maaş mı bağlanmasını istiyorsunuz? Dedi ki: “Hayır, biz maaş bağlanmasını istemiyoruz ama ben otobüse binerken yanımda adam gazi kartını gösteriyor, ben de biletle biniyorum. Otobüs de 1 lira, 2 lira, onu vermek benim için önemli değil ama biz bu onurumuzu geri almak istiyoruz.” Tahmin ediyorum, burada bulunan bütün milletvekili arkadaşlarım, bütün partililer bu konuda hemfikirdir. Tamam, Türkiye’nin o kadar çok derdi var ki belki bu arkadaşlarımıza sıra gelmiyor ama bence nasıl ki şehitlerimizi biz yâd ediyoruz, onları birer kahraman olarak ilan ediyoruz -ki kahramanlar zaten vatan toprağı için şehit olanlar- peki, o zaman, vatan toprağı için yaralanıp hayatını devam ettirenlere neden aynı muameleyi yapmıyoruz? Lütfen, bu kriterleri bir an önce tekrar düzenleyelim. Bir kanun hükmünde kararnameyle bu 23 bin arkadaşımıza bu “gazilik” unvanı verilsin, kartları verilsin, hakları verilsin. İnanın, 4 kişi gelmişlerdi, hiçbir tanesinin herhangi bir maaştan falan bahsettiğı yok yani “Biz maaş isteriz, para isteriz, tazminat isteriz...”

Bizim şehitlerimize, cenazelerinde olsun, normal şehit ailelerine davranışımız nasıl? Üzülüyoruz ama bir yerde de gurur duyuyoruz, diyoruz ki: “Vatan için şehit oldu.” 15 Temmuzda 248 şehidimiz var, nedense son zamanlarda sadece bu 248 şehidimiz hep gündemde. Bir kere şehit ve gazileri ayırmadan, bu vatan toprağı için kim şehit oluyorsa, kim gazi oluyorsa bunlar bizim onurumuzdur, şerefimizdir. Peki, bizim onurumuz, şerefimiz şu anda... Kusura bakmasın kimse ama -kendimi de suçluyorum bu işin içinde, benim böyle bir şeyden daha önce niye haberim olmadı- kendimi de katarak, bundan biraz sıkıntı duymamız gerekiyor ve bir an önce de bu arkadaşlarımızın haklarını iade etmemiz gerekiyor çünkü bunlar gerçek birer kahramandır. Ama inanın, genel başkanları geldi, yanında yönetim kurulu üyeleri vardı, konuşurken bile, vücut dilinden anlıyorsunuz ki ezik hissediyorlar kendilerini psikolojik olarak. Aslında bunlar, vatan toprağı için gazi olmuş arkadaşlar. Sizden rica ediyorum, Sayın Başbakana da ileteceğim ben kendim de, sayın bakanla da konuşacağım ama lütfen hep beraber bu işe bir el koyalım ve bu arkadaşlarımızın işini bir an önce halledelim.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Destekliyoruz.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Nasıl?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Destekliyoruz hocam.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Teşekkür ederiz.

Sayın iktidar partisinin yetkili arkadaşlarıyla da ben, bizzat kendim de görüşeceğim, bu konuyu bir an önce gündeme getirilim ve inşallah bir an önce çözelim. Çok derdimiz var, ülkenin çok problemi var ama önceliğı olması gereken şeyler var. Bence bu da önceliğı olması gereken şeylerin başında geliyor. Ben bütün gazi olan arkadaşlarımla, hepimizin olduğu gibi, gurur duyuyorum ve bunların problemlerini de çözmek için hepinizden de o anlayışı bekliyorum, zaten vereceksiniz hiçbir şüphe yok.

Beni dinlediğiniz için de teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sancaklı.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mahmut Celadet Gaydalı, Bitlis Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partim ve grubum adına, görüşülmekte olan uluslararası anlaşmalar hakkında söz almış bulunmaktayım. Sizleri, kamuoyunu, tutuklu, hükümlü ve rehin alınmış vatandaşlarımızı ve ailelerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, üçüncü haftadır Meclis gündemi çoğu vatandaşın adını bile ilk kez duyduğu ülkelerle güvenlik, ekonomik, eğitim, kültür gibi alanlarda yapılan anlaşmalarla meşgul edilmektedir. Elbet HDP olarak Türkiye'nin tüm dünya ülkeleriyle evrensel insan hakları ve etik ilkeler çerçevesinde ikili ilişkiler geliştirmesini önemsiyor ve destekliyoruz. Fakat bugün Türkiye olarak içinden geçtiğimiz süreçte çok hayati olaylar yaşanmaktadır. Bu kadar hayati olay yaşanırken toplumun iradesini temsil eden bu Meclisin böylesi gündemlerle meşgul edilmesini doğru bulmadığımızı tekrar belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 7 Haziran genel seçim sonuçlarının bizatihi iktidar tarafından tanınmadığı ve halkın iradesine ipotek konulduğu günden bugüne Türkiye'de ne siyasi ne de ekonomik bir istikrardan söz edemeyiz. Tek bir konuda istikrar var, ülkenin her konuda lineer olarak baş aşağı gidişidir. Hükûmetin tüm bu yaşananlardan ders çıkartması gerekir derken 15 Temmuz sonrası yaşananlar Türkiye'yi çok daha büyük bir belirsizliğin ve kaosun içine soktu. 15 Temmuzdan sonra Türkiye OHAL'e mahkûm edildi. OHAL kapsamında çıkartılan kanun hükmünde kararnamelerle hiçbir hukuki dayanak gösterilmeden 150 bine yakın kamu emekçisi işinden, aşından edildi. Gencecik askerler Suriye'de bir bilinmezliğin içine sokuldu. Binlerce siyasetçi, onlarca gazeteci sadece muhalif oldukları için cezaevine atıldı. Medya iktidarın zaptıraptı altına alındı. Artık medyada muhalif tek bir ses duymak mümkün değil.

Sadece bunlar mı yaşananlar? Kesinlikle hayır. Sokaklar, toplantı mekânları sadece iktidar partisine açık duruma getirildi. Sokaklar kadınlara, gençlere, emekçilere, demokratlara, ülkesi için hayırlı bir iş yapmak isteyen herkese yasaklandı. Valiliklerin birçoğu ardı ardına kent merkezlerinde her türlü demokratik eylem, etkinlik, toplantı ve basın açıklamalarını yasakladı. Bu yasaklar şu an bile daha da ağırlaştırılarak devam etmektedir. Ne hikmetse bu yasaklar Hükûmetin eylem, etkinlik ve toplantılarında uygulanmamaktadır. Hâl ve ahval böyle iken AKP iktidarı, bizim de doğru bulmadığımızı belirttiğimiz, Avrupalı halk buluşmalarının iptal edilmesi olayı üzerinden demokrasi havarisi kesilmeye başladı.

Değerli milletvekilleri, tekrar belirtiyorum, ne olursa olsun bir siyasetçinin siyasi faaliyetlerine bu şekilde müdahale edilmemeli ama buradan da Hükûmete açıkça sormak istiyorum: Sadece son bir yılda Türkiye'de iktidarınız emrindeki mülki idareler tarafından kaç miting, kaç gösteri, kaç eylem ve etkinlik iptal edildi? Ya kadın örgütlerinin 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin eylem ve etkinliklerini hangi iktidar iptal etti? Tamam, çuvaldızı başkasına batırıyorsunuz, bari iğneyi kendinize batırın.

Bugün, Hükûmet, 80 milyon vatandaşın vergileriyle ayakta duran kamunun tüm imkânlarını sonuna kadar kullanarak referandum kampanyası yürütmektedir. Kamusal alanlarda referandum çalışması, siyasal eylem ve etkinlikler yapılmaktadır. Bu eylem ve etkinliklere tüm kamu çalışanlarının katılması için çalışmalar yapılmaktadır.

AKP iktidarı muhafazakâr kimliğiyle de siyaset yapan ve bunu da belirtmekten geri durmayan bir partidir. Güzel dinimiz İslam'ın Peygamberi Hazreti Muhammed “Kendiniz için arzu edip istediğiniz şeyi kardeşiniz, komşunuz için de arzu edip istemedikçe gerçek anlamda iman etmiş olmazsınız.” demektedir. Şu soru hepinizin vicdanını rahatsız etmiyor mu: Kendinize hak gördüğünüzü neden bizlere yasak görüyorsunuz? Sizin için ifade özgürlüğü olan, neden bizim için suç sayılıyor?

Siyasi iktidar sözcüleri Hazreti Ömer'in yolunda gittiklerini söylüyorlar. Hazreti Ömer akşamları resmî işleri yaparken devletin mumunu kullanır, şahsi işini yapmaya geçerken de onu söndürüp kendi mumunu yakardı. Siyasi iktidar gece gündüz beytülmalle kendi propagandasını yaparken bize halkımızın öz gücüyle siyaset yapmayı yasaklıyor.

Değerli milletvekilleri, şimdi de sizlere bazı yetkililerin yaptıkları açıklamaları aktarayım. AKP'li bir milletvekili televizyonda 15 Temmuz darbesini Fransız İhtilali'ne benzetti. 1789'da Fransız İhtilali dünyaya yeni kapılar, yeni ufuklar açtı; monarşiden demokrasiye geçildi. 15 Temmuz darbesi ise sadece Yenikapı'da miting yaptırdı, dünyanın umurunda bile olmadı; “Demokrasi” dendi, “Yenikapı ruhu” dendi ama tuz ruhu gibi buharlaşıp, kaybolup gitti.

Yeni Anayasa taslağının halkın talebi olduğu söyleniyor. Peki, o zaman referandum için bu panik niye, bu acelecilik niye? Kamu yöneticilerinin buna müdahil edilmesi niye? Bu tehditler niye?

Sayın Binali Yıldırım “On beş yıldır doğruları söyledik, zarar görmedik.” diyor. Doğru. “Torunlarımıza sorunsuz bir ortam bırakacağız.” diyor. Bireysel olarak doğru bir söz söylüyor olabilir ama toplum adına da yanlış bir söylem çünkü yapılan abidik gubidik ihalelerle 80 milyon insanın torunları muazzam bir borç yükünün altına sokuldu. Şunu yaptık, bunu yaptık afra tafralarıyla gerçeği gizleyemezsiniz. Yapılan havaalanı, tüp geçitler, köprüler ve diğer mega projeler eğer kendi öz varlığımızla, yerli ve millî kaynaklarla becerilebilseydi, emin olun, sizleri hep beraber ayakta alkışlardık. Ne yazık ki, Sayın Turgut Özal'ın ortaya attığı yap-işlet-devret modeline bir de hazine garantisi vererek 21'inci yüzyıl kapitülasyonlarına, kaymağın üzerine biraz da bal sürdünüz.

Yaptığımız projelerin çoğu rant içindir, üretim bazlı yatırımlar olmadığından ekonomiye ve istihdama hiçbir katkısı olmamıştır. Bir tek havaalanı projesini turistler gelsin diye savunabilirsiniz ama onu da basit bir tarifle size izah edeyim: Kocaman bir kümes yapsanız ve en modern şekilde donatsanız, bu kafese tavuk getiremezseniz veya gelse bile yumurta yapmazsa beş para etmeyen bir tesis olur.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Vizyon bu kadar işte. Vizyona bak, vizyona!

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Tam anlayacağınız şekilde anlatıyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İktidarı anlatıyor.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Onun için, on beş yıldır söylediğiniz her şey sizin açınızdan bireysel bazda doğru yani kendi açınızdan “evet” istiyorsunuz; toplumsal açıdan, toplumsal bazda, 80 milyon adına biz bunu yanlış biliyoruz yani biz de onun için “hayır” diyoruz.

Bir de “istihdam seferberliği” diye bir şey başlatmışsınız, on beş yılda bunu düzenli olarak yapabiliyordunuz şimdi seferberlik ilan etmenize gerek yoktu. “Yoksa bu da referandum rüşveti mi?” diye bir şeyler geliyor aklımıza. “Her patron ilave bir işçi istihdam ederse 1,5 milyon insana iş bulunur.” deniyor ve bunun talimatı veriliyor. Peki, neden talimat 2 kişi için olmasın? O zaman işsiz kimse kalmaz. Hatta 3 kişi olsa, o zaman Suriyeli kardeşlerimiz de iş sahibi olur. Hatta 4 kişiye çıkarırsanız dünyadaki işsiz olan mazlum insanlara da kapı açmış oluruz. Yoksa, 16 Nisandan sonra, yüksek oranda beklentiniz olan “evet” çıktıktan sonra mı başkanlık fermarıyla işverenlere duyurulacak? “Fermana boyun eğile, boyun eğmeyenin kellesi vurula.” Veya “Fermana uymayanların işletmelerine kayyum atana ve mallarına el konula.”

Koalisyonlarla da çatışyorsunuz ama bugün geldiğiniz nokta da koalisyon değil mi? AKP-MHP koalisyonu. Söylenenleri duymayan bir iktidar partisi ve gözleri flu gören bir koalisyon ortağı, daha doğrusu, körler, sağırılar birbirini ağırlar koalisyonu.

Değerli milletvekilleri, eş genel başkanlarımızın, milletvekillerimizin, belediye başkanlarımızın, partili yönetici ve üyelerimizin bugün cezaevinde olmasının nedeni, demokratik cumhuriyeti savunmalarıdır. Bu yönüyle, görüş ve düşünce açıklamaları, siyasal ve demokratik faaliyetler yürütmeleri, onları sizin için suçlu yapabilir ama hepsi daha özgür bir Türkiye'nin gerçek kahramanları olacaktır. Tarih kitapları onların bugün gösterdiği sabır, cesaret ve metaneti yazacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerde hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Hayırlı akşamlar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gaydalı.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Engin Altay, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Birkaç haftadır Türkiye Büyük Millet Meclisinde uluslararası sözleşmeleri konuşuyoruz. Bu vesileyle, biz de Hükümetin dış politika tutarsızlıklarıyla ilgili birkaç örnek vermekte fayda görüyoruz.

Hani demin kümes örneği verildi, lafla peynir gemisi yürümez, mahalle ağzıyla da dış politika yapılmaz. Hükümetin şu anda yaptığı -son Hollanda krizi dâhil- tam bir mahalle ağzıdır. Çok güzel bir söz var dış politikayla ilgili: “Siyasetin tıkanıp yerinde diplomasi devreye girer.” Bu yumuşamak, taviz vermek değildir; bilakis, alacağımız en sert tedbirleri bile diplomatik bir dil ve üslupla almazsanız sizi kimse adam yerine koymaz. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin şimdi içine düştüğü durum tam da budur.

Sayın milletvekilleri, üç ayrı konuda Genel Kurula değerlendirmede bulunmak istiyorum, bunlardan birincisi şu: Genelkurmay Başkanı bir ay falan önce omzundaki kalabalık yıldızlarla beraber Ege'ye açıldı, Kardak Kayalıkları'nın önünden âdeta bir yıldızlar geçidi yaptı. Sayın Genelkurmay Başkanı, bizim, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde o F16'larla çok güzel, bayramlarda bize seremoni yapan bir Türk Yıldızları'mız var; sen omzundaki yıldızları göstereceksen Ege'de onu göstereceğin bir adresi sana göstereceğim ben şimdi.

1933'te Milletler Cemiyetine Türkiye adına zamanın hükümeti tarafından tescil ettirilen, Aydın vilayeti mülki hudutlarında sayılan bir ada var, Bulamaç Adası; Yunanlılar da buna “Marathi” diyor galiba. Bu ada, 1934 yılında İngiltere menşeli bir haritada, gene 1951 yılında ABD menşeli bir haritada Türkiye'ye ait olarak açıkça görülüyor ve gösteriliyor, nitekim konuşmamın başında söylediğim 1933 tarihli Birleşmiş Milletler Cemiyetine tescil ettirildiğine dair bilgi de ortada.

Şimdi, ey Hükümet... Nerede Hükümet? Yok. (AK PARTİ sıralarından “Arkada.” sesleri) Sayın Bakan, hoş geldiniz.

Ey Sayın Bakan...

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Görmede de sıkıntı var.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Benim arkamda gözüm yok, senin varsa bilmem.

2004'ten beri siz cumhuriyet hükümeti bakanısınız. Ben bu milletin vekili ve ana muhalefet partisine mensup bir milletvekiliyim. Millet adına size soruyorum: Şu Genelkurmay Başkanımıza söylemeniz de bir talimat verseniz de şu Bulamaç Adası'nın önünde de omzundaki kalabalık yıldızlarla, oradaki, o adadaki Yunan bayrağının durumuna bir baksa olur mu? Ne ayıp şey, arkadaşlar, hakikaten çok ayıp şey. Böyle şey olmaz, kabul edilemez. Yer söylüyorum, tarih söylüyorum. Evet, Ege Denizi'nde aidiyeti belli olmayan coğrafi formasyon çok, 150 küsur tane kayalık, kaya parçası, adacık,

ada, neyse, var. Bunların bir kısmı çeşitli uluslararası anlaşmalarla ama öncelikle tabii ki Lozan'la Yunanistan'a ait ve yerleşime açık, Yunanistan'a ait ve yerleşime kapalı; bir kısmı bize ait, yerleşime açık, kapalı. Bu coğrafi formasyonlar, aidiyeti belli olan, olmayanlar ortada duruyor. Bu konuda kimi görüşmeler usulen yapılıyor ama 1924'ten beri resmî olarak ilk defa toprak kaybetti bu ülke. Ey Meclis, bu devleti, bu ülkeyi kuran Meclis, bu Meclisin sayın üyeleri; bir iddia söylüyoruz. Bağrınızdan çıkan, güvenoyu verdiğiniz Hükûmetin bu konuda ne iş yaptığını merak eden bir tane vatansever milletvekili de mi yok bu Mecliste? Ben inanıyorum ve umuyorum, Adalet ve Kalkınma Partisinin saygıdeğer milletvekillerinin Hükûmete bu konuda bizden daha çok hesap sormasını, bilgi istemesini ve sıkıştırmasını bekliyorum. Vatanseverlik bunu gerektirir. "Tek devlet, tek millet, tek bayrak." diye bağlamakla olmuyor bu işler. Onun için konuşmamın başında söyledim, özellikle uluslararası ilişkilerde mahalle ağızyla konuşulmaz, diplomasi diye bir kavram var. Bunu bazen görünür diplomasi yaparsınız, bazen görünmez. Ama mesele şudur, maharet şudur: Bu ülkenin çıkarlarını, menfaatlerini bu ülkenin ve bu milletin bekasını korumaktır, teminat altına almaktır, yüceltmektir, yükseltmektir. Ama orta yerde maalesef bu anlayışta, bu formatta bir hükûmet göremiyoruz; bundan üzülmüyoruz.

Gelelim diğer bir konuya, Hollanda meselesinin yaşandığı andan itibaren dedik ki: "Böyle kepezelik olmaz. Hollanda'nın Türkiye Cumhuriyeti'nin sayın hanımefendi bakanına yaptığı tutum asla ve asla kabul edilemez. Türkiye'nin şerefiyle oynanmıştır, aziz milletimizin gururu incinmiştir. Milletçe prestijimizi, itibarımızı bu kadar ayaklar altına alan bir ülkeye karşı hiç şüphesiz diplomatik bir şekilde en yüksek refleksi verin, yanınızdayız." Kim dedi? Sayın Kemal Kılıçdaroğlu söyledi. Kim söyledi? Sayın Devlet Bahçeli söyledi. Siz ne yaptınız?

Bugün bana bir soru sordular: "Şu konuda ne düşünüyorsunuz?" "Ya o konuda Avrupa Birliği Bakanı bir şey söylemiş..." Dedim ki: "Dur. Avrupa Birliği Bakanını dinledik, şimdi Numan Kurtulmuş'u dinleyelim, ondan sonra Binali Yıldırım'ı dinleyelim, ondan sonra bir milletvekilini dinleyelim, örneğin İzmir milletvekilini, Dışişleri Bakanını dinleyelim, bunların söylediklerinin ortalamasını alıp bir yere koyayım. Sonra Cumhurbaşkanını dinleyelim. Sonra, ortalamasını alıp bir yere koyduğumuz ile Cumhurbaşkanının söylediğini birleştirelim. İkisinin ortalamasını bulursak bu konuda cevap veririm ben. Neyine cevap vereceğim bunun?" Hepsini ayrı telden çalıyor, hepsi ayrı söylüyor.

Hollanda'yla ilgili, yürütmenin başı sıfatıyla Cumhurbaşkanı, Başbakan, Dışişleri Bakanı, Başmüzakereci Avrupa Birliği Bakanının söylediklerini yan yana bir koyun bakalım. Böyle bir ayıp olabilir mi? Ne söylendi? Yine şu Meclis, büyük Meclis, kudretli Meclis bir tavır koyuyor en azından. Ne yapıyor? Dostluk grubunu feshediyoruz. Evet, edeceğiz. Bakanımızı -Cumhurbaşkanının tabiriyle- 2 gorilin derdest ettiği bir ülkeyle dostluk edecek değiliz. Ne zamana kadar? Özür dileyene kadar. Bizim anlayışımız bu kadar net. Hükûmet ne yapıyor? Bana geçen biri soruyor: "Hükûmetin tavrına ne diyorsun?"

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yok ki.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Hükûmetin laf edilecek bir tavrı olsa da bir şey söylesek.

Şimdi, daha vahim bir duruma geldik burada. Yahu, dün bir yerde söyledim: Biz, Viyana'ya bile, Viyana kapılarına bile daha usturuplu dayandık. O neydi öyle? Bakanımız, Almanya'dan kara yoluyla, birden çok arabayla, şaşırtmaca taktiklerle Rotterdam'a gidiyor. Ne murat ediliyor? Birincisi; Almanya'da bulunan Enerji Bakanı kendi niye gitmiyor da Aile Bakanı oraya gidiyor? Ayıp! Garip!

Bu milletin şerefi AK PARTİ'nin hırs ve ihtirasından daha kıymetlidir. Böyle şey kabul edilemez sayın milletvekilleri. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Ve olan oldu. Kusurlusunuz; Hükûmete söylüyorum, milletvekillerimizi tenzih ediyorum.

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Haklısın, çok haklısın.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Olan oldu, bir ayıp edildi bize, ayıp edildi. Cumhurbaşkanının tabiriyle 2 goril bir bakanı derdest etti sokakta. Peki, bir şey soruyorum şimdi: Dışişleri Bakanı uçağa bindi, binmedi; uçak havadan döndü, kalktı, kalkmadı, bilmem. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı, sanıyorum cumhuriyet tarihinde ilktir -Enerji Bakanı Bağdat yerine Kayseri'ye indi ama ilktir- bir ülkeye uçağını indiremedi; sivil uçak, savaş uçağından bahsetmiyoruz. Bir bakanımız derdest edildi, 394 bin yurttaşımızın, vatandaşımızın yaşadığı Hollanda'da vatandaşlarımız köpeklere ısırtıldı. Ben incindim, Cumhuriyet Halk Partisinin bütün sayın milletvekilleri incindi, eminim, iktidar partisinin sayın milletvekilleri ve diğer partilerin sayın milletvekilleri de incindi. Şimdi, burada bir şey yapmayacak mıyız? Yahu kardeşim...

Hollanda'yla bir olay yaşadık, yaşıyoruz. Bir kere şunu bir sorayım: Bir dışişleri bakanı bir ülkeye giderse -gidemedi de- orada ilk önce onu karşılayacak kim? Büyükelçi, büyükelçi. Bir aile bakanı Hollanda'da bir olay yaşıyor, sokakta alelade polis memurları tarafından derdest edilircesine kendisine bir saygısızlık yapıyor, orada göğsünü siper edecek kim? E, büyükelçi. Halkı kışkırtıp... Kışkırtma demeyeyim ama vatandaşlarımızın millî duygularını istismar edip insanların ayağını köpeğe ısırtacağımıza büyükelçi işini yapşın diyecek idik.

Şimdi, bakıyoruz, Hükûmete ben ve partimiz dedi ki: “Kardeşim, büyükelçiyi geri çekin ya.” Hollanda Büyükelçisi bir iş vesilesiyle gitmiş, “Efendim, Hollanda Büyükelçisi gelmesin.” Eğer milletin akıyla alay edilmiyorsa bunun karşılığı büyükelçini çekmektir. Efendim, Hükûmet dedi ki: “Biz büyükelçiyi çekersek oradaki vatandaşlarımızın işi aksar.” Bak, bak şimdi, tiyatroya bak.

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Tiyatro...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Biz de dedik ki: “Kardeşim, sana konsolosluğu kapat diyen yok. Orada maslahatgüzar seviyesinde birinci kâtip var, ikinci kâtip var, üçüncü kâtip var, var oğlu var.” Konsolosluk kapanmaz, o ayrı bir iş ama büyükelçiler geri çağırılır kriz çıktığı zaman. Şimdi, Hükûmetin cevabı şu... Bu, Genel Kurula da büyük bir saygısızlık iktidar partisi milletvekilleri. Bana laf atan sayın milletvekili, bu saygısızlık, bu ayıp önce sana, sana yapılmış bir ayıp bu.

Şimdi, Hükûmet diyor ki sayın milletvekilleri...

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Çıkmış suçluyorsun, kendini haklı görüyorsun aklı sıra.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir dahaki maddede devam etseniz Sayın Grup Başkan Vekili.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Basmaz kafası, basmaz!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sataşacaksan sataş, sataşacaksan sataş, taciz etme. Sapık mısın sen!

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Doğru konuş.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyiniz efendim.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sataşma bir ritüeldir.

BAŞKAN – Sayın Altay, lütfen... Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sataşma bir ritüeldir. Edebinle otur orada!

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ayağa mı kalktın? Gel.

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Ayağa kalktım.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Gel, gel, gel, bu kürsüye yürü, gel.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.58

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU (Hatay), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

354 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

Sayın Altay, konuşmanız yarım kalmıştı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Müsaade ederseniz tamamlayayım.

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

CHP GRUBU ADINA ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biraz önce Meclisimize yakışmayan olayların oluşmasından dolayı üzüntümü de ifade etmek isterim.

Şimdi, nerede kalmıştık?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Büyükelçi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Büyükelçi.

Böyle bir olay oluyor, Bakanımız derdest ediliyor, ortada Büyükelçi yok. Biz de aradık Büyükelçinin niye sesi sedası çıkmıyor, bu konuda bir açıklama yapmıyor diye, Büyükelçiye Hollanda’da bulamadık.

Şimdi, sanıyorum Sayın Numan Kurtulmuş’tu, demişti ki bize: “Efendim, biz Büyükelçiye çağırırsak, oradaki vatandaşların işi aksar.” Büyükelçi orada yokmuş zaten. Ha, resmî olarak çekilmemiş ama fiilî olarak daha garip ve ayıplı bir durum var ortada. Ne var? Sayın Büyükelçi Sadık Arslan. Bakın, internete giren herkes Türkiye Cumhuriyeti Lahey Büyükelçiliği sitesine girdiği zaman, burada Büyükelçimizin öz geçmişi var; Sadık Arslan. Burada, yaptığı hizmetler var, çeşitli hizmetler. En son durumu şu: 3 Ağustos 2010 tarihinden 14 Aralık 2013 tarihine kadar Sayın Büyükelçi Sadık Arslan’ın görevi Cumhurbaşkanı Başdanışmanı. Güzel, buna bir itirazımız olamaz zaten. Burada da bu iş bitmiş, görev süresinin bitimi de burada var.

Şimdi, hakikaten burası muz cumhuriyetiye bu ayıp hepimizin ayıbı. Sadık Arslan şimdi nerede diye tetkik ettik. Sadık Arslan, Hollanda Büyükelçimiz an itibarıyla sarayda, sarayda, Sayın Cumhurbaşkanına danışmanlık yapıyor. Hiçbir engel yok sayın milletvekilleri, elbette Cumhurbaşkanımızın danışmanı olacak, çok sayıda, yeteri kadar olacak ama sorun şurada: Sadık Arslan’ı çekersin Cumhurbaşkanlığı kadrosuna, Hollanda’ya da bir büyükelçi atarsın. Bizim şu anda Hollanda’da kâğıt üstünde büyükelçimiz var, resmen yok.

Bir ayıp daha şu: Bu Sayın Büyükelçi -tabii, çocuğu var, çocuğu var, Allah’ım bağışlasın- maaş alıyor, geçinecek, ekmek yiyecek, su içecek. Maaşını nasıl alıyor? Saray’da oturuyor, çalışıyor, çalışıyordur şüphesiz ama avro üzerinden maaş alıyor. Hey benim Türkiye’me bak, hey millî devletime bak! Cumhurbaşkanlığına hizmet veren -itirazımız yok- Sadık Arslan “Hollanda Büyükelçisi” sıfatıyla avro üzerinden maaş alıyor. Ne diyorduk? “Millî Hükûmet, her şey millî.” Nerede bu, nasıl millîlik bu?

Peki, bu büyükelçi görevinin başında olsaydı -tecrübeli bir büyükelçi, tecrübeli bir insan, iyi bir hariciyeciyi şüphesiz- Hollanda krizi olmayabilirdi, olmayabilirdi. Tesadüfe bakın, bu olay yaşandığında Hollanda'nın Türkiye Büyükelçisi de ortada yok. Arkadaşlar, hâl böyle olunca adamın aklına şu geliyor: Yahu bu bir tiyatro muydu? Tiyatro diye söylemiyorum ama bu kadar açık vererseniz insanlar böyle şeyleri konuşur, konuşmakta da haklıdır. Peki, ne pahasına bu tiyatro oynanıyor? Hollanda'daki vatandaşlarımızın oradaki günlük yaşantılarını, yaşamlarını felç etme pahasına; Hollanda'daki ve Avrupa Birliği ülkelerindeki vatandaşlarımızın, soydaşlarımızın çifte vatandaşlık hakkını risk etmek pahasına; Hollanda'da ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerde Türkleri problem yaratan bir grup olarak algılama pahasına. Değer mi, gerçekten değer mi sayın milletvekilleri, soruyorum? Başta söyledim, gene söylüyorum: Bu devletin, bu Büyük Millet Meclisinin şerefi, bu milletin gururu, itibari, haysiyeti AK PARTİ'nin ihtiraslarından daha kıymetli ve daha önemlidir. Ayıp, ayıp, ayıp!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Altay.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, bilindiği üzere tasarının başlığı 1'inci maddeyle birlikte okunmakta ve işlem görmektedir. Bugünkü birleşimde tasarıların görüşmelerine başlanırken tarafımca tasarıların başlıklarının okunmasından sonra siyasi parti grupları arasında uzlaşma olması ve arada başka bir işlem bulunmaması nedeniyle, 1'inci madde işlemleri sırasında ayrıca tasarının başı okunmayacaktır. Bununla birlikte, tutanakta 1'inci madde işlemleri sırasında tasarının başlığına yer verilecektir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI İLE IRAK CUMHURİYETİ ÇEVRE BAKANLIĞI ARASINDA ÇEVRE ALANINDA MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 15 Ekim 2009 tarihinde Bağdat'ta imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erkan Haberal, Ankara Milletvekili...

Buyurunuz Sayın Haberal. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN HABERAL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uluslararası sözleşmeler görüşüldüğü için Türkiye'nin Suriye politikaları ve Suriye'nin geneli hakkında bir tespit yapmaya çalışacağım.

Suriye iç savaşında altıncı yıl bitirilmiştir. İç savaşın bilançosu çok ağır olmuş, Suriye'deki yıkım inanılmaz boyutlara ulaşmıştır. Beş yıl içinde hayatını kaybedenlerin sayısı, farklı kaynaklara göre, 300-400 bindir. Çatışmalarda ölen yabancı uyruklu militan sayısı 50 bin civarındadır. Suriye nüfusunun yaklaşık yarısı ülke içinde yer değiştirmiş ve ülke dışına göç etmiştir. 7,5 milyon Suriyeli ülke içinde göç etmiştir. 5 milyona yakın Suriyeli de başka ülkelere göç etmiştir. Ülke nüfusu yüzde 21 azalmıştır. 14 milyon Suriyeli işini kaybetmiş, 13,5 milyon Suriyeli yardıma muhtaçtır. Ulusal sağlık sistemi ve ülke altyapısı büyük ölçüde yok olmuştur. İç savaşın maliyeti 270 milyar dolara ulaşmıştır.

Son beş yıldır Suriye’de yaşananlar iki taraflı değil çok taraflı bir savaştır. Çatışan gruplar Esad rejimi ve bağlıları, muhalifler ve bağlıları, PKK-PYD-YPG, IŞİD olmak üzere 4 ana başlıkla ayrılabilir. Suriye’de ayrıca savaşı uluslararası güçler vardır: Rusya, İran Devrim Muhafızları, Lübnan Hizbullah milisleri; Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye ve Fransa, İngiltere, Almanya’dan oluşan koalisyon ülkeleri, Suudi Arabistan ve Katar. Türkiye’nin desteklediği rejim muhalifleri, Esad ordusu ve IŞİD’le çatışmaktadır. Türkiye, Azez ve Menbiç’teki PYD mevzilerini Türkiye sınırından defalarca topraklara vurmuştur. Suriye’nin önemli bir bölümünü elinde tutan IŞİD, muhalif gruplar ve PYD’yle savaşımaktadır. Suriye ordusu IŞİD’in başkenti sayılan Rakka’ya Temmuz 2016’da batudan girmiş ve mevzisel çatışmalar yaşanmıştır.

Suriye Ordusu geçtiğimiz aylarda ilk defa Haseke’de PYD unsurlarını bombalamıştır. Rus uçakları IŞİD ve Esad muhalifi gruplara karşı hava harekâtlarını sürdürmektedir. Rusya’nın hava saldırılarında hedef almadığı tek grup terör örgütü PKK’nın uzantısı PYD güçleridir ve El Bab’ın alınmasıyla nihayet bulan Fırat Kalkanı Harekâtı Menbiç önlerinde devam etmektedir.

Rusya’nın buradaki amacı çok açıktır: Esad rejimine muhalif grupları ve IŞİD’i etkisiz hâle getirmek, Esad güçlerinin kara harekâtını kolaylaştırmak, Suriye’deki iç savaşın son bulmasından sonra Suriye’nin siyasi yapısının içinde Esad’ın da bulunacağı bir geçiş dönemiyle hayata geçirilmesinin zeminini hazırlamak.

Peki, Türkiye’nin Suriye konusunda hatalı politikaları ne olmuştur? Başer Esad ve rejiminin ne pahasına olursa olsun devrilmesini amaçlayan Hükûmet, bunu Suriye krizinin çözümünün ön şartı olarak görmüştür. Esad’ın kısa sürede iş başından uzaklaştırılacağı yanlışlığı içine düşmüş, uzun sürmeyecek bir vadede Şam Emevi Camii’nde cuma namazı kılma hayalleri kurmuştur. Bunun için, rejim muhalifi Suriyeli gruplara siyasi desteğin yanı sıra silah, mühimmat, istihbarat ve lojistik destek sağlanmıştır. Uzunca bir süre terörist kimlikleri bilinen bazı muhalif gruplar da dâhil olmak üzere savaşı muhaliflerin bu amaçla Türkiye topraklarını kullanmalarına ses çıkarılmamıştır. Suriye iç savaşından kaçan mültecilere “açık kapı politikası” çerçevesinde Türkiye’nin kapılarını denetimsiz bir şekilde sonuna kadar açmıştır. Suriye krizinde Sünni eksenli mezhepçi bir bakış açısı geliştirilmiş, en azından böyle bir izlenim doğmasına yol açılmıştır.

Bu temelden hatalı politikalarından sonra, bu krizde Suriye’den sonra en büyük zararı gören ülke Türkiye olmuştur. Yığınla yapılan bu hatalar Türkiye’ye terör olarak dönmüş, iç ve dış güvenlik sorunları olarak dönmüş, mülteci akını olarak dönmüş, uluslararası camiada imaj ve itibar kaybı olarak dönmüş, Türkiye’nin Batılı ülkeler ve Rusya’yla ilişkilerinde yeni gerginlik unsuru olarak doğmuştur. İç bölünme ve kutuplaşma olarak dönmüştür, Türkiye çok ağır bedeller ödemiştir.

PKK’nın Suriye kolu PYD, Suriye’nin kuzeyinde 3 kanton kurmuş, ileride Türkiye’ye karşı yeni bir saldırı cephesi oluşturmuştur. Bu 3 kantonun birleştirilmesi hâlinde Türk sınırı boyunca bir Kürt koridoru kurmak istemektedirler. Sınır bölgemiz böyle bir husumet cephesiyle, terör duvarıyla kapatılacaktır. PYD’nin bu bölgede Barzani modelinde olduğu özerk yönetim bölgesi, ileride bağımsız Suriye Kürt devletine dönüştürülmek istenmektedir.

Türkiye, PYD’den sonra ikinci bir terör örgütü IŞİD’e komşu olmuştur. TSK’nın 17 Ağustos 2016’da Cerablus’a başlattığı Fırat Kalkanı Askerî Harekâtı sonrası sınırımıza yakın bölgelerdeki IŞİD unsurları temizlenmiştir. Ancak Türkiye’ye yönelik terör tehdidi henüz sona erdirilmemiştir.

Türkiye’deki IŞİD varlığı ve eylemlerine ayrıca bir bakmamız gerekmektedir. IŞİD nüfusunun çok büyük çoğunluğunun Müslüman olduğu... Türkiye’yi laik devlet yapısı nedeniyle düşman ilan etmiştir. Türkiye’nin yöneticileri IŞİD’e göre mürtettir, laik rejim Türkiye’deki Müslümanları küfre yönlendirmektedir. Türkiye, IŞİD’in militan toplama ve lojistik alanıdır. Üçüncü ülkelerden gelen

militanlar için Suriye'ye geçiş ana istasyonudur. IŞİD, Türkiye'de karargâhlar, dernekler kurmuştur. Toplu gösteriler düzenleyebilmekte, konvoylar oluşturabilmektedir. Gaziantep'teki bazı mahalleler IŞİD'in kontrolü altındadır. IŞİD, Türkiye'de "Konstantiniyye" adlı bir dergi çıkarmaktadır. Kendilerini mehdi ordusu olarak gören IŞİD, İstanbul'un gerçekten kendileri tarafından fethedileceğine inanmaktadır, derginin ismi bu nedenle "Konstantiniyye" olmuştur.

Türkiye'nin, sınırının fiziki güvenliği için aldığı önlemler nelerdir? Türkiye, bütün bu Suriye probleminde 239 kilometre modüler sabit beton duvar kurulumunu tamamlamış, 207 kilometrelik ilave bölümü de planlanmaya almıştır. 49 kilometre tel engeli, 72 kilometre kafes tel engel sistemi ve 61 kilometre akordiyon tel engel sistemi yerleştirmiştir. Son iki yılda 21.256 yasa dışı sınır geçiş girişimi önlenmiş, 5.159 şahıs yakalanmış, 117.256 kişinin geçişi engellenmiştir. PKK'nın Suriye kolu PYD ve omurgasını oluşturduğu Suriye Demokratik Güçleri bugün Suriye topraklarının yüzde 14'ünü teşkil eden 26 bin kilometrekarelik bir alanı kontrol etmektedir. Türkiye-Suriye sınırının dörtte 3'ünden fazlası PYD'nin kontrolündedir. PYD teröristlerinin hâkimiyeti altındaki Kobani, Cezire ve Afrin kantonları ileride Türkiye'ye karşı yeni bir saldırı cephesi olacaktır. Özerk bölge ilan edilen kanton yönetimlerinin fikir babası İmralı'daki Öcalan'dır.

Suriye'de Türkmenlerin varlığı ve geleceği çok ciddi bir tehlike altındadır. Türkmen kardeşlerimiz üçlü kısıkaç içinde sıkışmıştır; Suriye rejim güçleri, IŞİD ve PKK/PYD teröristlerinin saldırıları altında yaşam savaşı vermektedirler. İran ve Hizbullah milislerinin desteklediği Esad güçleri karadan, Rus hava unsurları havadan Türkmenleri vurmaktadır. Amaç Türkiye sınırının güneyinden başlayarak Halep-Şam-Lazkiye hattını Türkmenlerden temizlemektir. Bu bölgelerin savaş sonrası Esad rejiminin varlığını sürdüreceği alan olması öngörülmektedir. PKK/PYD'nin özerklik ilan ettiği üç kantonda yaşayan Türkmenler PYD tarafından yurtlarından sürülmüştür, bölgenin demografik yapısı zorla değiştirilmiş, Türkmenlere karşı etnik temizlik boyutlarına ulaşan katliamlar yapılmıştır. Türkmenler, IŞİD'in de saldırısı altındadır; özellikle Cerablus-Mare hattında 100 küsur Türkmen köyünde katliamlara maruz bırakılmışlardır. Suriye iç savaşı sona erince yeni bir siyasi mimari oluşacak, yeni bir siyasi dönüşüm ve devletin inşası süreci yaşanacaktır. Türkmenlerin Suriye'de özerk bir bölgesi yoktur. Hama, Humus, Halep ve Bayır Bucak Türkmenlerinin kolu kanadı kırılmıştır. Bayır Türkmenleri yurtlarının dağlık bölgelerinde direnmeye çalışmaktadır. Türkmen silahlı unsurlarının büyük bir bölümü Özgür Suriye Ordusu saflarında mücadele vermektedir. TSK'nın son Cerablus harekâtına Türkmen tugayları da katılmıştır, savaş sonrası müzakere sürecine, Türkmenlerin ÖSO'nun bir parçası olarak katılmaları beklenmektedir. Mevcut şartlara ve gidişata bakıldığında, savaş sonrası Suriye'nin yeni mimarisinde Türkmenlerin ikinci plana itileceği görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN HABERAL (Devamla) – Suriye'de Türkmenleri bekleyen akıbetin, Barzani'nin insafına terk edilen Iraklı Türkmenlerin durumundan farklı olmayacağı söylenebilecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Haberal.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de konuşmama başlamadan önce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, şu anda bildiğiniz gibi, yakın bir süreçte Türkiye bir referanduma gidecektir. Bu son günlerde yaşadığımız olaylar da gerçekten Türkiye'nin ne kadar ciddi bir girdaba

girdiğinin de aynı zamanda bir göstergesidir. Şimdi, böyle bir atmosferde Türkiye, Türkiye halklarının geleceğini etkileyecek, istikbalini etkileyecek bir Anayasa değişikliğine gitmektedir. Bu konuda, bütün Parlamentonun sağduyuyla bir kere daha düşünmesini Türkiyeli halklar adına temenni ediyorum, diliyorum.

Bakın, şu anda, bizim dokunulmazlıklarımız Anayasa'ya ve İç Tüzük'e aykırı olarak kaldırılmış bulunmaktadır. Bunu yalnız bizler iddia etmiyoruz, Anayasa'nın hükümleri açık ve net olarak ortadadır.

Hepinizin bildiği gibi, dokunulmazlıkların kaldırılması öncelikle hazırlık komisyonunda, Karma Komisyonunda görüşülerek ve ilgili milletvekiline savunma hakkı tanındıktan sonra ve Komisyondan geçtikten sonra da Genel Kurulun gündemine gelerek, aynı şekilde, yine ilgili milletvekili Genel Kurulda kendi savunmasını yaptıktan sonra Genel Kurul salt çoğunlukla ancak bir milletvekilinin dokunulmazlığını kaldırabilir ama yapılan düzenlemede gördük ki yasal bir düzenlemeyle, kolektif olarak bakanlıkta, Mecliste bulunan bütün milletvekillerinin dokunulmazlıkları birden, toptan, kolektif olarak kaldırılmış bulunmaktadır. Bir kere, bu dokunulmazlıkların kaldırılması Anayasa'mızın amir hükümlerine, Meclisimizin İç Tüzüğü'ne ve uluslararası sözleşmelere tamamen aykırıdır.

Şimdi, hepimiz bu Anayasa'nın üzerine yemin etmiş bulunmaktayız. Dolayısıyla, biz bu yemin sorumluluğumuzu da düşünerek yapılmış olan bu hukuksuzluğun bir an önce giderilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu, Türkiye'nin yararı içindir.

Biz burada yalnız kendi milletvekillerimizi düşünmüyoruz. Bakın, bugün Türkiye'nin genelinde de bir istikrarsızlık mevcut. Bugün, işte, Avrupa'da, gördüğünüz gibi, Türkiye'nin itibarını değerlendirdiğimizde, gerçekten ne kadar zorlu bir süreçte olduğumuzu da görebiliyoruz. Bu açıdan, başta eş genel başkanlarımız olmak üzere şu anda cezaevinde bulunan 13 milletvekilimizi buradan sevgiyle ve saygıyla da selamlıyorum.

Şimdi, referanduma gittiğimiz bir süreçte, Anayasa'ya ve İç Tüzük'e göre... Dokunulmazlıkları kaldırılmış olan eş başkanlarımız ve milletvekillerimizin referanduma giderken tutuklu bulunmaları hem Anayasa'mıza hem Türkiye'nin demokrasisine, hukukun üstünlüğüne, uluslararası sözleşmelere tamamen aykırı bir durum teşkil edecektir. Bu durum da aynı zamanda, yapılacak bu referandumun meşruiyetine büyük bir gölge düşürecektir. Bu bakımdan, bir kez daha bütün siyasi partilere ve Parlamente'ye seslenmek istiyorum: Bir an önce, olması gerektiği gibi, tutuklu bulunan eş başkanlarımız ve milletvekillerimizin derhâl serbest bırakılmasını, halkların iradesi adına bir kez daha talep ediyoruz. Çünkü, Türkiye'nin yararına olan bir durumdur bu. Aksi takdirde... İşte gördüğünüz gibi, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin Denetim Komisyonunun aldığı kararları değerlendirdiğimizde, Türkiye'nin yine hukuksal ve siyasal açıdan bir denetime tabi tutulacağına ilişkin bir öneri sunmuştur ilgili komisyon, Avrupa Konseyine bağlı olarak çalışan Denetim Komisyonu. Bu nisan'da Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin Genel Kurulunda oylanacaktır. Eğer kabul edilirse Türkiye tekrar hem siyasal hem de hukuken denetim altına alınacaktır.

Türkiye, biliyorsunuz, oluşmuş olan bu Denetim Komisyonu çerçevesinde, 90'lardan sonra, özellikle 90'ların sonunda ve 2000'lerde, 2004'ten önce yapmış olduğu yasal ve anayasal pozitif değişiklikler sonucunda -bu komisyonun hukuksal ve siyasal denetimden çıkarılarak- bir bakıma da aynı zamanda Avrupa Birliğiyle olan müzakerelerin başlamasına vesile olan gelişmeler yaratması doğrultusunda bu komisyonun denetiminden çıkmıştı yani hem hukuksal hem de siyasal anlamda. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin Genel Kurulunda nisan'da yapılacak bu oylamada eğer karar çıkarsa bu, Türkiye'nin çok aleyhine bir durum olabilecektir ve Avrupa Birliğiyle devam eden müzakere sürecini de baltalayacak ve durdurulmasına da sebebiyet verecektir.

Bizim buradaki kaygımız Türkiye’dir, Türkiye halklarıdır. Bu ülkenin menfaatini, yararını, demokrasisini, hukukun üstünlüğünü, özellikle parlamenterlerin, Parlamentonun, göz bebeği gibi savunması gerektiğine inanıyoruz.

Bakın, daha dört gün önce Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş’ın Bakırköy 7. Asliye Ceza Mahkemesinde yargılandığı bir duruşmada, özellikle dokunulmazlığın kaldırılmasının, Meclisin İç Tüzük’üne ve Anayasa’ya açıkça aykırı olduğundan dolayı, getirilmiş olan bu düzenlemenin Anayasa Mahkemesinin incelemesinden geçmesi gerektiğine ilişkin bulunmuş olduğu beyanı mahkeme tarafından dikkate alınarak bu anlamda bir bekletici mesele yapılmıştır ve dokunulmazlıkların kaldırılmasının Anayasa’ya aykırı olup olmadığı yönünde araştırma yapılması noktasında mahkemenin karar vermiş olması da bir bakıma, aslında, bizim açımızdan bir tesellidir ve inanıyorum ki bu olay Anayasa Mahkemesinin önüne gittiğinde Anayasa Mahkemesi de Anayasa’mızın açık hükmüne karşın, amir hükümlerine karşın kaldırılmış olan bu dokunulmazlıkların tamamen Anayasa’ya aykırı olduğuna karar verecektir.

Bakın, bu anlamda, hem Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi hem de Venedik Komisyonu... Biliyorsunuz, Venedik Komisyonu, özellikle Doğu Avrupa ülkelerinin yapacakları anayasalarda demokratik, hukukun üstünlüğüne dayalı anayasalar yapmaları üzerine oluşturulmuş olan, Avrupa Konseyine bağlı olan bir komisyondur ve Türkiye de bu Komisyonun üyesidir, 1 yedek, 1 de asil üyesi vardır. Şimdi, bu Komisyonun da raporlarına baktığımızda, özellikle milletvekillerinin dokunulmazlıklarının tamamen Anayasa’ya ve uluslararası sözleşmelere aykırı olarak kaldırıldığına ilişkin kararlar vermiştir.

Şimdi, bütün bunları düşündüğümüzde, özellikle bir referandum sürecinde olduğumuz böyle bir dönemde, bir an önce, eş başkanlarımız başta olmak üzere bütün vekillerimizin serbest bırakılması gerekmektedir. Aksi takdirde, yapılacak bu referandumun meşruiyeti daima tartışılacaktır ve aynı zamanda, ülkemizin Avrupa Birliğiyle de olan ilişkilerine büyük bir gölge düşürecek ve bizlere, işte bugün de gördüğümüz gibi, nice zorlukların çıkmasına vesile olacaktır.

Bu temennilerle, Parlamentonun bir kez daha düşünerek, bu anlamda herkesin kendisine düşen görev ve sorumluluğu yerine getirmesini temenni ediyor, Genel Kurulu bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dora.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mustafa Akaydın, Antalya Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Akaydın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve televizyonları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Ben de değerli arkadaşlar, uzun zamandan beri Türkiye gündeminde biraz unutulmuş gibi gözüken ama uluslararası platformlarda da bence çok önemi olan bir konuya değinmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisinin kanısına göre, 20 Temmuz 2016’da bir darbe yapıldı Türkiye’de. Onun öncesindeki darbe teşebbüsü ayrı bir hikâye, onun detaylarına girmeyeceğiz. Ama, bundan birkaç gün önce İslamcı aydınlar bir bildiri yayımladı. Bu bildiride İslamcı aydınlar, yaşadığımız bu kanun hükmünde kararname ve OHAL sürecini, 28 Şubatı bile çok aratır bir süreç olduğu şeklinde itham ettiler.

Değerli arkadaşlar, 15 Temmuz hareketi ve 20 Temmuz darbesi sonucu, bendeki kabaca rakamlara göre, Türkiye Cumhuriyeti'nde 120 bin civarında kamu personelinin işine son verildi. Bunlardan 4.811'i yükseköğretim personeli ve büyük çoğunluğu da akademisyenler; 30 bin öğretmenin de bu kapsamda olduğunu biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, bugün yargımızın üzerinde, adalet sistemimizin üzerinde çok ciddi bir baskı var ve bu insanların büyük çoğunluğunun ben gerçekten FETÖ doğrultusunda bir suç işlemediklerini, büyük çoğunluğunun masum olduklarını ama maalesef şu anda Türkiye'de bir kısmının karınlarını doyuramayacak düzeyde açlıkla karşı karşıya olduklarını biliyorum. Bu 4.811 akademisyenden 1.128'i "barış akademisyeni" olarak isimlendirdiğimiz arkadaşlarımız.

Arkadaşlar, bundan bir ay önce Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine 15 CHP milletvekili arkadaşla beraber bu arkadaşlarımıza destek vermeye gittik ve maalesef dünya basının da gündemine gelen olaylar dayanılır olaylar değildi. Hani Hollanda'da köpeklerine vatandaşlarımızı ısırttırlar ya benzeri olaylar Siyasal Bilgiler Fakültesinin bahçesinde yaşandı ve bizler de portakal gazından nasibimizi aldık ve cübbeleri güvenlik görevlilerinin ayakları altında ezilen akademisyenlerimizle birlikte televizyonlarda yerimizi aldık.

Değerli milletvekilleri, bu 1.128 akademisyen hayatlarında ellerine hiçbir zaman silah almadılar, hayatlarında teröre hiçbir zaman destek olmadılar, bir bildiri yayınladılar. Bu bildirinin içeriğinin eksik olduğuna dair Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bizim de kanaatlerimiz vardı ve bunları çeşitli ortamlarda paylaştık. Bildirinin eksik tarafları vardı ama 18'inci yüzyıl ünlü düşünürü Voltaire'in dediği gibi "Fikirlerinize katılmıyorum ama fikirlerinizi savunma özgürlüğünüz için hayatımı bile verebilirim." lafını sizlere bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Bu arada sizlere şunu da hatırlatmak istiyorum değerli arkadaşlarım: Geçmişte SETA Vakfı ve yandaş medya tarafından, özellikle 2012 ve 2015 yılları arasında PKK'ya çok ciddi övgüler sunuldu ve AKP tarafından da Güneydoğu Anadolu'da, açıkça, teröre karşı gerekli önlemler alınmayarak, hendeklere göz yumularak destek olundu. Hâl böyleyken, buradaki AKP'nin teröre destek davranışı karşısında hiçbir eylem yapılmazken sadece bu söylemlerinden dolayı, hayatta hiç teröre bulaşmamış bu arkadaşlarımızı neden ihraç ediyoruz, neden dünyaya rezil oluyoruz?

Arkadaşlar, biz yandaş medyada bu işi yapan akademisyenlere, PKK'yı öven akademisyenlere de bir şey yapılsın demiyoruz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak hukuktan yanayız, adaletten yanayız ama "Barış İçin Akademisyenler" imzacısı arkadaşlarımızın da bir an önce işbaşı yapmasını diliyoruz. Bu arkadaşların içinde 8'i Akdeniz Üniversitesinde, benim yakından tanıdığım arkadaşlarım ve bunların içinde 2-3'ü sadece emekliliğini hak ediyor. Emekliliğini hak etmeyen arkadaşların büyük bölümü -yani 4.800 kişinin içinde de bunlar tabii ki sayısız miktarda var- çocuklarını besleyemeyecek, açlıkla karşı karşıya kalma durumundalar.

Şimdi, burada AK PARTİ'li arkadaşlarıma seslenmek istiyorum, sizin çok daha iyi anladığınızı bir dilde seslenmek istiyorum: Bu kanun hükmünde kararnamele rezaleti sizi mahkemeyikübrada aklamayacak arkadaşlar yani siz "Biz bu işte sorumlu değiliz, bakanlarımız yaptı, reisimiz yaptı." deseniz de mahkemeyikübrada aklanmayacaksınız. Bunun altını önemle çizmek istiyorum.

Arkadaşlar, küreselleşen dünyada Türkiye yalnız değil, akademisyenler yalnız değil, bilim adamları yalnız değil. Ben bunları bugün tutanaklara geçmesi için söylüyorum ama çok yakın bir gelecekte Cumhuriyet Halk Partisinin akademisyen grubu arkadaşlarımla beraber, bu insanlar işbaşı yapmadıkları takdirde bunu dünyanın çok değişik bilimsel ve eğitimsel platformlarına taşıyacağız, arkadaşlarımızın savunucusu olacağız. O zaman lütfen demeyiniz ki "Türkiye'yi şikâyet ediyorsunuz." Çünkü, biliyorsunuz, geçmiş Cumhurbaşkanı, karısının başörtüsü konusunu AİHM'e taşımıştı ve

Türkiye’yi şikâyet etmişti ve 28 Şubat sürecinde de özellikle Atatürk ilkeleri ve devrimleri şu andaki Cumhurbaşkanımız tarafından sık sık Avrupa Birliği platformlarında şikâyet babında dile getirilmişti. Biz de bu arkadaşlarımız için gerekenleri önümüzdeki günlerde yapacağız.

Bakın, sizlere birkaç isim vermek istiyorum: Öget Öktem Tanör, 82 yaşında, Türkiye’nin ilk nöropsikoloji laboratuvarını kuran akademisyen, arkadaşlar ihraç edildi özel bir üniversitemizden.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Türkiye’nin tek hocası, bir tek, Türkiye’deki tek hoca.

MUSTAFA AKAYDIN (Devamla) – Evet.

Fatih Traş, Çukurova Üniversitesinden, gördüğü sosyal linç sonrasında, tahammül edemedi, genç yaşında intihar etti arkadaşlar.

Murat Sevinç, anayasa hukukçusu.

Pelin Yalçınoglu, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesinde bilimin doğası ve evrim üstünde çok önemli çalışmaları var, Kolombiya ve Ohio State Üniversitesinde önemli çalışmaları var.

İlker Gökhan Şen, Anadolu Üniversitesi anayasa hukuku profesörü veya doktoralı öğretim üyesi, Zürih Üniversitesinden doktoralı.

Bunlar gibi, Emre Tansu Keten.

Cem Kaptanoğlu tıp doktoru.

Benim çok yakın tanıdığım, otuz beş yıldır tanıdığım, Tabipler Birliği eski Başkanı Özdemir Aktan gibi arkadaşlarımız bu akademisyenlerin içinde.

Şimdi, ben şunu sormak istiyorum: Cumhurbaşkanımız çok özgün laflarla bu akademisyenlere “alçak, zalim, vatan haini, ahlaksız” deyimlerini kullanarak açıkça hakaret etti arkadaşlar ve Baskın Oran bu hakaretleri yargıya taşıdı, manevi tazminat talebinde bulundu. Yargı ne karar verdi biliyor musunuz? Beraat kararı verdi, dedi ki: “Bunlar eleştiri ve karşı görüş belirtme sınırları içinde yorumlanabilir.”

Şimdi, AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlarım, elinizi vicdanınıza koyun, sizlere sesleniyorum: Bu ifadelerin yarısı kadar ağırlıktaki bir ifade Sayın Cumhurbaşkanının hakkında kullanılsa onun başına bugün Türk yargısında neler gelir? Hepiniz bugün neler geleceğini pekâlâ biliyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, birkaç cümleyle Hollanda ve Almanya krizine de değinerek sözlerimi bitirmek istiyorum. Arkadaşlar, ben açıkça, Hollanda ve Türkiye’de bu kriz döneminde yaşananları siyasetçilerin halklarıyla dalga geçmesi olarak yorumluyorum ve bunu bir kayıkçı kavgası olarak görüyorum.

Şimdi, AK PARTİ’li arkadaşlara bir kez daha soruyorum: 2008 yılında 298 sayılı Yasa’yı siz çıkarmadınız mı ve bu yasanın içinde özellikle seçimlerde ve referandumlarda yurt dışında ve gümrük kapılarında siyasi propagandanın yapılmasını yasak hâle siz getirmediniz mi? Yüksek Seçim Kurulu referandum aşamasında bununla ilgili bir genelge yayımlamadı mı? Neden şimdi dayatıyorsunuz? Neden Dışişleri Bakanımız illa Hollanda’da propaganda çalışması yapmak için ısrar ediyor? Biz “İncirlik’e giremezsiniz.” dedik Alman milletvekillerine, gelmediler, efendilik ettiler, gelmediler. Bu ısrarın sebebi ne? Neden Almanya ve Hollanda’yı zorluyoruz? Adamlar “Seçimden sonra gelin.” demişler. İşte bugün seçimler oluyor Hollanda’da, yarından itibaren gideyediniz değerli arkadaşlar.

Arkadaşlar, siyasetçilere, özellikle Dışişleri Bakanlarına yakışan bir üslup vardır, diploması üslubu vardır. Siz, Avrupalılara Amerikan argosu olan “bullshit” -çok özür diliyorum- “öktüz dışkısı” diye bir ifade kullanırsanız gazetecilerin önünde veyahut da Türk argosunda pek seilmeyen “laleler” diye ifade kullanırsanız Hollanda Dışişleri Bakanı için veya çok önemli makamdaki bir siyasetçi “Bunlar birbirini ısırmaz.” yani Avrupa ülkelerini köpek kategorisine sokarsa, bunlara “Nazi kafalı” diye hitap edersek

-ki çok ağır bir hakarettir biliyorsunuz- elbette ki bu kişilerle aramızın yakın zamanda düzelmesi beklenmez. Ama, değerli arkadaşlar, şunu söylemek istiyorum: Hollanda, son on yılda Türkiye’de en fazla yatırım yapan, hatta Amerika Birleşik Devletleri’nin 2 katı yatırım yapan, 22 milyar yatırım yapan bir ülke. Bunun faturasını da lütfen Antalya halkına bir kez daha ödetmeyin.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akaydın.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kamil Aydın, Erzurum Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 2’nci madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, siyasetin çok özel ve ideal bir tanımı vardır. Nedir bu? Çok kısa; siyaset, çözüm üretme sanatıdır. Bunun tekniklerini çok detaylı bir şekilde okuyup anlatabiliriz ama özü budur. Dolayısıyla, Türk siyasetini de dikkate aldığımızda birazcık açarak söylememiz gereken şey şudur: Bizler, Türk halkı tarafından, kendilerine sorun edindikleri şeyleri gelip burada ifade etmek, varsa çözüm üretmek maksadıyla seçilen 550 milletvekiliyiz; siyasi görüşlerimiz, ilkelerimiz ne olursa olsun bizi en fazla bir araya getiren ortak payda da budur, çözüm üretme sanatını en iyi şekilde icra etme yeri burasıdır. Bunu nasıl yapacağız? Bunu neye göre yapacağız? Tabii ki o zaman demokrasiye dönüp bir bakacağız, diyeceğiz ki: Demokraside güçler, erkler var. Bunun bir ayağı yasamadır, yasama bir şeyler üretir, yürütme de onu deruhte eder. Yargı da kontrol mekanizması olarak vardır. Peki, neye göre yapacağız? Biz çözüm önerilerimizi neye göre üreteceğiz? Tabii ki gücümüzü, kaynağımızı, yetkimizi kurallar manzumesinden yani Anayasa’dan alacağız. İşte, bu amaçla buradayız. Peki, bu ihtiyaçlar manzumesini nasıl tespit edeceğiz? Bunun da en doğal ifade bulduğu yerden, seçimler öncesi her siyasi partinin seçim beyannamesine koyduğu vaatlerden hareket edeceğiz. Burada bir kontrol mekanizması olarak yapılanlar ve yapılmayanlar noktasında, vadettiklerini hükümet erkinin yapması, muhalefetin de bunu kontrol edip yapılmayanlar noktasında eleştirilerini yine bu çerçeve içerisinde gerçekleştirmesi.

Şimdi, Türkiye’nin yığınla sorunu var. Genel Kurul açılışından bu saate kadar farklı milletvekili arkadaşlarımız bunları dile getirdiler; iç politika bağlamında getirdiler, iç siyaset noktasında getirdiler. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak asıl odaklanmamız gereken ana unsur olarak bunu görüyoruz. Çünkü bu millete birtakım şeyler vadettik ya da Hükümet birtakım şeyler vadetti ve iktidar oldu. Bunun kontrolü, yapılanların yanı sıra yapılmayanları da ortaya çıkarıp bu konudaki düşüncelerimizi ifade etmektir bizim görevimiz.

Biraz önce sevgili Saffet kardeşim çok önemli bir konuya değindi. Evet, “Gazilerimiz yoğunluklu olarak hem davranış noktasında birtakım haksızlıklara maruz kalmakta hem de özlük hakları noktasında hak ettikleri birtakım şeyleri elde edememektedir.” dedi ve talebimizi ifade etti. Şimdi, bunun gibi, toplumun o kadar çok kanayan yarası var ki dolayısıyla, bunlara odaklanıp bunları konuşmamız lazım. İşsizlik rakamları açıklandı, 4 milyon civarında bir işsizlik rakamıyla karşı karşıyayız. Bu, ülke için çok büyük bir sıkıntı, felaket. Bir tarafta, 4/C’li, 4/B’li taşeron işçilerimizin vad edilen kadro sıkıntıları var. Bunları dile getirmemiz lazım, bunları bir an önce gündeme getirmemiz lazım.

Sadece gazi sayılanlar değil, Türk Silahlı Kuvvetlerinde sivil bir personel grubu var, bunlar büyük bir çoğunlukta. Bunların gerçekten, zaman zaman sivil, zaman zaman askerî personel gibi algılandıklarına tanıklık ediyoruz özlük hakları noktasında. Kendi lehlerine olan bir şeyde sivil memur sayılmıyor, aleyhlerine olan bir şeyde çok rahat bir şekilde sayılmaktadırlar. Bunlar uygulamadaki aksaklıklar ve bu konuda bütün siyasi partilerin vaatleri söz konusu.

Bir başka sıkıntımız, eğitimdeki istikrarsız gidiş. Bir an önce eğitimi istikrarlı bir hâle getirmemiz lazım. Bunun için yeni birtakım adımların atılması gerekmektedir.

Diğer, çok önemli bir sıkıntı, hepimizin gündeminde olan, kolluk kuvvetinin, her gittiğimiz ilçede, her ziyaret ettiğimiz mahallede, bir polis memuru var ise inanın, sessizce geliyor yanımıza, bir şeyler söylüyor, birtakım talepleri var; bunların da en önemlisi ek gösterge sıkıntıları, fazla mesai, izinlerle ilgili yaşadıkları sıkıntılar. Şimdi, bu sıkıntılar yumağı içerisindeyiz. Dolayısıyla, bizim asıl odaklanmamız gereken nokta, toplumla yaptığımız seçim öncesi mutabakat gereği, onların sorunlarını burada ifade edip varsa çözüm önerilerimizi ortaya koymaktır.

Şimdi, ben de bugüne kadar gündemde zaman zaman olup ama elimize ulaşan bilgiler noktasında bir mağdur grubun sorunlarını ifade etmek istiyorum yüce Meclise. Engelli kardeşlerimizin gerçekten büyük sıkıntıları var, ziyaret ediyorlar, aynen diğer haksızlığa uğrayan ya da istediklerini, hak ettiklerini alamayan gruplar gibi, senede bir gün onları hatırlıyoruz, çok iyi bir şekilde iltifatlara boğuyoruz ama ertesi gün herkes olduğu yere tekrar dönüyor. Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 15/7/2014 tarihli ve –uzun bir rakam- sayılı yazısında engellilik haklarından faydalanmak üzere talep edilen sağlık kurulu raporlarında –somut bir örnek veriyorum- yüzde 1 dahi engellilik oranı olsa engelli raporları alımında herhangi bir para istenmeyecek devlet hastanelerinde ama uygulamaya baktığımızda, maalesef, bazı hastanelerde yani engelli, zaten mağdur, bu mağduriyetini ifade etmek için rapor başvurusunda bulunduğunda bu, devlet hastanesinde 200 TL –en son rakamlar- üniversite hastanesinde ise 300 TL gibi bir rakama maruz bırakılıyor ödemek üzere. Şimdi, bu basit bir örnek. Allah aşkına, 79 milyonluk Türkiye Cumhuriyeti devletinde neredeyse nüfusun yüzde 12,5’ine tekabül eden bir kitleden bahsediyoruz ve inanıyorum ki her birimizin ailesinde oranı farklı olmak kaydıyla engelli kardeşlerimiz var. Ne olur bunların dileklerini, isteklerini dikkate alıp iyileştirmelerde bulunalım. Nedir bunlar birkaç kalemle ifade etmek gerekirse: İşte bu raporlardan alınan paralarla başlayan süreç. Bunlara istihdam edilen... Bakın, Anayasa’da pozitif ayrımcılık içeren bazı maddeler var engellilerle ilgili ama buna rağmen biz onlara karşı biraz sanki ketum davranıyoruz. Elimizde ne kadar kadro varsa bunları artıralım. Efendim, genel istihdam üzerindeki yüzde 3’lük potansiyeli, yüzde 3’lük hakkı yüzde 5’e çıkaralım. Bunlar onların talepleri. Ve bir hizmetli engelli olarak işine başlayan bir kardeşimiz zamanla eğitimini tamamlıyor, çeşitli kalifikasyonlar elde ediyor, yeni bir liyakat kazanıyor, değişime uğramak istiyor mesleki olarak, pozisyon olarak, bir pozisyon değişikliği istiyor ama bunu da engelleyici birtakım düzenlemeler müsaade etmiyor. Tayin hakları konusunda bana göre -Anayasa’mız bu teminatı verdiği göre- pozitif ayrımcılık yapalım. Onların tayin haklarını normal memurların tayin hakları gibi düşünmeden istekleri doğrultusunda gerçekleştirelim. İnşallah, bu yığınla, ben ancak bir tanesine işaret etmeye çalıştığım toplumun bu kanayan yaralarına çözüm üretme genel işlevine dönme niyetimi ifade ediyorum.

Ben ayrıca -bugün mutlu bir haber duyduk bu kadar içerdeki ve dışardaki hengameler ışığında- aynen Aziz Sancar’ın aldığı ödülle göğsümüzü kabarttığı gibi Mehmet Haberal Hocamızı da İngiltere’de aldığı ödülünden dolayı Türk milleti adına, partim adına ve bir bilim adamı olarak kendi şahsım adına kutluyorum. İnşallah bundan sonraki bilim adamlarımıza da bu büyük bir motivasyon sağlar diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mahmut Toğrul, Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 21 Mart Nevroz Bayramı, Orta Doğu’da birçok halkın kutladığı, Kürtlerin de ulusal bayramı olarak değerlendirdiği bir gündür. Nevroz diriliş, Nevroz baharın gelişi, Nevroz yeniden doğuş anlamına gelir; yeni gündür.

Değerli arkadaşlar, Nevroz kutlamaları geçmişten beri bu ülkede maalesef sıkıntılı süreçler geçirmiştir. Önce hükümetlerin yaklaşımı, Nevroz’un bir bayram olmadığı, kutlanamayacağıydı. Zaman ilerledikçe, mücadele edildikçe “Evet, bayramdır ama Türklerin Orta Asya’da kutladıkları bir bayramdır.” denilip yine kutlamalara izin verilmedi. Ta ki 2013 Nevroz’u yasaklı durumdan kurtulana kadar maalesef Nevroz halk arasında farklı şekillerde kutlanmış ve birçok sıkıntılı günlerin yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Ama, 2013 yılında serbest bırakılmasıyla milyonların katıldığı, bir bayram havasında kutlandığı ve kimsenin burnunun kanamadığı bir bayram olageldi. Yine, çatışmalı sürecin başladığı geçen yıldan bu yana maalesef Nevroz yine yasaklanmaya çalışılıyor ve Nevroz kutlamalarına izin verilmiyor.

Değerli arkadaşlar, 21 Mart bu yıl salı gününe denk geliyor. İnsanların özellikle çalışma yaşamından kendileri alıkonmaması için hafta sonu yapılan başvurulara, cumartesi, pazar günü yapılmak istenen Nevroz Bayramı kutlamalarına maalesef hiçbir yerde izin verilmemekte. Bu, gerçekten yurttaşlarının önemli bir kısmının bayram olarak gördüğü bir günün kutlanmasının engellenmeye çalışılması nasıl bir garabettir, nasıl bir demokratik anlayıştır? Ne zaman Nevroz yasaklanmışsa maalesef istenmeyen şeyler olmuştur. Ne zaman Nevroz serbest olmuşsa bayram havasında güle oynaya kutlanan bir gün olmuştur.

Şimdi Nevroz’u kutlamayı bir yana bırakın, Urfa’da, Ağrı’da Kürtçe ve Türkçe olarak “Nevroz kutlu olsun.” Nevroz (...) (x)” afişlerine dahi tahammül edilemiyor. Urfa’da Nevroz afişleri söküldü, Ağrı’da yine aynı şekilde. Nevroz’a dair bastırdığımız bilgilendirme notlarının dağıtılmasına izin verilmiyor. Hâlbuki 2013 yılı Nevroz’u, Sayın Öcalan’ın Nevroz açıklamasıyla bu ülkede yepyeni bir barışın, yepyeni bir yaşamın, birlikte yaşamın başladığı tarihte bir manifestodur. Şimdi kalkıp tekrar Nevroz’u yasaklayıp eski günlere dönülmesi asla kabul edilebilir değildir. Nevroz’un 21 Martta bile kutlanmasına bazı valilikler izin vermemekte ve kararın merkezî olduğu ifade edilmektedir. Biz bunları doğru bulmuyoruz.

Sadece Nevroz değil değerli arkadaşlar, AKP muhalif olarak gördüğü herkese karşı bir saldırı politikası başlatmış durumdadır. Bugün, Diyarbakır’da İHD Genel Başkan Yardımcısı ve Diyarbakır Şube Başkanı Sayın Raci Bilici’nin de aralarında bulunduğu, KESK yöneticilerinin, iş çevrelerinin aralarında olduğu, sendika temsilcilerinin aralarında olduğu kişilere yönelik bir tutuklama furysı başlatılmış durumdadır. AKP, her noktada muhalifi gördüğü herkese karşı alanı daraltan bir referandum sürecini yürütmeye çalışıyor. Bakın, Haziran Hareketi Üsküdar Meclisinin düzenlemek istediği ve Gazeteci Yazar Merdan Yanardağ ve hukukçu Barkın Asal’ın konuşmacı olarak katılacağı “Memleket için hayır” paneline izin verilmiyor. Panelin yapılmak istendiği dernek kapatılmakla tehdit ediliyor. “Hayır” çalışmasının bırakın açık alanları neredeyse kapalı alanlarda yapılmasının mümkün olmadığı dönemleri yaşıyoruz. Referandum sanki tek seçenecliymiş gibi “evet” demek serbest ama “hayır”

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

demek “imkânsız” demektir. “Hayır” demek aynı zamanda terörize edilmek isteniliyor ve “hayır” diyenler teröristlerle iş birliğindeymiş gibi gösterilerek yarın yüzde 50’nin üzerinde çıkacak “hayır” oranı bu ülkede yüzde 50’nin terörist olduğu anlamına mı gelecektir? Bunu nasıl açıklayacaksınız? Geleceği nasıl bu kadar karartabilirsiniz?

Yine “hayır” süreci, referandum süreci HDP’nin tamamen tasfiye edilmeye çalışıldığı veya etkisiz kılınmaya çalışıldığı bir sürece dönüşmüş durumdadır. Eş genel başkanlarımızın posterlerinin il, ilçe binalarımıza asılmasına bile tahammül gösterilememektedir. Benim vekil olduğum Gaziantep’te ilçe binamıza asılan eş genel başkanlarımızın posterleri polis zoruyla indiriliyor değerli arkadaşlar. Bu ülkenin üçüncü partisinin eş genel başkanları sanki bir terör örgütünün başkanıymış gibi gösterilemez. Buna HDP’liler asla müsaade etmeyecekler, etmeyeceğiz, eş genel başkanlarımız bizim temsilcilerimizdir ve HDP ve HDP’nin dostları bu kararı vermiştir. Hiç kimse eş genel başkanlarımızın kim olacağına karar veremez. Onların Sayın Eş Genel Başkanımız Figen Yüksekdağ’ın hukuksuz bir şekilde vekilliğini düşürmeleri, yine hukuksuz bir şekilde parti üyeliğinin ve eş genel başkanlığının düşürülmesini biz HDP’liler olarak asla kabul etmediğimizi her platformda dile getireceğiz. Bu kararı HDP’liler verir.

Yine, grup başkan vekillerimizin, milletvekillerimizin bugün rehin tutulması aslında gidilmek istenen referandumda yol taşlarının kendilerince temizliği olarak görülmeye çalışılıyor. Bugün bir ülkede o ülkenin üçüncü büyük siyasal partisinin milletvekilleri, eş başkanları eğer cezaevinde tutuluyorsa orada demokrasiden, demokratik ortamdan asla bahsedilemez, olsa olsa bu, sıklıkla ifade ettikleri ancak faşist rejimlerde söz konusu olabilir. AKP Hükûmeti bugün referandum sürecinde binleri aşan, on binleri aşan il, ilçe çalışanlarımızın hatta HDP’ye oy verme ihtimali olanların gözaltına alındığı, tutuklandığı, yargılandığı ve yargı zapturaptıyla gözetim altına almak istediği, hareket edemez duruma getirmek istediği bir süreci yaşıyor. Sadece Gaziantep’te 7 Hazirandan bu yana 900 kadar çalışanımızın, mahalle temsilcimizin, mahalle çalışanımızın, il eş başkanlarımızın dâhil olduğu 900 kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınıyor, hiçbir hazırlık yok, gözaltındayken sadece sosyal medya hesapları üzerinde suçlamalar geliştirilmeye çalışılıyor. Bugün il eş başkanlarımız “Sosyal medya hesaplarında neden bu haber ajanslarını takip ettiniz, neden sosyal medyada bunu paylaştınız?” diye suçlanıyor ve tutuklu bulunuyor. Bu durumu asla kabul etmiyoruz. Ve ne yaparsanız yapın 16 Nisan “hayır”ın zaferiyle sonuçlanacaktır. Bunu hep beraber yaşayarak göreceğiz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Sayın Muş, mikrofonunuzu açıyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın’ın 354 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 1’inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, az önce CHP Grubundan Mustafa Akaydın bir konuşma yaptı. Konuşmasının bir kısmında şöyle bir ifade kullanıyor: “Değerli arkadaşlar, 15 Temmuz hareketi ve 20 Temmuz darbesi sonucu Türkiye Cumhuriyeti’nde -bendeki kabaca rakamlara göre- 120 bin civarında kamu personelinin işine son verildi.” Şimdi ben şunu sormak istiyorum: 15 Temmuz darbe girişimini bir “hareket” olarak mı görmekte, bu bir dil sürçmesi midir, bununla alakalı bir düzeltme ihtiyacı duyuyorlar mı? Burada Cumhuriyet Halk Partisinden milletvekilleri de vardı, Meclisin üzerine

bomba yağdırılıyorken beraberdik burada. Bunun apaçık bir darbe teşebbüsü olduğu bellidir. Fakat 15 Temmuz “hareket” olarak görüp 20 Temmuz “darbe” olarak nitelendirmek... 20 Temmuz tarihi olağanüstü hâlin ilan edildiği tarihtir. Bunu “darbe” olarak niteleyip öncesini “hareket” olarak görmek dil sürçmesi mi; değilse, o zaman Cumhuriyet Halk Partisi bu konuda bir açıklama yapacak mı? Yapmayacaksa kanaatlerimi belirteceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Muş.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 354) (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Uğur Bayraktutan, Artvin Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sanıyorum Grup Başkan Vekilinin sorusuna gerekli milletvekili gerekli yanıtı verecektir.

Ama ben o akşam, 15 Temmuz akşamı -önceki gün yaptığım konuşmada da belirtmiştim- bombaları yiyorken şu arka tarafta otuyordum Sayın Grup Başkan Vekili. 15 Temmuz'u hiç tartışmaya gerek yok, açıkça bir darbedir, bir darbe girişimidir; bunu ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce, bir saat kadar önce Sayın Başbakan Artvin'i onurlandırdı, Artvin'de miting yaptı. Kendisine bütün Artvinliler adına hoş geldin diyorum. Ama uzun yıllardır Artvin'de siyaset yapıyorum, ilk olarak bir şeye şahit olduk: Sayın Başbakan Artvin'de meydanı dolduramadı. Fotoğrafları size getirir gösteririm. İlk olarak böyle bir olayla karşı karşıya kalıyoruz. Demek ki Artvin'le alakalı bir hayırlı sonuç çıkacak. Daha önceki konuşmamda söylemiştim “Topraklarımız bayırdır, Artvin'in kararı ‘hayır’dır.” Hep beraber bundan sonra da göreceğiz değerli arkadaşlarım.

Bakın, şimdi şöyle bir tablo var; sizinle bazı şeyleri paylaşmak istiyorum. Bakın, Gençlik Spor İl Müdürlüğünün bir yazısı var. Değerli milletvekilleri, 30 Mart 2014 seçimlerinden önce Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Artvin'e geliyor, biz o tarihte milletvekiliyiz. İl Başkanımız Gençlik Spor İl Müdürlüğüne bir yazı yazıyor. Artvin'de her yere helikopterin inmesi mümkün değil. Helikopterin inebileceği birkaç tane düz alan var, bunlardan bir tanesi de spor sahası, futbol sahası. Sayın il müdürü bize cevap veriyor, diyor ki: “Efendim, bu alana helikopterin inmesi... Şehir stadı sentetik çim yüzeyli olup helikopterin inişi sırasında halının üzerine serili granül ve kuvars kumunun fırlaması nedeniyle saha zeminine zarar verileceği için üzerindeki sentetik çim yüzeyli statlara helikopterin inişi mümkün değildir.” Bakın, orijinal yazı burada.

Şimdi, bugün merak ettim Sayın Başbakan acaba nereye inecek diye. Sayın Bakan eğer dinlerse, not alırsa ilginç bir örnektir onun için. Bir de baktık ki Sayın Başbakan oraya inmiş, Sayın Başbakanın helikopteri. Hatta 1 tane inmemiş, 5 tane birden inmiş.

Şimdi, iki ihtimal var: Sayın Başbakanın helikopteri o kumlara eğer zarar vermemişse ya galoş takmışlardır... İhtimallerden bir tanesi bu, muhtemelen galoş takmışlardır o helikoptere. İkincisi de, bizim Genel Başkanımız daha küçük, “pırpır” diye tabir edilen bir helikopterle indi. Bizimki zarar verirdi; neden? O zaman Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün koltuğunda oturuyordu Kemal Kılıçdaroğlu, ağırdı; demek ki zarar verirdi. Öyle bir tercih yapılması gerekiyor değerli arkadaşlarım.

Bakın, şöyle bir durum var: Biraz önce Sayın Başbakan yaptığı konuşmada ilginç bir örnek verdi. Artvin'e bir müjde verdi; dedi ki: "Ey Artvinliler -aynen böyle- Artvin'e Cankurtaran Tüneli'ni yaptık. 5.500 metre uzunluğunda 2 tane tüp var; 1 tüpten geliyorsun, 1 tüpten gidiyorsun. Oradan bir giriyorsun, Borçka tarafından, öbür taraftan çıkıyorsun."

Şimdi Artvinli hemşehrilerim beni aradılar. Ben de televizyon başında izledim ve "Acaba biz başka bir Artvin'de mi yaşıyoruz?" dedim. Bu Cankurtaran Tüneli filan açılmış değil değerli arkadaşlarım, Sayın Başbakanı yine yanılttınız.

Bakın, 29 Ekim 2010 tarihindeki temel atma töreninde ben Borçka'da İl Başkanındım. Sayın Başbakan konuşma yapıyor -bundan önceki konuşmalarında da söyledim- müteahhidi çağırdı, "Gel buraya, bir gel." dedi. Bir koyun pazarlığı yaptılar müteahhitle. "Gel, seninle bir pazarlık yapacağız." dedi. İkisinin ismi de var. "Kaç ayda bitireceksin?" dedi. Şartnameye göre dediler ki: "Otuz ay." "Olmaz." dedi; Binali Yıldırım diyor, Sayın Başbakan, o zaman Ulaştırma Bakanı idi. Dört ay daha indirdiler, yirmi altı ayın pazarlığını yaptılar değerli milletvekilleri. Bugün hiç o konulara girmedi. Aradan yetmiş beş ay geçti, ortada tünel münel yok, hiçbir şey yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Niye, niye?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Niye? Şimdi, Başbakanı birisi yanıltıyor, kandırıyor demiyorum saygımdan dolayı; birisi Başbakana yanlış bilgi vermiş. Bakın, o tarihten bugüne kadar kırk ay fazladan geçti, şu anda tünel diye bir olay yok. Şimdi, bugün de Artvin Meydanı'na indikleri zaman Sayın Başbakana şöyle söylemişler, demişler ki: "Cankurtaran Tüneli açıldı; herkes gidiyor geliyor."

Değerli arkadaşlarım, tünelle alakalı, bakın, Sayın Ulaştırma Bakanına bir soru sordum, cevabını daha yeni aldım, 24 Şubat 2017 tarihli cevap burada. Son kısmında diyor ki: "İkmal inşaatıyla alakalı Kamu İhale Kurumundaki itiraz sonuçlanırsa, koşullar iyi olursa -daha doğrusu şöyle söyleyeyim, zeytin ağaçları yaprak döker, kış aylarında da incir ağaçları meyve verirse- bu tünel 2017'de açılacak."

Ben buradan açıkça bütün Artvin'e ifade ediyorum: Sayın Başbakana birisi yanlış bilgi vermiş. Anladığım kadarıyla, Artvin'den Hopa'ya kara yoluyla gidiyor. Ben kendisine öneriyorum, Cankurtaran Tüneli'nden bir geçsin bakalım nasıl geçiyor.

İki tane problem var: Bu yazılan cevaba göre Cankurtaran Tüneli'nin yüzde 65'i yapılmamış. Bakın, bunun altında Bakanın imzası var.

Şimdi, Sayın Başbakanın o tünelden geçebilmesi için, Borçka tarafında 20 metrelik bir boşluk var, dereye düşmesi lazım. Eğer olur da dereden karşı tarafa doğru geçerse, Hopa tarafına doğru geçtiği zaman da viyadüğe ulaşması için 50 metrelik bir boşluktan atlaması lazım, yani daha doğrusu paraşütle geçmesi lazım değerli arkadaşlarım. O nedenle, Artvin Meydanı'nda söz konusu tünelle alakalı olarak ihale şartnamesinde kendisi nasıl aldatıldıysa bugün de kendisine bürokratlar tarafından verilmiş yanlış bilgi var. Onu aldatan bürokratları Artvin'in Milletvekili olarak şiddetle kınıyorum, lanetliyorum! Bir Başbakana nasıl böyle bir şey yapabilirsiniz? (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bir ülke başbakanını düşünün, kara yolları müteahhidi kandırmış ülkenin başbakanını değerli arkadaşlarım. Kara yolları müteahhidi demiş ki: "Tamam, ben sana yirmi altı ayda teslim edeceğim." Ortada ne tünel var ne Cankurtaran var ne bir şey var. Bugün de Değerli Başbakanımız Artvin halkına yanlış bilgi verdi değerli arkadaşlarım.

Türk Telekom müdürüne de buradan, Türkiye'nin Parlamentosundan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygılarımı gönderiyorum. Artvin'in meydanında Türk Telekomun binası var değerli arkadaşlarım. Biliyorsunuz, Türk Telekom özelleştirildi, sizin eski bakanlarınız, milletvekilleriniz onun yönetim kurulunda yer alıyorlar. Daha önceki mitinglerde sizler asıyordunuz, Cumhuriyet

Halk Partisinin adaylarının fotoğraflarını, kendi propaganda afişlerimizi “Bizler de asalım.” diye Türk Telekomu başvuruda bulunduk, Türk Telekomun değerli müdürü ve yöneticileri “Hayır, buraya herhangi bir şekilde siyasi afiş asamazsınız.” dediler. Bunun üzerine gittim müdürü aradım “Yapma etme, çifte standart olmaz. Bakın, bu da bu ülkenin bir değeri, bu da bu ülkenin partisi.” dedim. Değerli müdürümüz bunu kabul etmedi. Şimdi, bugün baktık ki Artvin meydanında “evet” pankartlarını yukarıdan aşağıya doğru Başbakanın fotoğraflarıyla beraber asmışlar.

Şimdi ben buradan hem Türk Telekomun Türkiye’deki yetkililerine hem Artvin’deki müdürüne sesleniyorum. İnşallah, on-on beş gün sonra o meydana “hayır”la alakalı on binlerin yığıldığı büyük bir miting yapacağız. Göreceğiz, o zaman o binaya ben bizzat dilekçeyle başvuracağım müdür bey. Sen o binaya “hayır” pankartları astırmadığın zaman -ben yaptım, aboneliğimi sona erdirdim- Artvin’de Cumhuriyet Halk Partililer, sosyal demokratlar, yurtseverler sana bunun bir bedelini ödecekler müdürüm. Onu hep beraber göreceğiz değerli arkadaşlarım.

Valiye de söyleyeceğim bir söz var. Bütün bunlardan sonra sayın valimizi anmadan geçmek ona karşı, devletin valisine karşı saygısızlık olur değerli arkadaşlarım. Bakın, hani Hollanda’ya kızıyoruz ya “Miting yaptırmıyorlar, afiş astırmıyorlar, pankart astırmıyorlar, toplantı gösteri yürüyüşleri yasak, oturma eylemi yasak.” diye, Artvin’de afiş bile yasak değerli arkadaşlarım, Artvin’de afiş bile yasak. Bakın, Artvin’de herhangi bir şekilde afiş asamıyoruz. Cerattepe değil, “c” deseniz hemen yakalıyor polis, kolluk hemen yakalıyor. Bugün Artvin’de öyle bir hâl ilan etmişler ki sanki terör bölgesinde, bir terör tehdidi var. Kemal Kılıçdaroğlu’na bu suikast girişimi yapılyorken bu güvenlik görevlileri neredeydi değerli arkadaşlarım? Bugün 2 bin tane polisi Artvin’e yığmışsınız. Esnaf dükkânına giremiyor, iş yerlerine giremiyor, sıkıyönetim koşulları uygulanıyor, olağanüstü hâl koşulları uygulanıyor. Ağustos ayında ben genel başkanım Şaşıat’tan Ardanuç’a giderken saldırıya uğradık, neredeydi bu güvenlik görevlileri değerli arkadaşlarım? Kimden korkuyorsunuz, kimden çekiniyorsunuz? 2 bin tane polisle Artvin’de Başbakanı kimden koruyorsunuz? Biz Artvinliler o Başbakanı koruruz, tereddüt etmeyin, o Başbakanı da koruruz değerli arkadaşlarım.

Şimdi vali ne yapmış? Kalkmış “Artvin’de afiş bile yasak.” diyor, gösteriyi mösteriyi, her türlü şeyleri yasaklıyor. Biz ne yapıyoruz? Bugün Sayın Başbakan Artvin’de miting yapıyor. Yapsın tabii ki, hiçbir problem yok benim açımdan. Hani miting yasaktı Artvin’de? Hani gösteri yasaktı? Başbakana o zaman bu mitingi niye yaptırıyorsunuz? Bu yasak burada niye duruyor Sayın Vali? Bunu al, çerçevelettir, kendi arkana as bunu. Şurada açıkça ifade ediyorum: Ayın 18’inden, 19’undan sonra rutin olarak aylık periyotlar hâlinde, birer ay, birer ay, birer ay Artvin’de gösteri ve toplantı yürüyüşlerini yasaklıyorlar. Artvin’in milletvekili olarak buradan açıkça ifade ediyorum: Bundan sonra yapacağın yasağı tanımıyoruz sayın vali. Senin yasağını tanımıyoruz. Ben hukukçuyum. (CHP sıralarından alkışlar) Bak, senin yasağın burada. Bu yasağı tanımıyoruz değerli vali. Yani sen sırf Cerattepe’den korkuyorsun diye, Cerattepe’de eylem yapılmasın diye... Aslında Mehmet Cengiz’e sesleniyorum, Artvin’de vali yok. Bak, yasak burada. Bu yasağı yırtıyorum, atıyorum bir tarafa doğru. Bu yasağı tanımıyoruz. Bundan sonra biz de yasak masak tanımıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Cerattepe’de beynimizle mücadele ediliyor. Bugün Sayın Başbakan her şeyden söz etti, her şeyden söz etti, bir Cerattepe’yi ağzına almadı. Niye? Cerattepe tabu. Niye? Cerattepe’ye girerse arı kovanına çomak sokar, Artvinlileri rahatsız eder diye.

Buradan açık açık ifade ediyorum değerli arkadaşlarım, bir kere daha üstüne basarak söylüyorum: Yasakları tanımıyoruz, miting yasağını tanımıyoruz, toplantı gösteri yürüyüşü yasağını tanımıyoruz. Önümüzdeki dönemde Artvin’le alakalı bütün tasarruflarda bundan sonra Artvin halkı kendi karar verecektir, açıkça ifade ediyorum. O nedenle önümüzdeki süreç çok önemli bir süreç. Artvin Türkiye’nin

en güvenli ili, en huzurlu ili. Güven açısından 2'nci sıraya konulmayacak bir ili bu hâle getirenler, Artvin'i bu sıkıntıya sokanlar utansın diyorum. Bu vebali yaşadıkları müddetçe, ömürleri boyunca boyunlarında bir yafta olarak taşıyacaklardır diyorum.

O anlamda yüce Parlamentodan, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Parlamentosundan Artvin'in yüce insanlarını saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. 96'ncı kurtuluş yıl dönümümüzü tekrar kutluyorum. Parlamentodan iyi ki Artvin var, Artvin'de kalın ve Artvince kalın diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, sağ olun, var olun. (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bayraktutan.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ömer Fethi Gürer, Niğde Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; referandum süreci başlamasıyla Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız peşi sıra açıklamalar yapıyor, televizyonlarda reklamlar dönüyor, afişlerde duyurular yapılıyor. İlginç, emekliye promosyonla ilgili beş yıl boyunca süren mücadele sonunda emekli, bankalardan hak ettiğini aldı, Sayın Çalışma Bakanımız bu büyük bir başarıymış gibi, emeği geçenlere de teşekkür ederek afişler yaptırdı, televizyonlarda ilanlar verdi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O ilanlar yerine emekliye promosyon verseydiniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Oysa emekliye verilen bu para, İstanbul'da deniz kenarında bir restoranda 4 kişinin yemek yiyeceği bir para. Emeklinin geçim sıkıntısına çözüm getirilmedi. Emeklilik için yaşa takılan çok sayıda kişi var, sürekli de arıyorlar. Sayın Bakana bir çağrıda bulunuyorum: Bu emeklilikte yaşa takılanlara haklarını vermeyeceğini söyleyerek bir afiş yaptırın ve ayrıca televizyonlara ilan versin ki umutları bitsin.

Bunun yanında emekliliğe hak kazananların ötesinde emeklilikte 2000 öncesi intibakla ilgili çıkarılan bir yasa var. Bu yasanın 2000 yılından sonrakilere de uygulanacağı yönünde bir umut aşılandı. Bakana bu konuyu sorduğumda kesinlikle böyle bir çalışmanın olmadığını belirtiyor. Sayın Bakanın bu konuda da afiş ve televizyon tanıtımlarıyla 2000'den sonrakilerin intibak yasasıyla ilgili bir düzenleme yapılmayacağını duyurmasını bekliyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Reklamlar için kaç para harcamışlar?

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Keza “Emeklilerden ilaç katkı payı alınmasın.” diye geçtiğimiz dönemlerde de dile getirdik. Bununla ilgili de Sayın Bakana yazılı başvuruda bulunduğumda emeklilerden ilaç katkı payının alınmaya devam edeceğini belirtiyor. Bunun da Bakan tarafından televizyonlardan duyurulmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Ama Sayın Bakan bunların yanında televizyonda bir proje açıkladı, Büyükanne Projesi. Günlere televizyonlarda anlattı. Ben önce bunun bir Hükûmet projesi olduğunu düşündüm. Mecliste kendisine yönelttiğim soruda Sayın Bakan, bunun bir Hükûmet projesi olmadığını, doğumdan sonra kadınlarımız için yarı zamanlı çalışma hakkıyla ilgili yönetmelik yapılırken sabah mı gelsin, öğleden sonra mı gelsin; bir gün gelip bir gün gelmesin

mi düşüncesiyle değerlendirme yapılırken sanayi odaları, ticaret odaları ve işverenlerle yapılan görüşmelerde böyle bir formül geliştirildiğini belirtti. 65 bin kişi bu anlamda başvuruda bulunmuş. Uygulamadan yararlanabilecek kişi sayısı da 6 bin. Böyle olunca doğal olarak büyükannelerde bir beklenti vardı, çalışanın evdeki çocuğuna baktığı zaman bir ücret alabileceğini düşünüyordu. Oysa, bu, çıkarılmış bir yasadaki oluşan yönetmelikle ilgili düzenlemede ortaya çıkan bir çözüm yöntemi.

Ülkemizde işsizliğin zirve yaptığını herkes kabul ediyor. Son günlerde yine televizyonlarda ve reklam panolarında bir duyuru var, “Türkiye’de tarih yeniden yazılıyor. Daha çok çalışalım, daha çok üretelim diye tarihin en büyük istihdam seferberliği başladı. İşte fırsat, devletten istihdama görülmedik destek. Yeni işe girenlerin tüm vergi ve primlerini devlet ödüyor. Hedef 2 milyon yeni iş, 2 milyon yeni çalışan.” diyor. Şimdi, bakıyorum ülkemizde yeni fabrikalar mı açıldı? Bu insanlar nereye işe alınacaklar? Bu konuda uygulamada akla ilk gelen İŞKUR. İŞKUR geçici olarak işçi alıyor, her seçimde işçileri alıyor, seçim bitiyor, işçilerimizi çıkarıyor. Şimdi, işletmeler de alacak, özel sektördeki yöneticiler de herhâlde Cumhurbaşkanının çağrısını dinleyerek alacaklar, bilahare referandumdan sonraki sonuca göre de bu çalışanlar yine işsiz kalacak.

Burada bir yanıltma daha var. Bu primler hazineye değil, İşsizlik Fonu’ndan yani işçilerin ödediği primlerden -işsiz kaldıklarında verecekleri fondan- kalkıp devlet böyle bir destek geliştiriyor ve “vergi ve primleri devletten” dediği, özünde İşsizlik Fonu’ndaki paranın kullanılmasından ibaret.

Çalışanlar “Bir gün sonra iş yerim kapanabilir mi?” kaygısıyla çalıştığı gibi, iş veren de iş yerlerinin kapısını nasıl açık tutacağını düşünüyor.

Ama, çok ilginç bir şey -sabahleyin televizyonlarda izlemiştinizdir- Cumhurbaşkanımız sağlık çalışanlarına sarayda yaptığı konuşmada ilginç bir değerlendirmede bulundu: “2014 yılında size söz vermiştik, ‘Beş yıl çalışana yıpranma tazminatı vereceğiz.’ diye. Bunu çıkaracağız ama Meclis iki gün sonra tatile giriyor. 16 Nisanda süratle bu konuyu gündeme alacağız.” 2014, 2015, 2016, 2017 ve Meclisin kapanmasına iki gün kala da sarayda sağlık çalışanlarına bunu söylediği zaman ne yazık ki oradaki çalışan arkadaşlarımız da alkışlarla karşılıyor. Sanırım referandum öncesi emekçiler akla geliyor ama Adalet ve Kalkınma Partisinin uygulamalarında seçimlerden önce emekçiler için verilen sözler seçimlerden sonra unutuluyor.

Sayın Başbakan taşeronlar için üç ayda kadro vereceğini söylediğinden bu yana tam bir yıl geçti, hâlâ taşeronlar kadro bekliyor. 4/C’lilerin ve 4/B’lilerin sorunlarında eşit işe eşit hakların verilmesi gerçekleşmediği gibi, toplu sözleşmeyle kazandıkları hakları dâhil verilmedi. Atanamayan öğretmenler, atanamayan sağlıkçılar, atanamayan mühendisler; İçişleri Bakanlığında, Adalet Bakanlığında infaz koruma memurları ki özlük haklarında iyileştirme bekleyenler var.

Kamuda çok yerde mağdur olanların yanında, şeker fabrikaları özelleştirme kapsamına alındığından beri kadrolu işçi çalıştırmayıp mevsimlik işçi çalıştırıyor, buralarda da ciddi anlamda mağduriyet var. Öyle ki asıl işi yapanın yerine yaptığı için bir iş kazası olabilme ihtimali var. Ayrıca, şeker fabrikalarının teknolojisi de yenilenmezse oralarda da sıkıntılar oluşacak. Bu anlamda, Niğde’de Karayolları işçileri ile yine Niğde Bor’daki şeker fabrikasında çalışan mevsimlik işçi kardeşlerim de yıllardır kendilerine kadro verilmesiyle ilgili beklenti içindeler.

Kamu kuruluşlarıyla ilgili Sayıştay raporlarını okuyorum. KİT Komisyonuna gelen bu raporların çoğunda alt yüklenicinin işini yapan işçilere hakkını vermeyince KİT kendisi ödemek zorunda kalıyor -burada da hem mahkemeler hem de hakkını alamayanların yaşadığı ciddi mağduriyetler var- alt yüklenici bunu ödemeyince doğal olarak tüm yük devlete kalıyor.

Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde çalışma yaşamı daha kuralsız, güvencesiz, esnek hâle getirildi. 2016 yılında özel istihdam bürolarıyla kiralık işçi dönemi başlatıldı, ayrıca bireysel emeklilik uygulamasıyla da emekçilerin lehine olmayan düzenlemeler devam etti. Sendikalaşmanın en düşük olduğu döneme erdik. 11 milyon üzerinde çalışanın olduğu ülkemizde, ne yazık ki, 700 bin grevli, toplu sözleşmeli hak sahibi sendikalı işçimiz var. Tarımda başta olmak üzere kadın ve çocuk işçiler ile kayıt dışı çalışmalarda yaşanan mağduriyetler de giderek artıyor.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı son günlerde kıdem tazminatıyla ilgili de konuşmaya başladı, bu bağlamda da referandum sonrası bir düzenleme yapılacağını ifade ediyor. İşçilerin 1971 yılında uygulamaya konup bugüne kadar devam edegelen emeklilik dönemindeki güvencelerinin de bu süreçte ortadan kaldırılması yönünde bir çalışma olduğu kaygısı giderek ağırlık kazanıyor.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki günlerde, 16 Nisanda oylayacağımız Anayasa referandumu öncesi dünyadaki örneklerinde görüldüğü gibi tek adamlı yönetimlerde emekçilerin hakları gasbedilmiş, alması gerekenleri alamadıkları gibi mevcuttaki hakları da yok edilmiştir. Bu nedenle, emekçilerin referandum sürecinde diğer örnekleri de değerlendirerek oylarını “hayır”da buluşturmaları onların hayrınadır. Bugüne kadarki örneklerde görüldüğü gibi, çalışma yaşamı içinde haklarını alamayan, mağdur olan, sorunlar yaşayan, işsiz kalan, iş arayan, sıkıntılarla yoğrulan ve boğuşanların 16 Nisanda “hayır” demesi bu yönetime, kendi haklarının gasbedilmesine “Dur.” demenin de yolunu açacaktır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gürer.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz sırası sizde ama yerinizden söz istiyorsunuz herhâlde Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – 60’ıncı maddeye göre bir dakika süreyle mikrofonunuzu açıyorum, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız’ın bazı ifadeleri nedeniyle özür dilemesi taleplerinin yerine getirilmemesine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün yaklaşık iki-iki buçuk saat önce Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız talihsiz bir konuşma yaparak, özellikle Suruç katliamını dile getirerek, “Olay günü HDP yetkililerinin patlamanın olduğu anda orada olmaması manidardır.” sözünü kullanarak ve bunu daha da büyütürken -arkasını okumayacağım- bir konuşma yaptı ve bununla ilgili özür dilemesini kendisinden talep ettik, sizden de aynı şekilde talep ettik. Ama, görüyoruz ki bu ülkede onlarca patlama oldu, onlarca katliamda vatandaşlarımız hayatını kaybetti; bunların sorumluluğu alınmadığı gibi, hiçbir yetkili istifa etmediği gibi, aynı şekilde söylenen bu sözden de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, mikrofonunuzu açıyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – ...herhâlde hiçbir sorumluluk alınmayacak, öyle görünüyor. Anlaşılan odur ki orada ölen ve neredeyse hepsi HDP’li olan arkadaşlarımız yetmemiş; vekillerimizin, eş başkanlarımızın tutuklu olması, bu Meclisin dokunulmazlıkları kaldırarak bunu sağlaması yetmemiş, aynı zamanda da ölmeleri istenmiş demek ki. Ben gerçekten artık söyleyecek başka söz bulamıyorum ve bu ayıp da bu Meclise yeter diyorum bir özür krizini dahi çözemediği için.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 354) (Devam)

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Filiz Kerestecioğlu, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkede ne zaman siyasiler birbirine öfkeyle, nefretle yaklaşırsalar, bu nefreti de siyasi rant olarak kullansalar en büyük şiddete siyaset sahnesinden dışlananlar maruz kalıyor. Üstelik artık halkın hakiki sorunlarını kimse konuşmaya yanaşmıyor, kadınların yani iktidarın sahibi olmayanların dertleri ise unutuluyor.

Yıllardır kurucularından olduğum Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfının gündeme getirdiği bir konu var: Şiddete uğramış, sığınakta kalan veya haklarında gizlilik kararı devam eden kadınların oy kullanamadıklarını ifade ediyorlar. Referandumla birlikte tekrar aynı konu gündeme geldi. Mor Çatı, Yüksek Seçim Kuruluna başvurdu, kadınların durumunu izah etti ama ancak gündeme getirdikleri soruna bir çare bulamadılar. Sığınakta kalan kadınların seçmen kaydı yapılmıyor, haklarında adreslerinin gizlenmesine yönelik tedbir kararları bulunan kadınlar şiddet uygulayanın bulunduğu ilçede yani eski evlerinin bulunduğu ilçede seçmen kaydı olması nedeniyle şiddetin failiyle karşılaşmamak için oy kullanmaya gidemiyorlar. Kadınlar ikametlerini yeni yani gizlenen adreslere almak isteseler bu sefer de şiddet uygulayan erkeklerin kolayca adreslerini bulmalarından endişe ediyorlar. Neden? Çünkü Yüksek Seçim Kurulu seçmen sorgulama sayfasına kimin nüfus cüzdanı bilgilerini yazsanız hangi ilçede oy kullanacağını görüyorsunuz. Küçük il ve ilçelerde birinin ikametinin bulunduğu ilçeyi bilmek demek o kişinin evini de bilmek demek neredeyse. Güya haklarında adreslerinin gizlenmesine yönelik tedbir kararı var ama dileyen adresin hangi ilçede olduğunu görebiliyor bu kayıtla. Kadınlar da mecburen oy kullanmak için başvuruda bulunmuyorlar. Bakın, sahada çalışan arkadaşlarımız birçok kadının bu şikâyetle bulunduğunu söylüyor. Yüksek Seçim Kuruluyla iş birliği yapmak ve bu durumdaki kadınların bilgilerini seçmen sorgulama sayfasında gizli tutmak aslında hiç de zor olmayan bir şey. Evet, elbette zor değil ama önemsenmiyor. Hâlen yurttaşlığın ne kadar önemli bir hak olduğu anlaşılamamış durumda. Yurttaşın devletle ilişkisinde işler yolunda gitse, her şey kitabına göre yapılsa yurttaş gerçekten şaşıyor.

Temel yurttaşlık hakkının ötesinde kadın yurttaşlara ilişkin bir politika geliştirilmesi gerekirken bu da yok. Kaç yıldır gündeme getiriyoruz, bu konu çözülemez mi diyoruz, çözülüyor. Devlet, pozitif yükümlülüğü gereği bir yurttaşının bedensel bütünlüğünü koruma sorumluluğunu, şiddete uğramayı engelleme sorumluluğunu yerine getirmemiş ve üstelik bu mağduriyeti yaşamış bir yurttaşın temel bir hakkını, seçme hakkını da kullanmasını açıkça engelliyor.

Anayasa’nın 67’nci maddesinde seçme ve seçilme hakkı düzenlenmiştir. Buna göre vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir.

Anayasa Mahkemesinin, hapis cezasına mahkûm olmuş kişilerin seçme haklarını kullanması yönünde verdiği kararda da seçme hakkının demokrasilerde devlet yönetiminin olmazsa olmaz koşullarından biri olduğu ifade edilmiş ve zorunlu durumlar dışında kısıtlanmaması gerektiği ifade edilmiştir. “Anayasa’nın ‘Siyasî Haklar ve Ödevler’ başlıklı bölümünde yer alan seçme hakkı yalnızca bir hak olmayıp aynı zamanda bir görev olarak da belirlenmiştir.” diyor Anayasa Mahkemesi ve şöyle devam ediyor: “Bir halk yönetimi olan ve ulusal egemenliği en iyi biçimde yaşama geçiren, çoğulcu, katılımcı kurallar ve kurumlar düzeni demokrasilerde devlet yönetiminin olmazsa olmaz koşullarından olan seçme hakkı millî iradenin belirlenme aracıdır ve demokrasinin en doğal ve en temel göstergesidir. Seçme hakkı, demokrasiye anlam veren ve onu yaşama geçiren bir haktır. Bu bağlamda, vatandaşların en temel haklarından biri olan seçme hakkı, bu hakkın en geniş şekilde kullanılması olanağıyla anlam kazanacağından, Anayasa’nın ve ona uygun olarak çıkarılacak yasanın belirleyeceği zorunlu durumlar dışında kısıtlanmaması gerekir.” Evet, soruyoruz, sığınaklarda yaşayan kadınların seçme hakkı nerede arkadaşlar?

Devletin, İstanbul Sözleşmesi gibi, uluslararası sözleşmelerden ve iç hukuktan doğan önleme yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle, şiddete uğrayarak bedensel bütünlüklerinin korunması hakları ihlal edilmiş kadınların bir de seçme haklarının ellerinden alınması asla kabul edilemez. Yüksek Seçim Kurulunun bilgi edinme başvurusuna verdiği yanıt da pratikte kadınların oy kullanmasını sağlamaktan tamamen uzak. Diyor ki Yüksek Seçim Kurulu: “ŞÖNİM’in bulunduğu yer nüfus müdürlüklerince tescil edilmesi hâlinde ilgili kişilerin oy kullanmaları mümkündür.” Yani kadınlar zaten korku içerisindeyken, zaten şiddete uğramışken önce gizli olması gereken ŞÖNİM’leri nüfus müdürlüklerine tescil ettirmekle uğraşacaklar, sonra bir de bu adreslerin YSK’nın sitesinden silinmesi için mücadele edecekler.

Evet, size söyleyeyim, sığınaklarda kalan bütün kadınlar ve adresleri gizlenen kadınların hiçbiri oy kullanamıyor. Bugün bu konuda da bir soru önergesi verdik. Genel seçimler esnasında, konuquevleri olarak bilinen sığınaklarda kaç kadın kalmıştır, kaç o oy kullanabilmiştir? Bunu soruyoruz. Umuyorum bakanlık bu konuda bilgi toplamaktadır. Bu durumdaki kadınların oy kullanmasını sağlayacak bir çalışmanın yapıldığından maalesef şüphemiz var. Artık bu konuda, başka ülkelerdeki örnekleri inceleyerek bir yöntem geliştirilmesi gerekiyor. Pek çok Avrupa ülkesinde hükümetler bu durumdaki kadınlar için önlemler almış durumdalar. Tabii, artık hangi ülkenin bakanlığına danışsınız orası da muallakta çünkü kavga edilmeyen bir ülke kalmadı. Filistin bitti, Mısır bitti, Suriye bitti, Rusya bitti, Türkiye’nin içi bitti, şimdi de Avrupa’yla gerginlik yaşanıyor. Bu ülkelere erkekçe “bilmem ne lalesi”, “kürdan cebi” gibi külhanbeyi gibi cevaplar verinceye ve üslupsuzlukla yarışmaya kadar o ülkelerin hükümetlerinin yurttaşlarına sunduklarını kendi yurttaşlarınıza sunmak için yarışsınız çok daha iyi edersiniz. Örneğin, bugün “Türkiyeli yetkililerle ilgili herhangi bir sınırmız yoktur, gelebilirler.” diyen İsveç’e giderek -özellikle İsveç bu anlamda çok gelişmiş bir ülkedir- kadın haklarıyla, sığınaklarda kalan kadınların nasıl oy kullanabildikleriyle ilgili bilgi edinebilir ve oraya danışabilirsiniz.

Vatandaşların ama özellikle şiddete uğrayan kadınların kendilerini güvende hissetmelerini sağlamanız, insanca yaşamalarını sağlamanız gerekiyor. Hamasetle kısa sürede örtbileceğiniz gerçekler vardır ama açlığı, yokluğu uzun süre örtemezsiniz.

Artık birbirimizin mutluluğunda yaşamak istiyoruz, birbirimizin sefaletiyle değil. Birbirimizden nefret etmek istemiyoruz, insan gibi yaşamak istiyoruz ve bunu da en fazla her türlü vatandaşlık hakkından yararlanmayı ve insanca yaşamayı da en fazla şiddete uğramış ve bugün sığınaklarda kalan kadınlar hak ediyorlar. Bunu sağlamak da her şeyde olduğu gibi Hükümetinizin sorumluluğundadır.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, mikrofonunuzu açıyorum, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın 354 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Antalya Milletvekilimiz Sayın Mustafa Akaydın'ın kürsüde yaptığı bir konuşmada -ben de dikkatle dinledim- bir ibare tutanaklara “15 Temmuz hareketi” diye geçmiş. Kendisini de aradım -havaalanında olduğu için dönemiyor, “Dönme.” dedim- kendisi bana bunu “15 Temmuz darbe teşebbüsü” olarak söylediğini ısrarla belirtti. Mümkünse tutanaklarda bunun bu şekilde düzeltilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Açıklamanız tutanaklara geçmiştir Sayın Altay.

Teşekkür ederim.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 354) (Devam)*

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Erhan Usta konuşacak.

Buyurunuz Sayın Usta. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Şimdi, tabii ki biz burada bir siyasi parti olarak, yeri geldiğinde Hükûmetin bazı politikalarına destek veriyoruz, yeri geldiğinde de onları eleştiriyoruz, kimi zaman da en şiddetli eleştirileri burada yapabiliyoruz. Bu, siyasetin normal akışı içerisinde olması gereken bir şey. Fakat bunu bazen, kötü niyetli kişiler, kurumlar sanki bir çelişkiymiş gibi ifade ediyorlar. Örneğin, dün, benim burada, AKP'nin grup önerisinde Meclisin çalıştırılmadığına, verimli şekilde çalıştırılmadığına ilişkin eleştirilerim oldu. “Ülkenin bir sürü bekleyen sorunu varken ne kadar gerekli olup olmadığını bilmediğimiz uluslararası anlaşmalarla Meclisi oyalamayalım, bunlar gerekirse bunları yine çıkartırız. Ancak ciddi sorunlarımız var, bu sorunları aşacak kanun tekliflerini, tasarılarını burada görüşelim.” şeklinde bir eleştirim oldu. Bu eleştiriden sonra, bir kısım basın organlarında bu, işte, “MHP'li grup başkan vekili ‘hayır’cı gibi konuştu...” Şimdi, tabii, bunları anlamak mümkün değil. Burada ilkeli bir duruş var, bir şeye toptan karşı çıkmak veya toptan onaylamak diye bir şey elbette ki olamaz.

Biz, şimdi, özellikle 20 Temmuz 2015'teki Suruç hadisesinden sonra, kesinkes, terörle mücadelede Milliyetçi Hareket Partisi olarak destek verdik, o günden bugüne de terörle mücadelede olan desteğimiz devam ediyor. 15 Temmuz hain darbe girişimi oldu, oradaki mücadeleye ciddi bir şekilde destek verdik. Hatta, ondan sonra da yine Anayasa değişikliği kapsamında Anayasa değişikliğine destek veriyoruz, beraber bir Anayasa değişikliğine Türkiye'yi Adalet ve Kalkınma Partisiyle birlikte götürmeye çalışıyoruz. Ama bu demek değildir ki biz yanlış gördüğümüz diğer hususlarda Hükûmeti eleştirmeyeceğiz. Elbette eleştireceğiz. Bugün az önce istihdamla ilgili konuda çok kısa konuşmamda eleştirilerimi, doğru politikanın ne olması gerektiğini söyledim. Bunları, buradaki bizim ilkeli duruşumuzu bir çelişki gibi görmek son derece yanlış olur.

Bugünkü konuşmasında Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın Hocamız siyasetin en basit tanımının, en güzel veya kısa tanımının “çözüm üretme sanatı” olduğunu söyledi. Çözüm üretmemiz lazım ülkenin meselelerine. Bir şeye toptan karşı çıkmak veya toptan onaylamak şeklinde bir şeyi biz asla ve kati olarak kabul etmiyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi, politikalarını kendi çizgileri çerçevesinde oluşturan bir siyasi partidir. Bu çizgiye Hükümetin politikaları yaklaşırsa ona destek verimiz, ondan uzaklaştığı zaman da en sert bir şekilde de eleştirilerimizi yaparız.

Şimdi, zaman zaman ekonomiye ilişkin konularda değerlendirmelerimiz oluyor. Mesela bugün bir veri daha çıktı, son veri; bu, merkez yönetim bütçe gerçekleştirmeleri ortaya çıktı. Burada şubat ayı rakamlarının son derece, aslında, kötü olduğunu görmemiz gerekiyor. Ben bu konuda da Hükümeti ve yetkilileri uyarmak istiyorum. Özellikle harcamaların şubat ayında çok hızlı artması... Tabii, tek aylık veriyle bir sonuca ulaşmak çok mümkün değildir, çok doğru da değildir; bunu bilerek bunları ifade ediyorum. Ancak zaten son dönemde alınan bazı kararların ve ekonomideki yavaşlamanın bütçe üzerinde olumsuz tesiri olacağını zaten ifade ediyorduk. Bunun 2016 yılında da bu tesirlerini gördük, 2017 yılında eğer işler yoluna koyulmazsa bu tesirleri, olumsuz tesirleri daha fazla göreceğimizi ifade etmek için bu rakamları kullanıyorum. Yoksa bir aylık gerçekleşme üzerinden bir konuyu değerlendirme değil, bu bir süreçti zaten; bu sürecin sonuçları, olumsuz sonuçları çıkıyor. Mesela bütçe giderleri şubat ayında yüzde 27 artıyor, buna rağmen bütçenin vergi gelirleri yüzde 4,3 artıyor arkadaşlar yani yüzde 27-28 artan gidere karşılık yüzde 4 artan bir bütçe geliri var. Bu, bütçe açıklarımızın önümüzdeki dönemde bu trend devam ederse çok hızlanacağı anlamına gelir. Bunların nedenleri üzerinde durabiliriz ancak bir an evvel işleri yoluna koyup özellikle vergi gelirlerindeki bu kötü gidişi durdurmamız lazım. Bütçe harcamalarında da burada israf mahiyetli veya verimsiz harcamalar varsa bunları da sınırlandırma yönünde Hükümetin mutlaka bir tedbir alması gerekir çünkü bütçe dengesi, bakın, bütün bu kargaşalara, bütün bu sıkıntılara rağmen Türkiye ekonomisini ayakta tutan en önemli “benchmark”lardan bir tanesidir. Yani bizim bütçemizin sağlam olması, bir kısım sorunları, kalite sorunları olmakla birlikte bütçe açıklarımızın düşük olması Türkiye ekonomisini ayakta tutuyor, bu güçlü yanımızı kaybetmememiz lazım. Bakın, bu çok hızlı kaybedilebiliyor.

Örneğin Türkiye 2006 yılında bütçede, daha doğrusu kamu dengelerinde bırakın açığı, fazlaya geçmiş bir ekonomiydi. 2009 yılına geldiğimizde küresel krizle birlikte, küresel krizin Türkiye ekonomisine yansımaları ve Türkiye ekonomisindeki beceriksizliklerle birlikte baktığımızda da fazlaya geçen bütçe dengesinin, kamu dengesinin millî gelirin yüzde 5’ine varan bir açığa kadar bir anda yükseldiğini gördük. Dolayısıyla, 2 defa daralmaya, işte, 2 tane üst üste hata yapmaya bakıyor bütçe dengelerinin bozulması. Bu hataları yapmayalım, bu konuda Hükümeti uyarmak istiyorum.

Şimdi, bugün başlangıç konuşmasında işsizlikle ilgili... Bakın, yani en önemli mesele siyaset kurumunun da hükümetlerin de nihayetinde ekonomiye ilişkin olarak konularda yapacağı en önemli iş toplumdaki insanlarına, gençlerine, çalışma çağına gelmiş insanlara iş bulmaktır, aş bulmaktır, bütün mesele aslında buna yöneliktir. Tabii, iş, aş bulmak sadece değil, ondan sonra onun gelirinin iyi olması, işinin de nitelikli olmasıdır elbette.

Şimdi, bakın, son bir yılda, aralık ayı verileri için söylüyorum, bizim 888 bin insanımız iş gücü piyasasına girmiş, “Ben iş istiyorum.” diye piyasaya girmiş. Maalesef bunun sadece 221 binine iş verebilmişiz, 668 bini işsiz olarak kayıtlara geçmiş. Bu kayıtlı, kayıtsız yani kayıtlara geçmiş derken TÜİK kayıtları anlamında söylüyorum, yoksa kayıtlı işsiz, kayıtsız işsiz anlamında değil; kayıtlı, kayıtsız toplamı. Şimdi, dolayısıyla, işsizlik rakamları da bu çerçevede TÜİK’in birincil tanımıyla 3,9 milyon kişiye ulaşmış.

Şimdi, bir de hep söylüyoruz, iş bulma ümidi kırık olan insanlar var. “İş aramıyorum ama iş bulsam mutlaka çalışırım çünkü iş bulma ümidim de yok.”, onları da kattığımızda işsizlik rakamlarının 6,4 milyona çıktığını görüyoruz. Bunlar çok yüksek rakamlar arkadaşlar yani yüzde 19, yüzde 20’ye varan... Bakın, ikinci tanımdaki işsizlik oranı yüzde 19,4 yani toplumdaki insanların beşte 1’i istihdam piyasasına... Bir de katılım az olduğu hâlde yani kadınlarımızın önemli kısmı istihdam piyasasında değil. Yani iş bulmak için piyasaya da çıkmış değil. Buna rağmen yani yüzde 50-51’lik bir katılım oranıyla toplumun yüzde 20’sine, iş gücü piyasasındaki insanların yüzde 20’sine iş veremiyorsak bu çok yüksek bir orandır ve bunun mutlaka düzeltilmesi gerekir.

Zaman zaman dile getiriyoruz, ülkemiz nüfus açısından “demografik fırsat penceresi” diye nitelendirilen bir pencere içerisinde yani bir otuz yıl. Milletlerin tarihinde işte bir defa olan bir olaydır bu. Sanayi Bakanımız da burada, çünkü konu onu çok ilgilendiriyor. Şimdi, Türkiye bunun bir on beş yirmi yılını geçirdi. Bizim hesaplarımıza göre -Planlamadayken, şimdi o hesaplar herhâlde üç aşağı beş yukarı aynıdır, belki Suriyeli sığınmacılar nedeniyle bir miktar değişmiş olabilir- Türkiye, işte 2030 gibi bu fırsat penceresinden çıkacak. Yani bu fırsat penceresi şu: Çalışabilir nüfusun toplam nüfusa oranının en yüksek olduğu dönem. Şimdi, bu dönemde gençlere iş veremezsek biz, mevcut üretim yapımızla teknoloji seviyesini yükseltmezsek Türkiye’nin bu fırsatı kaçırmaması durumunda orta gelir tuzağını aşması mümkün olmadığı gibi son altı yedi yılda olduğu gibi kişi başı gelir de aşağı doğru gidecektir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yeni üretim tesisleri gerekiyor.

ERHAN USTA (Devamla) – Elbette. İşin temeli üretimdir. Hep burada söyledik, ben milletvekili seçildiğimden beri bunu söylüyorum, çok sıkıcı olduğunu da düşünüyorum. İşte, bu betonlaşma politikası Türkiye’yi bir yere götüremeyecektir, gayrimenkul rantı üzerinden, betonlaşma üzerinden iktisat politikası tıkanı. Bunu, bürokrasideyken de çok dile getirdim, kalkınma planının teknik koordinasyonunu yapan bir kişi olarak bütün planı bu kurgu üzerine kurduk arkadaşlarımızla birlikte fakat Hükûmet bu konuda bir adım atmadı. Hâlâ gayrimenkul üzerinden, onun getirdiği rant üzerinden bir ekonomi politikası döndürülmeye çalışılıyor. Bu son derece yanlış, buraları mutlaka geliştirmemiz lazım.

Tabii, bu çerçevede olmak üzere, toplumda bekleyen, istihdam açısından, istihdamla ilgili söyleyecek çok şeyler vardı ama zamanım kalmadı. Özellikle bu taşeron işçiler, bakın, burada iktidar partisi de söz verdi, diğer partiler de hepsi hükûmet olma durumunda bunları yapacağına ilişkin taahhüt verdi. Bir mutabakat var, bu mutabakatı mutlaka gerçekleştirelim. Taşeron işçilerin kadro bulma meselesinin çözülmesi lazım. Tabii, bunun, hem özel sektör hem kamu sektörüne belli ölçüde bir yükü olabilecektir. Bunun hepsinin de bir anda çözülmesi de gerekmiyor. Hükûmet bir eylem planı yapsın, ortaya bir plan koysun ve bu plan çerçevesinde bu sorunları aşalım, milletimize verdiğimiz bu sözünü tutalım.

Bu çerçevede, yine, bu atanamayan öğretmenler ve atanamayan sağlık personeli sorununun mutlaka çözülmesi gerekir. Burada çok ciddi bir birikme var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz, tamamlayınız Sayın Usta.

ERHAN USTA (Devamla) – Atanamayan öğretmenler ve atanamayan sağlık personelinin sorunlarını da aşmaya yönelik olarak en azından, bakın, bu belirsizliği gidermemiz lazım. İşte “demografik fırsat penceresi” dedik, bunların hepsi gençler, iş veremiyoruz. 350 bin sağlık personelini niye eğittik bunlara iş veremeyecektik madem? İllaki kamuda olsun demiyorum, özel sektörü, kamusu

birlikte. Şimdi, onun yapması gereken işe hiç niteliği olmayan insanlar konuluyor; oradaki o çocuklar, o eğitimi almış insanlar da bir başka yere gidiyor. Bu “mismatch”i, uyumsuzluğu gidermemiz lazım ekonomideki. Bu, insan kaybıdır, enerji kaybıdır, kaynak kaybıdır. Dolayısıyla, bunları çözmeye yönelik olarak da yine, ben, Hükûmete özellikle referandum öncesinde şunu öneriyorum: Bir eylem planı yapılsın hem öğretmenler hem sağlık personeli için. Bunların ne kadar bir zaman içerisinde kamuda veya özel sektörde istihdam edileceğine ilişkin politika ve hedefler ortaya konulsun ve bu çerçevede bu belirsizlikleri giderelim. Toplumumuza da buradan doğru ve düzgün müjdeli bir mesaj verelim diye salık veriyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Usta.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Oylamadan önce karar yeter sayısı istiyorum.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebi vardır.

Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.59

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.11****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU (Hatay), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

354 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi maddeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler...

Karar yeter sayısının olup olmadığı konusunda Divan üyeleri arasında tereddüt olduğundan, karar yeter sayısının olup olmadığını elektronik cihazla tespit edeceğim.

İki dakika süre veriyorum, süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı vardır, 3’üncü madde kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, bugünkü birleşimde görüşülecek diğer uluslararası anlaşmaların açık oylamalarının tamamının da ayrı ayrı elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Açık oylamaya ilişkin genel kuralları her seferinde tekrar etmeyeceğim. Şu anda okuyacağım, bilginize sunacağım kurallar, bugün yapılacak bütün açık oylamalar için geçerlidir. Her oylama için bir süre vereceğim. Oylama için verilen süre içinde sisteme giremeyen üyelerin, teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin, oy pusulalarını, oylama için öngörülen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını, yine oylama için öngörülen süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Şimdi, bu anlaşmanın oylaması için iki dakika süre veriyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.18

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.29****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU (Hatay), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

354 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın tümünün açık oylamasında toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, açık oylamayı tekrarlayacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Yapılan ikinci oylamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 16 Mart 2017 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

İyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 19.33

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, Türki cumhuriyetlerin vatandaşlarına vize uygulanmasının planlanıp planlanmadığına ilişkin sorusu ve Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/11599)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışışleri Bakanı Sayın Mevlüt ÇAVUŞOĞLU tarafından Anayasa'nın 98.ve İçtüzüğün 96.maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.06/02/2017

Melike BASMACI
Denizli Milletvekili

Son zamanlarda ülkemizdeki terör eylemlerinde Türki Cumhuriyetleri vatandaşlarının sıkça kullanıldığı göze çarpmaktadır.Yaptığımız araştırmalar neticesinde 2016 yılından önce Türki Cumhuriyetlerinden gelip eylem yapan sayısı 1'iken,son zamanlarda artış gözlenmektedir.

Buna göre;

Soru 1-Türki Cumhuriyetlerinden özellikle Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan gibi ülke vatandaşlarına vize uygulamayı planlıyor musunuz ?Planlıyorsanız vize uygulamasının şartları ne olacaktır ?

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼rl¼ė¼

1 4 Mart 2017

Sayı : 66625779-610-2017/12086842
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sayın Melike
Basmacı/7/11599

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 24.02.2017 tarih ve 85211 sayılı yazıları.

Denizli Milletvekili Sayın Melike Basmacı'nın ilgede kayıtlı 7/11599 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Dışışleri Bakanı

EK: 1

T.C
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
(2017/66625779/12086842 sayılı yazının ekidir)

SORU:

Son zamanlarda ülkemizdeki terör eylemlerinde Türki Cumhuriyetleri vatandaşlarının sıkça kullanıldığı göze çarpmaktadır. Yaptığımız araştırmalar neticesinde 2016 yılından önce Türki Cumhuriyetlerinden gelip eylem yapan sayısı 1'iken, son zamanlarda artış gözlenmektedir.

Buna göre;

Soru 1-Türki Cumhuriyetlerinden özellikle Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan gibi ülke vatandaşlarına vize uygulamayı planlıyor musunuz? Planlıyorsanız vize uygulamasının şartları ne olacaktır?

CEVAP:

Ülkemizin vize rejimi, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımızın görüşleri alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığıyla birlikte düzenli olarak yapılan değerlendirme doğrultusunda güncellenmektedir.

Nitekim, bu çerçevede son dönemde terörizmle ve düzensiz göçle etkin mücadelemiz çerçevesinde Libya (24 Eylül 2015) ve Suriye'ye (8 Ocak 2016) yönelik vize uygulaması başlatılmış, Irak'a yönelik vize rejimi ise gözden geçirilmiştir.

Vize rejimimizi gözden geçirme süreci devam edecektir.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 2

82'NCİ BİRLEŞİM
15 MART 2017 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler”in görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21 Mart 2017 Salı gününden başlamak üzere on beş gün süreyle çalışmalarına ara vermesinin;

Genel Kurulun 5, 6, 11, 12 ve 13 Nisan 2017 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmamasının Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 14.03.2017 tarihli 81’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 21.00, Çarşamba ve Perşembe Günleri 14.00 – 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4.10.2016 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun, 2’nci Yasama Yılı sonuna kadarki birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.01.2017 tarihli 65’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- Genel Kurulun 1 Mart 2017 Çarşamba günü (dâhil) ile 12 Nisan 2017 Çarşamba günleri (dâhil) arasındaki Salı ve Çarşamba günkü birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.02.2017 tarihli 69’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

5.- 466 ve 469 Sıra Sayılı Kanun Tasarıları’nın İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

466 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 16’nci maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 27’nci maddelerden (25’inci maddenin birinci fıkrası; ikinci fıkrası; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları; altıncı fıkrası; yedinci fıkrası; Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde; Geçici 4’üncü madde; Geçici 5’inci madde dâhil) oluşması,

469 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 25’inci maddelerden, ikinci bölümünün 26 ila 49’uncu maddelerden (Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde dâhil) oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.03.2017 tarihli 81’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Meclis Araştırması Komisyonu**

(Aladağ İlçesinde Kız Öğrenci Yurdunda Meydana Gelen Yangın Vakası)

15.3.2017 Çarşamba - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

82'NCİ BİRLEŞİM

15 MART 2017 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

- 1.- **(S. Sayısı: 354)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**
- 2.- **(S. Sayısı: 358)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 3.- **(S. Sayısı: 359)** Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 4.- **(S. Sayısı: 362)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 5.- **(S. Sayısı: 364)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 6.- **(S. Sayısı: 365)** Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 7.- **(S. Sayısı: 366)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 8.- **(S. Sayısı: 367)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 9.- **(S. Sayısı: 368)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 10.- **(S. Sayısı 466)** Türkiye Uzak Ajansı Kurulması ve Uzaya Yönelik Faaliyetlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/823) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.03.2017) **(**)** **(X)**
- 11.- **(S. Sayısı 469)** Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi ve Bilim, Teknoloji ve Sanayi İcra Kurulu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/827) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.03.2017) **(**)** **(X)**

()** İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

12.- (S. Sayısı: 369) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

13.- (S. Sayısı: 370) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

14.- (S. Sayısı: 371) Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

15.- (S. Sayısı: 372) Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/701) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

16.- (S. Sayısı: 373) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

17.- (S. Sayısı: 374) Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

18.- (S. Sayısı: 375) Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

19.- (S. Sayısı: 376) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

20.- (S. Sayısı: 379) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

21.- (S. Sayısı: 382) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

22.- (S. Sayısı: 384) Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

23.- (S. Sayısı: 385) Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

24.- (S. Sayısı: 389) Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

25.- (S. Sayısı: 391) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/568) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

26.- (S. Sayısı: 394) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/613) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 345) Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06)'nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/651) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 393) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

29.- (S. Sayısı: 350) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/424) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) (X)

30.- (S. Sayısı: 377) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Geçecek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.08.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 415) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.08.2016) (X)

32.- (S. Sayısı: 459) Gözden Geçirilen Uluslararası Taşımacılıkta Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

33.- (S. Sayısı: 460) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Afet ve Acil Durum Halinde Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın İthalat, İhracat ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/764) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

34.- (S. Sayısı: 461) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/787) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

35.- (S. Sayısı: 457) AB-EFTA Ortak Transit Ortak Komitesinin 20 Mayıs 1987 Tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeyi Değiştiren 28/04/2016 Tarihli ve 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/745) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

36.- (S. Sayısı: 463) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/667) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

37.- (S. Sayısı: 464) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşması ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/723) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

38.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

39.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

40.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

41.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

42.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

43.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

44.- (S. Sayısı: 5) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

45.- (S. Sayısı: 10) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

46.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

47.- (S. Sayısı: 100) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

48.- (S. Sayısı: 101) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

49.- (S. Sayısı: 102) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

50.- (S. Sayısı: 103) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

51.- (S. Sayısı: 104) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

52.- (S. Sayısı: 105) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

53.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

54.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

55.- (S. Sayısı: 112) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

56.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

57.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

58.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

59.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

60.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

61.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

62.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

63.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

64.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

65.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

66.- (S. Sayısı: 134) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

67.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

68.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

69.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

70.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

71.- (S. Sayısı: 361) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

72.- (S. Sayısı: 142) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

73.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

74.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

75.- (S. Sayısı: 363) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

76.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

77.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

78.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

79.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

80.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

81.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

82.- (S. Sayısı: 289) Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

83.- (S. Sayısı: 307) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**)

84.- (S. Sayısı: 465) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/763) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

85.- (S. Sayısı: 452) 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

86.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

87.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

88.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

89.- (S. Sayısı: 436) 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

90.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016) (X)

91.- (S. Sayısı: 444) 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

92.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016) (X)

93.- (S. Sayısı: 448) 679 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/806) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017)

94.- (S. Sayısı: 449) 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

95.- (S. Sayısı: 450) 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

96.- (S. Sayısı: 453) 683 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/809) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

97.- (S. Sayısı: 454) 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

98.- (S. Sayısı: 455) 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

99.- (S. Sayısı: 467) 686 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/813) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017)

100.- (S. Sayısı 468) 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 354

**Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile
Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre
Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634)
ve Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• Kanun Tasarıları Yenileme Tezkeresi ve Listesi.....	3
• Kanun Tasarıları Yenileme Tezkeresi ve Listesi (24'üncü Dönem).....	3
• 1/634 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	24
- Gerekçesi	24
• Dışışleri Komisyonu Raporu.....	25
• Tasarı Metni	27
• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin	27
• Mutabakat Zaptı.....	28

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-30-4142

23/12/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğü 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ekli listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'na uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

Ek: Liste

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
1.	1/970	Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
2.	1/367	Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
3.	402542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Enerjisi Mübadelesi ile İlgili Olarak Ortaya Çıkan Borca İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
4.	1/392	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
5.	1/400	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
6.	1/351	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
7.	1/375	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
8.	1/383	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
9.	1/385	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
10.	1/388	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
11.	1/406	Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
12.	1/430	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
13.	1/431	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
14.	1/436	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
15.	1/468	Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
16.	1/752	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
17.	1/828	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
18.	1/845	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
19.	1/864	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
20.	1/896	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
21.	1/455	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
22.	1/616	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
23.	1/729	İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyanada Uluslararası Göç Siyaseti Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
24.	1/793	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
25.	1/849	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
26.	1/340	Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
27.	1/967	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
28.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
29.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
30.	1/366	Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
31.	1/980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
32.	1/889	Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
33.	1/317	Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
34.	1/851	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
35.	1/852	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
36.	1/808	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
37.	1/872	Genişletilmiş Kısmi Spor Anlaşmasının Gözden Geçirilmiş Statüsüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
38.	1/525	Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Kamu Yönetimi ve Kamu Personel Sisteminin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
39.	1/610	Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Mühtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
40.	1/731	Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
41.	1/398	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
42.	1/868	Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
43.	1/991	Balinacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
44.	1/1007	Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
45.	1/371	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
46.	1/880	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Kralığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
47.	1/897	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
48.	1/800	Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
49.	1/957	Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
50.	1/617	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
51.	402517	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
52.	402534	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
53.	397396	Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
54.	397384	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
55.	397393	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
56.	402524	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
57.	402530	Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
58.	397392	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
59.	397398	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
60.	397397	Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06) nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
61.	397400	Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Sekizinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
62.	402525	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında KKTC'de Bulunan Vakıf Kültür Varlıklarının Restorasyon İşlerinin Yürütülmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
63.	397402	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Geçecek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
64.	402516	Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
65.	402523	Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
66.	397386	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
67.	397401	Türkiye Cumhuriyeti ile Slovak Cumhuriyeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
68.	1/373	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Tarım Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
69.	1/494	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Sağlık ve Çevre Genel Halk Komitesi Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
70.	1/377	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında ve Ötesinde Tarifeli Hava Seferlerini Düzenleyen Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
71.	1/395	Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
72.	1/361	Türkiye Cumhuriyeti ile Ermenistan Cumhuriyeti Arasında Diplomatik İlişkilerin Kurulmasına Dair Protokol ve Türkiye Cumhuriyeti ile Ermenistan Cumhuriyeti Arasında İlişkilerin Geliştirilmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
73.	1/776	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
74.	397394	Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

22/9/2011

Sayı: B.02.0.KKG/101-30/2991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'na uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Ek: Liste

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
1.	1/271	Adalet Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
2.	1/319	Müteaddit Defalar Değiştirilmiş Bulunan 13 Aralık 1960 Tarihli Eurocontrol Hava Seyrüsefer Güvenliği İçin İşbirliği Uluslararası Sözleşmesi Birleştirme Protokolü Konusundaki Diplomatik Konferansın Son Senedinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
3.	1/320	Avrupa Topluluğunun, Müteaddit Defalar Değiştirilmiş ve 27 Haziran 1997 Tarihli Protokol ile Birleştirilmiş Bulunan 13 Aralık 1960 Tarihli Eurocontrol Hava Seyrüsefer Güvenliği İçin İşbirliği Uluslararası Sözleşmesine Katılmasına Dair Protokol Hakkındaki Diplomatik Konferansın Son Senedinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
4.	1/347	Iraka Komşu Devletler Hükümetleri ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Sınırlardan Yasadışı Sızmalar ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında Güvenlik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
5.	1/378	Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
6.	1/382	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İslam Kalkınma Bankası Arasında Türkiye ile Afrikadaki İslam Kalkınma Bankası Üyesi Ülkeler Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Desteklenmesi İçin İşbirliği Hakkında Anlaşış Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
7.	1/410	Asyada İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı Yazmanlığının Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
8.	1/415	Balinacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
9.	1/421	Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
10.	1/425	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Prinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
11.	1/440	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği ile Arnavutluk Cumhuriyeti Avrupa Entegrasyon Bakanlığı Arasında Avrupa Entegrasyonu Süreci Çerçevesinde İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
12.	1/442	Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyışleri Bakanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Tarım ve Gıda Endüstrisi Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik Konularda İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
13.	1/462	Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyışleri Bakanlığı ile İngiltere Uluslararası Tarım ve Teknoloji Merkezi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
14.	1/464	İstanbul Teknik Üniversitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri Kurmasına İlişkin Çerçeve Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
15.	1/469	Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
16.	1/470	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kayıtlı Posta, On-Line Havale ve Tahsilat Hizmetlerinin Geliştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
17.	1/473	Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
18.	1/475	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlık Avrupa Birliği Koordinasyon Merkezi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
19.	1/520	Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
20.	1/521	Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
21.	1/524	Türkiye Cumhuriyeti Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Aile, Kadın ve Çocuk Sorunlarından Sorumlu Devlet Komitesi Arasında İşbirliği Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
22.	1/534	Türkiye-Azerbaycan Uzun Vadeli Ekonomik ve Ticari İşbirliği Programı ve İcra Planının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
23.	1/535	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortaklık ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
24.	1/553	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Makedonya Cumhuriyeti Çevre ve Fiziksel Planlama Bakanlığı Arasında Çevre Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
25.	1/563	Türkiye Cumhuriyeti ve İran İslam Cumhuriyeti Arasında Elektrik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
26.	1/564	Nükleer Terörizmin Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
27.	1/571	2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
28.	1/593	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
29.	1/606	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
30.	1/629	Suç Gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
31.	1/630	Vişegrad'daki Sokullu Mehmet Paşa Köprüsünün Yapısal Unsurlarının Durumunun Tespit Edilmesi, Restorasyon Projesinin Hazırlanması ve Projenin Uygulanması Konusundaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
32.	1/631	Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
33.	1/633	Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
34.	1/637	2000 Tarihli Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Kirlenme Olaylarına Karşı Hazırlıklı Olma, Müdahale ve İşbirliği Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
35.	1/646	Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Yedinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
36.	1/647	Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Elektrik Mübadelesi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
37.	1/661	Uluslararası Hidrografi Örgütü Hakkında Sözleşmeye Değişiklikler Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
38.	1/668	Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
39.	1/678	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Arasında Diplomatik ve Konsüler Personelin Belirli Yakınlarının Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Olanak Sağlayan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
40.	1/686	Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezinin Çalışmalarına Türkiye Cumhuriyetinin Katılımı ile İlgili Olarak Avrupa Topluluğu ve Türkiye Cumhuriyeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
41.	1/693	Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
42.	1/698	T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Haberleşme ve Enformasyon Teknolojileri Bakanlığı ve Azerbaycan Cumhuriyeti Milli Televizyon ve Radyo Şurası Arasında Televizyon Yayıncılığı Alanında İşbirliğine Dair Protokol ile Teknik Hizmet Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
43.	1/699	Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Kamu Personel Yönetiminin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
44.	1/702	Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının ve Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
45.	1/720	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
46.	1/726	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
47.	1/733	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
48.	1/735	Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Karayolu Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 8 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
49.	1/739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
50.	1/740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
51.	1/744	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
52.	1/745	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
53.	1/746	Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
54.	1/747	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
55.	1/748	Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
56.	1/749	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Değişikliklere Dair Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
57.	1/750	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
58.	1/756	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
59.	1/760	Türkiye Cumhuriyeti ile Ermenistan Cumhuriyeti Arasında Diplomatik İlişkilerin Kurulmasına Dair Protokol ve Türkiye Cumhuriyeti ile Ermenistan Cumhuriyeti Arasında İlişkilerin Geliştirilmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
60.	1/766	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
61.	1/767	14 Aralık 1972 Tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 nci ve 26 ncı Maddeleri Uyarınca, 5 Nisan 1966 Tarihli Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Anlaşmaya Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
62.	1/768	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
63.	1/780	Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Gürcistan Enerji Bakanlığı Arasında Türkiye-Gürcistan Elektrik Enterkonneksiyonlarının Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
64.	1/782	Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
65.	1/785	Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
66.	1/794	Türkiye Cumhuriyeti ve Slovakya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
67.	1/796	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Gaz Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
68.	1/801	Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
69.	1/813	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
70.	1/815	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarı
71.	1/819	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Tarım Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
72.	1/822	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
73.	1/826	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
74.	1/828	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Polis Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
75.	1/829	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında ve Ötesinde Tarifeli Hava Seferlerini Düzenleyen Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
76.	1/830	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
77.	1/831	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
78.	1/832	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
79.	1/834	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
80.	1/835	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO) Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
81.	1/839	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
82.	1/848	Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
83.	1/851	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
84.	1/852	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
85.	1/871	Ortak Savunma Araştırma ve Teknoloji Projeleri Konulu 1 Numaralı Avrupa Araştırma Grubu Düzenlemesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
86.	1/874	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
87.	1/875	Araştırma Organizasyonu, Programları ve Faaliyetleri İçin Avrupa Anlayışı Hakkında (EUROPA) Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
88.	1/878	Güneydoğu Avrupa Savunma Bakanları Süreci Çerçevesinde Koordinasyon Komitesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
89.	1/879	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
90.	1/881	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
91.	1/888	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
92.	1/898	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
93.	1/899	Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
94.	1/900	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
95.	1/901	Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
96.	1/911	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
97.	1/912	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Yeni Sınır Kapıları Oluşturulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
98.	1/913	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
99.	1/916	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
100.	1/917	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
101.	1/918	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Arasında Ticaret İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
102.	1/919	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İletişim Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
103.	1/920	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 27 Eylül 1994 Tarihinde Ankara’da İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
104.	1/923	Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
105.	1/926	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Danimarka Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
106.	1/928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Planlama Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
107.	1/929	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
108.	1/931	Vatansız Kişilerin Statüsüne İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
109.	1/933	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
110.	1/934	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
111.	1/936	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
112.	1/937	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
113.	1/940	Bozulabilir Gıda Maddelerinin Uluslararası Taşımacılığı ve Bu Taşımacılık Faaliyetinde Kullanılacak Özel Ekipmana İlişkin Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
114.	1/944	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Bilim ve Eğitim Alanlarında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
115.	1/947	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
116.	1/948	Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Tesis Edilen Ortak Komitenin 1/2010 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
117.	1/949	Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Eğitim Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
118.	1/951	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye’de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
119.	1/952	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna ve Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
120.	1/953	Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
121.	1/955	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yeni Zelanda Hükümeti Arasında Hava Hizmetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
122.	1/959	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
123.	1/962	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
124.	1/963	Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
125.	1/967	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
126.	1/968	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Sağlık ve Tıbbi Eğitim Bakanlığı Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
127.	1/970	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Kara Gümrük Geçiş Noktalarının Ortak Kullanımına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
128.	1/972	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
129.	1/973	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
130.	1/974	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Botsvana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
131.	1/977	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
132.	1/978	Türkiye Cumhuriyeti ile Finlandiya Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ile Anlaşmaya İlişkin Protokol ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
133.	1/980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
134.	1/981	Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
135.	1/989	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
136.	1/998	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Madde 1 (a), Madde 14 (1) ve Madde 14 (3) (b)'sini Tadil Eden Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
137.	1/1000	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
138.	1/1004	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesinin İşleyişine Dair Anlaşma ile 22 Ekim 2009 Tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesinin İşleyişine Dair Anlaşmaya Değişiklikler Getirilmesi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
139.	1/1005	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Doğal Kaynaklar ve Su Havzası Amenajmanı Üzerine Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
140.	1/1010	Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
141.	1/1020	İslam Konferansı Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
142.	1/1021	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
143.	1/1022	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret ve Kalkınma Bankası Arasında Merkez Anlaşmasını Tadil Eden Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
144.	1/1023	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Su İhtiyacının Karşılmasına İlişkin Hükümetlerarası Çerçeve Andlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
145.	1/1024	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nusaybin ve Kamışlı Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
146.	1/1025	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
147.	1/1027	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
148.	1/1028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
149.	1/1029	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Ticari ve Ekonomik İşbirliğinin Geliştirilmesi ve Derinleştirilmesine İlişkin Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
150.	1/1030	Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasında Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
151.	1/1031	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Umman Sultanlığı Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
152.	1/1032	187 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Geliştirme Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
153.	1/1033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
154.	1/1034	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Endüstrisi Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
155.	1/1035	Türkiye Cumhuriyeti ile Brezilya Federal Cumhuriyeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Görevlilerinin Aile Üyelerinin Kazanç Getirici İşlerde Çalışmalarına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
156.	1/1036	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
157.	1/1037	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Jersey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Anlaşmanın Yorumlanması veya Uygulanmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
158.	1/1038	2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
159.	1/1039	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik ve Konsüler Misyonlarda Çalışan Personelin Yakınlarının Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
160.	1/1040	Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
161.	1/1041	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Spor Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
162.	1/1042	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
163.	1/1043	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
164.	1/1044	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
165.	1/1045	Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
166.	1/1046	Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

11/11/2010

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-224/4786

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 12/10/2010 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/634)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Çevre Komisyonu

GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptı” ülkemiz ile Irak arasında tesis edilen Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantıları çerçevesinde 15 Ekim 2009 tarihinde Bağdat’ta imzalanmıştır.

Sözkonusu Mutabakat Zaptı ile iki ülke halkları arasındaki dostane ilişkilerin güçlendirilmesinin yanı sıra gelecek nesillerin sağlığı ve refahı için çevrenin ve doğal kaynakların korunması alanındaki işbirliğinin artırılması, bu amaçla mütekabiliyet esasına uygun olarak bilgi ve deneyimlerin paylaşılması öngörülmektedir.

Adıgeçen Zapt ile ayrıca tarafların, ortak bilimsel/teknik araştırmalar/programlar yürütülmesi, çevre teknolojilerinin değişimi, eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenme, görevli, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla işbirliğini geliştirmeleri öngörülmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

20/4/2016

Esas No: 1/634

Karar No: 333

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 23 ve 24’üncü Yasama Dönemlerinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ilgili dönemlerin sona ermesi nedeniyle hükümsüz sayılmıştır. Bakanlar Kurulu tarafından yenilenecek 23/12/2015 tarihinde Meclis Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 16/2/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Çevre Komisyonuna havale edilen Tasarı, Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 20/4/2016 tarihli 26’ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; Türkiye ve Irak arasında ortak bilimsel araştırmalar yürütülmesi, çevre teknolojilerinin değişimi, eğitim programlarını düzenleme, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla çevrenin ve doğal kaynakların korunması alanlarında iş birliği yapılmasını öngören Mutabakat Zaptı’nın onaylanmasının kanunla uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından, Mutabakat Zaptı ile iki ülke arasında çevre konularında iş birliğinin hukuki bir çerçeveye oturtulmasının hedeflendiği ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt, Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci ve Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Kâtip
Hasan Basri Kurt
Samsun
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Mustafa Serdengeçti
Aksaray

Üye <i>Ahmet Akın</i> Balıkesir	Üye <i>Mevlüt Dudu</i> Hatay	Üye <i>Fevzi Şanverdi</i> Hatay (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Serkan Topal</i> Hatay	Üye <i>Azmi Ekinci</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Recep Şeker</i> Karaman
Üye <i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> Mardin (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Hasan Karal</i> Rize	Üye <i>Halil Özcan</i> Şanlıurfa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ÇEVRE VE ORMAN
BAKANLIĞI İLE IRAK CUMHURİYETİ
ÇEVRE BAKANLIĞI ARASINDA ÇEVRE
ALANINDA MUTABAKAT ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 15 Ekim 2009 tarihinde Bağdat'ta imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ÇEVRE VE ORMAN
BAKANLIĞI İLE IRAK CUMHURİYETİ
ÇEVRE BAKANLIĞI ARASINDA ÇEVRE
ALANINDA MUTABAKAT ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı V.

H. Yazıcı

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
İLE
IRAK CUMHURİYETİ ÇEVRE BAKANLIĞI
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı,

Türk ve Irak Halkları arasındaki dostane ilişkileri güçlendirmek ve çevreyi korumak gayesi ile işbirliğini geliştirmek yolundaki isteklerini ifade ederek,

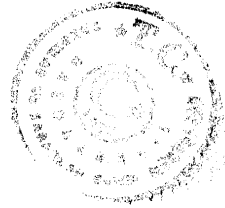
Bugünkü ve gelecek nesillerin sağlığı ve refahı için çevrenin korunmasında ve iyileştirilmesinde sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek,

Doğal kaynakların ve çevrenin korunmasının bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan yakın işbirliğini gerektirdiği ihtiyacını akılda tutarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

Madde 1

Çevre kirliliğinin azaltılması ve tabiatın korunması için Taraflar eşitlik, mütekabiliyet ve karşılıklı fayda esaslarına dayanarak, bilgi, deneyim ve teknoloji transferi ile işbirliği yapacaklardır.

Madde 2

Taraflar aşağıdaki konularda işbirliğinde bulunacaklardır:

- a) İç suların, kıyı sularının ve içme suyunun kalitesinin iyileştirilmesi ve evsel ve endüstriyel atık suların arıtılması ve sağlıklı bir şekilde deşarjı,
- b) Çevresel açıdan güvenli entegre atık yönetimi stratejilerinin benimsenmesi,
- c) Kirleticilerin sınırötesi taşınmasından kaynaklanan hava kirliliğinin ve asit yağmurlarının önlenmesi,
- d) Enerji üretiminden ve tüketiminden kaynaklanan çevre kirliliğinin önlenmesi için yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları konusunda uygun teknolojilerin değeriendirilmesi, bilgi ve deneyim paylaşımı,
- e) Denizlere akan kara kaynaklı kirletici yüklerinin analizi ve izleme çalışmalarının ve iki ülke arasında bilgi değışimi için gerekli sistemlerin kurulmasının desteklenmesi,
- f) Acil durumlarda petrol ve diğeri zararlı maddeler tarafından oluşturulan deniz kirliliğinin önlenmesi,
- g) Endüstriyel kazaların etkilerinin önlenmesi ve minimize edilmesi için gerekli ortak çalışmaların yapılması,
- h) Çevresel Programların planlanması ve uygulanması.

Madde 3

Taraflar işbu Mutabakat Zaptı'nın 2. Maddesi'nde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekilde işbirliği yapacaklardır:

- a) Ortak bilimsel - teknik araştırmalar / programlar,
- b) İşbirliği projelerinin geliştirilmesi,
- c) Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve çevre yönetimi uygulamalarına ilişkin bilimsel-teknik bilginin ve belgenin değışimi,
- d) Çevre teknolojilerinin değışimi,

- e) Görevlilerin, uzmanların ve araştırmacıların değişimi,
- f) Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenleme,
- g) Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

İşbirliğinin sağlanması amacıyla, iki Taraf uzlaşılan alanlarda, ulaşım masrafları gönderen tarafından ve konaklama masrafları ev sahibi tarafından karşılanmak üzere, uzman ve stajyer değişimi yapacaktır.

Madde 5

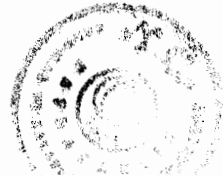
Taraflar, resmi kuruluşları, akademik kurumları, özel firmaları ve hükümet dışı kuruluşları bu Mutabakat Zaptı çerçevesindeki işbirliği faaliyetlerine katılmaya davet edebilirler.

Madde 6

İşbu Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf işbu Mutabakat Zaptı kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Ulusal Koordinatör tayin edecektir.

Taraflar birbirine Ulusal Koordinatörlerinin ismini bildireceklerdir. Taraflar, birbirlerine herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak Ulusal Koordinatörün yerine bir vekil atayabileceklerdir.

Tarafların Ulusal Koordinatörleri, işbu Mutabakat Zaptı'nın 2. Maddesi kapsamında öngörülen işbirliği faaliyetini ihtiva eden Yıllık Çalışma Programları hazırlayacaktır.

Karşılıklı rıza ile Ulusal Koordinatörler işbu Mutabakat Zaptı kapsamındaki faaliyetleri görüşmek veya çevre alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilir.

Madde 7

Karşılıklı mutabakatla, Taraflar işbirliği sonuçlarını ulusal mevzuatlarıyla uyumlu olarak, üçüncü Taraflar ile paylaşabilirler.

Madde 8

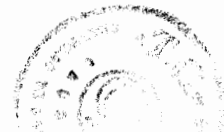
İşbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yolu ile çözülecektir.

Madde 9

İşbu Mutabakat Zaptı, her iki Tarafın da uluslararası hukuka göre yapılmış ve yürürlükte bulunan taraf oldukları diğer Anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 10

İşbu Mutabakat Muhtırası, Tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

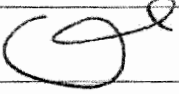
Madde 11

İşbu Mutabakat Muhtırası 5 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır. Akit Taraflardan biri Mutabakat Muhtırasını sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak 6 ay önce bildirebilir. İşbu Mutabakat Zaptı'nın sona ermesi, başlatılmış veya devam eden faaliyetleri ve projeleri etkilemez.

Madde 12

İşbu Mutabakat Muhtırası, Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Muhtıra'nın 10. maddesinde belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı, Bağdat'ta 15/10/2009 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde üç orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır. Aynı zamanda İngilizce yazışma dili olacaktır.

	
Prof. Dr. Veysel EROĞLU	Dr. Narmin Othman HASSAN
Çevre ve Orman Bakanı	Çevre Bakanı

TBMM Basımevi - 2016